

Broj 3/2019. - Godina CXXXIII - Sarajevo

VRHBOSNA

Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

MISIJSKA GODINA

VRHBOSNA - Službeno glasilo Vrhbosanske nadbiskupije

Izdavač:

Vrhbosanska nadbiskupija
Kaptol 7, BiH - 71000 Sarajevo

Nakladnik:

Medijski centar Vrhbosanske nadbiskupije

Odgovara:

Vinko kardinal Puljić
vrhbosanski nadbiskup

Glavni urednik:

Mladen Kalfić, kancelar

Grafička obrada:

MCVN

Tisak:

Suton - Široki Brijeg

Sadržaj

Poruka kardinala Puljića na početku školske i vjeronaučne godine 2019	160
---	-----

SVETA STOLICA

Poruka pape Franje za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2019.	161
Poruka pape Franje za Svjetski dan misijâ 2019.	163
Poruka pape Franje za 3. Svjetski dan siromaha	166
Poruka pape Franje za V. Svjetski dan molitve za skrb o stvorenom svijetu	170

CCEE

Na Malti održan godišnji susret osoba zaduženih za medije i glasnogovornika europskih biskupskih konferencija	172
Održan godišnji susret generalnih tajnika europskih biskupskih konferencija	173

BK BiH

Osnovne smjernice Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za postupanje u slučajevima seksualnoga zlostavljanja maloljetnika od strane klerika	175
II. Obiteljski dan u BiH	179
Priopćenje sa 76. redovitog zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine	181
Svečano proslavljen Drugi Obiteljski dan u Bosni i Hercegovini	182
U franjevačkom samostanu na Petrićevcu održan XXII. redovnički dan u BiH	184
Novo vodstvo Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH	185
Propovijed biskupa Semrena na XXII. redovničkom danu u BiH	186
Stav Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine u vezi s budućim pravnim položajem Crkve sv. Marije sa Zvonikom sv. Luke u Jajcu	188

VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA

Dopis odobrenja tiskanja Direktorija Vrhbosanske nadbiskupije za liturgijsku godinu 2019.-2020.	189
Poziv na proslavu II. Obiteljskog dana u BiH na Kupresu.....	189
Obavijest o XXIV. susretu dijecezanskih svećenika 18. rujna 2019.	191
Redovna sjednica Pastoralnog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije.....	191
Proslava 130 godina posvete Prvostolnice u Sarajevu	192
Prijave sakramenta Krizme u župama Vrhbosanske nadbiskupije za 2020. godinu	193
Četrnaesto hodočašće u Hrvatsko nacionalno marijansko svetište Mariju Bistricu	193
XVIII. molitveni dan za Domovinu na Bobovcu	194
Završetak Misijske godine i hodočašće na Kondžilo	195
Listopadska pobožnost	195
Rezultati usmenih i pismenih ispita na Seminaru za ovlast ispovijedanja održanih u Sarajevu od 2. do 3. rujna 2019.	196
Poziv na sjednicu Vijeća za mlade Vrhbosanske nadbiskupije	198
Imenovanja i premještaji	199
Dozvole	202

Kronika Vinka kardinala Puljića od 10. lipnja do 1. rujna 2019.	203
Povelja o posveti župne crkve Presvetog Srca Isusova u Novom Selu kod Broda	213
Povelja o gradnji Franjevačkog samostana na Plehanu	214
Povelja o posveti nove župne crkve Sv. Ignacija Lojolskog na Grbavici u Sarajevu	215

PRILOZI

Propovijed Vinka kardinala Puljića na svetkovinu Sv. Ivana Krstitelja u Travniku	216
Propovijed Vinka kardinala Puljića na festivalu Mladifest u Međugorju	218
Propovijed Vinka kardinala Puljića na Misi komemoracije na Groblju Mira na Bilima	220
L. Cameli: Svećenički celibat danas - Izazovi i nade	222
Vlč. Jakov Kajinić: O svećeničkim zvanjima i suradnji u programima promocije duhovnih zvanja	225

BILJEŽIMO

Kardinal Puljić zaredio osmoricu đakona za svećenike	229
Predstavljen vodič <i>Katedrala u Sarajevu</i>	233
Svečano proslavljena 130. obljetnica posvete sarajevske katedrale	235
Održan XXIV. susret dijecezanskih svećenika Vrhbosanske nadbiskupije	237

NAŠI POKOJNI

Vlč. dr. Petar Babić	239
Vlč. Anto Trgovčević	240
Vlč. Pero Ilkić	242

Poruka kardinala Puljića na početku školske i vjeronaučne godine 2019/2020.

Zašto školski vjeronauk i župna kateheza?

Na početku nove školske i vjeronaučne godine sve nas pozivam da se ne oglušimo na Isusov poziv i ne budemo zapreka i smetnja mladima i djeci da se približe Isusu. Iako umoran, kada su učenici priječili majkama da mu donose djecu, Isus je uzviknuo: *Pustite malene k meni, takvih je kraljevstvo nebesko.*

Vas dragi roditelji i odgojitelji pozivam da shvatite i prihvatite koliko je važna pouka u vjeri i da je vaša zadaća omogućiti vašoj djeci i mladima da upoznaju Isusa. Uvjeren sam da se ne može zavoljeti ono što se ne poznaje. Vi ste prvi učitelji vjere svojoj djeci prije svega svojim vjerničkim stavom i primjerom života. Uz vaše svjedočenje i prenošenje vjere djeci i mladima treba pružiti cjelovit rast u spoznaji. To je odgovor na pitanje zašto vjeronauk u školi. Školski vjeronauk smo uveli, da uz ostale spoznaje koje školski sustav pruža, djeci pomogne da upoznaju vjeru i susretnu se s osobom Isusa Krista, njegovom objavom i djelom spasenja. Prevažno je da svaki roditelj ili staratelj upiše svoje dijete na školski vjeronauk i pomaže mu da njegova spoznaja postupno prerasta u životno uvjerenje koje će se pokazivati i dokazivati životom vjere. Svaki roditelj kojemu je stalo da baštinu vjere prenese svojoj djeci, uz obiteljski odgoj u vjeri, vodit će brigu i o školskom vjeronauku svoga djeteta.

Župni vjeronauk djecu i mlade uvodi u život vjere i omogućuje da ona spoznaja koju su stekli na školskom vjeronauku polako prerasta u samostalno prakticiranje vjere i da se na taj način djeca i mladi ugrađuju u zajednicu vjernika. Na određeni način i školski vjeronauk i župna kateheza vode k istom cilju: prakticiranje svoje vjere. Ukoliko vjeronauk ne usmjerava djecu i mlade k slavlju nedjeljne Mise vrlo je upitno koliko je to uistinu rast u spoznaji i spremnosti živjeti tu spoznaju.

Posebnu poruku upućujem vama dragi vjeroučitelji i katehete kojima sam povjerio poslanje da pomažete djeci i mladima upoznati i slijediti Isusa. Najuvjerljivije ćete prenijeti poruku Evanđelja svojim svjedočkim vjerničkim životom. Nije najvažnije da vjeroučenici nešto

nauče napamet. Važnije je da ono što su naučili pretoče u život. Pomozite djeci i mladima da zavole Boga, da u Isusu prepoznaju prijatelja, da zavole crkvu i svoju vjeru. Ako budu istinski zavoljeli taj put, onda će i spoznaja biti učinkovita. Ono što nauče na školskom vjeronauku bit će učinkovito samo ako zavole Isusa i ako Evanđelje postane njihov životni program.

Vama, draga djeco i mladi, upućujem pastirsku riječ i iskreni poziv da otvorite svoja srca i oduševite se za Isusa koji može ispuniti vaša mlada srca i dati smisao vašem životnom hodu. Upoznajte kroz školski vjeronauk i župnu katehezu Isusa koji vam je iskreni prijatelj i koji vas voli više od vaših roditelja. Posvjedočite dolaskom na nedjeljnu svetu Misu da vam je stalo do Isusa. Svojim oduševljenjem za Isusa postajete mladi misionari, svjedoci vjere. U ovoj misijskoj godini neka vas zahvati taj žar vjere kako bi svoje mladenačko oduševljenje prenijeli mnogim starijima koji su taj žar izgubili ili su posustali u svojoj vjeri.

Narodna poslovice kaže *da se dan poznaje po jutru*. Vaša mladost je jutro života i neka to jutro života bude obasjano Onim koji je za sebe rekao da je svjetlo svijeta.

Roditeljima molim i želim milosne odgovornosti i zauzetosti u prenošenju vjere djeci i mladima.

Vjeroučiteljima molim i želim poletnog svjedočenja dok tumače i prenose pouku u vjeri.

Braći misnicima molim i želim povjerenje i otvorenost za plodnu suradnju s roditeljima i vjeroučiteljima u zadaći odgoja u vjeri naših budućih generacija.

Vama draga djeco i mladi molim i želim obilje nutarnjeg svjetla da Isusa upoznate, zavolite i oduševljeno ga slijedite svjedočeći to svojim redovnim slavljem nedjeljne svete Mise.

Na početku još jedne školske i vjeronaučne godine, na sve zazivam obilje blagoslova, molim zagovor i zaštitu nebeske Majke i sve najsrdahnije pozdravljam.

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup metropolit vrhbosanski

Poruka pape Franje za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2019.

Ne radi se samo o migrantima: radi se o ljubavi

Draga braćo i sestre,

vjera nas uvjerava da je Kraljevstvo Božje već prisutno na tajanstven način (usp. *Gaudium et spes*, 39). No, i u našem dobu moramo sa žalošću konstatirati da ono nailazi na prepreke i protivštine.

Nasilni sukobi i pravi i istinski ratovi i dalje razdiru čovječanstvo; nepravde i diskriminacije nižu se jedne za drugom; ekonomske i društvene neravnoteže na lokalnoj ili globalnoj razini teško se mogu prevladati. A cijenu svega toga plaćaju prije svega najsiromašniji i oni u najnepovoljnijem položaju.

U ekonomski najnaprednijim društva svjedoči se rastućem trendu naglašenog individualizma koji, u sprezi s utilitarističkim mentalitetom i uz pomoć medija, rađa "globalizaciju ravnodušnosti". U takvim okolnostima, migranti, izbjeglice, prognanici i žrtve trgovine ljudima postali su simbol isključivosti, jer osim nadaća koje stanje u kojem se nalaze sa sobom nosi, često su izvrgnuti negativnom sudu i mišljenju da su oni razlog društvenih nevolja. Postupanje s njima često je zvono za uzbunu koje upozorava na moralno srozavanje kojemu neminovno idemo u susret ako nastavimo davati prostora kulturi odbacivanja. Naime, ako se nastavi tim putem, svaki onaj koji se ne uklapa u prihvaćene norme tjelesnog, mentalnog i društvenog blagostanja u opasnosti je da bude marginaliziran i isključen.

To je razlog zbog kojeg prisutnost migranata i izbjeglica – i općenito ranjivih i ugroženih ljudi – predstavlja danas poziv da se iznova vratimo nekim od bitnih dimenzija našeg kršćanskog postojanja i naše čovječnosti kojima prijete opasnost da se zanemare u društvu u kojem vlada udobnost i lagodan život. Eto zašto "ne radi se samo o migrantima", to jest, zanimajući se za njih zanimamo se također za nas; vodeći brigu o njima, svi rastemo; slušajući njih, dajemo glas i onom dijelu nas koji možda skrivamo jer se danas na njega ne gleda blagonaklono.

»Hrabro samo! Ja sam! Ne bojte se!« (Mt 14, 27). Ne radi se samo o migrantima: radi se također o našim strahovima. Zloće i prljavštine našega vremena povećavaju »naš strah od "drugih", nepoznatih, marginaliziranih i stranaca [...]. I to se zamjećuje poglavito danas kad se suočavamo s dolaskom migranata i izbjeglica koji kucaju na naša vrata u potrazi za zaštitom, sigurnošću i boljom budućnošću. U stanovitoj mjeri taj strah je opravdan, među ostalim i zato što nismo pripremljeni za taj susret« (Homilija, Sacrofano, 15. veljače 2019.).

Ali problem nije u tome što imamo sumnje i strahove. Problem je kad ovi uvjetuju naš način razmišljanja i djelovanja u tolikoj mjeri da postajemo nesnošljivi, zatvoreni, te – a da toga nismo ni svjesni – možda čak i rasisti. I tako nas strah lišava želje i sposobnosti za susret s drugim, osobom koja se razlikuje od mene; lišava me mogućnosti susreta s Gospodinom (usp. Homilija na misi za Svjetski dan selilaca i izbjeglica, 14. siječnja 2018.).

»Ako ljubite one koji vas ljube, kakva li vam plaća? Zar to isto ne čine i carinici?« (Mt 5, 46). Ne radi se samo o migrantima: radi se o ljubavi. Svojim djelima ljubavi očitujemo svoju vjeru (usp. Jak 2, 18). A najuzvišenija ljubav je ona koju se iskazuje onima koji ne mogu uzvratiti, a možda čak ni zahvaliti. »Radi se također o licu koje želimo dati društvu i vrijednosti svakoga života [...].

Napredak naših naroda [...] ovisi nadasve o sposobnosti da dopustimo da nas prene iz mrtvila i gane osoba koja kuca na vrata i svojim pogledom ogoljuje i prikazuje u pravome svjetlu sve one lažne idole koji mogu zagospodariti našim životom i pretvoriti ga u ropstvo; idole koji obećavaju iluzornu i prolaznu sreću koja je slijepa za živote i patnje drugih« (Govor u Biskupijskom Caritasu u Rabatu, 30. ožujka 2019.).

»Neki Samarijanac putujući dođe do njega, vidje ga, sažali se« (Lk 10, 33). Ne radi se samo o migrantima: radi se o našem čovječstvu. To što je potaknulo toga Samarijanca – koji je u očima Židova bio stranac – da se zaustavi jest

suosjećanje, osjećaj koji se ne može objasniti na čisto racionalnoj razini.

Suosjećanje pogađa najosjetljivije strune naše ljudskosti, pobuđujući neodgodiv poriv da "budemo bližnji" svima onima koje vidimo u teškoćama. Kao što nas sâm Isus uči (usp. Mt 9, 35-36; 14, 13-14; 15, 32-37), biti suosjećajan znači prepoznati patnju drugoga i odmah prijeći na djelovanje kako bismo ublažili, liječili i spasili. Biti suosjećajan znači dati prostora nježnosti koju današnje društvo često traži od nas da zatomljujemo.

»Otvoriti se drugima ne osiromašuje, već obogaćuje, jer nam pomaže da budemo humaniji: prepoznati sebe kao aktivni dio jedne veće cjeline i tumačiti život kao dar za druge; gledati kao cilj ne vlastite interese, nego dobrobit ljudskog roda« (Govor u džamiji Heydara Alijeva u Bakuu, Azerbajdžan, 2. listopada 2016.).

»Pazite da ne prezrete ni jednoga od ovih najmanjih jer, kažem vam, anđeli njihovi na nebu uvijek gledaju lice Oca mojega, koji je na nebesima« (Mt 18, 10). Ne radi se samo o migrantima: radi se o tome da nikoga ne isključujemo.

Današnji je svijet sve više elitistički i okruzan prema isključenima. Zemlje u razvoju nastavlja se osiromašivati za njihova najbolja prirodna i ljudska dobra u korist nekolicine povlaštenih tržišta. Ratovi pogađaju samo neke dijelove svijeta, ali oružje koje se koristi u tim ratovima proizvodi se i prodaje u drugim dijelovima svijeta, koji potom ne žele preuzeti na sebe brigu o izbjeglicama koji su bili prisiljeni napustiti svoje domove upravo zbog istih tih sukoba. Cijenu toga uvijek plaćaju najmanji, siromašni, najranjiviji, kojima se zabranjuje sjesti za stol i ostavljaju im se samo mrvice s gozbe.

»Crkva koja "izlazi" [...] zna preuzeti inicijativu bez straha, ići ususret, tražiti one koji su daleko i poći na raskrižja putova da pozove isključene« (Apost. pob. Evangelii gaudium, 24). Ekskluzivistički razvoj bogatije čini bogatijima a siromašne još siromašnijima. Istinski razvoj, s druge strane, teži tome da uključi sve muškarce i žene svijeta, promičući njihov cjeloviti rast, i pokazuje brigu također za buduće naraštaje.

»Tko hoće da među vama bude najveći, neka vam bude poslužitelj! I tko hoće da

među vama bude prvi, neka bude svima sluga« (Mk 10, 43-44).

Ne radi se samo o migrantima: radi se o tome da se posljednje stavi na prvo mjesto. Isus Krist od nas traži da ne podlegnemo logici svijeta koja opravdava pronevjeru na štetu drugih radi ostvarivanja vlastite ili koristi moje grupe: "prvo ja, a zatim drugi"! Geslo je pravoga kršćanina naprotiv: "najprije posljednji!"

»Individualistički duh je plodno tlo za rast te vrste ravnodušnosti prema bližnjemu koja vodi tome da s njima postupamo kao s pukom stvari kojom se trguje, koja potiče nezainteresiranost za njih kao ljude i na kraju kod pojedinca pobuđuju strah i ciničnost. Nisu li možda upravo to stavovi koje često zauzimate prema siromašnima, marginaliziranim i posljednjima u društvu? A koliko ovih potonjih imamo u našim društvima! Među njima mislim prvenstveno na migrante, s njihovim bremenom teškoće i patnji, s kojima se suočavaju svakodnevno u, često očajničkoj, potrazi za mjestom gdje će živjeti u miru i dostojanstvu« (Govor Diplomatskom zboru, 11. siječnja 2016.). U logici evanđelja posljednji dolazi na prvo mjesto, a mi se moramo staviti u njihovu službu.

»Ja dođoh da život imaju, u izobilju da ga imaju« (Iv 10, 10). Ne radi se samo o migrantima: radi se o čitavoj osobi, svim ljudima. U ovim Isusovim riječima nalazimo samu srž njegova poslanja: pobrinuti se da svi prime dar života u punini, prema Očevoj volji.

U svakom političkom djelovanju, u svakom programu, u svakom pastoralnom djelovanju uvijek moramo stavljati osobu u središte, u njezinim mnogostrukim dimenzijama, uključujući i duhovnu. A to vrijedi za sve ljude, kojima se treba priznati temeljnu jednakost.

Stoga, »razvoj se ne svodi na puki ekonomski rast. Da bi bio autentičan razvoj, on mora biti integralan, a to znači okrenut promicanju svakog čovjeka« (Sv. Pavao VI., Enc. Populorum progressio, 14).

»Tako dakle više niste tuđinci ni pridošlice, nego sugrađani ste svetih i ukućani Božji« (Ef 2, 19). Ne radi se samo o migrantima: radi se o izgrađivanju grada za Boga i čovjeka. U ovom našem dobu, koje se može nazvati također dobom migracijâ, mnogo je nedužnih osoba

koje postaju žrtve “velike prijevare” neobuzdanoga tehnološkog i konzumerističkog razvoja (usp. enc. *Laudato si’*, 34). I tako kreću na put prema “raju” koji neizbježno iznevjeri njihova očekivanja. Njihova prisutnost, koja katkad budi nelagodu, pridonosi razbijanju mita o napretku pridržanom za malobrojne, ali izgrađenom na iskorištavanju mnogih.

»Mi sami moramo prvi gledati i pomoći drugima vidjeti u seliocima i izbjeglicama ne samo problem koji treba riješiti, već brata i sestru koje treba prihvatiti, poštivati i ljubiti. Oni su prigoda koju nam pruža providnost da pridonosimo izgradnji pravednijeg društva, savršenije demokracije, solidarnije zemlje, svijeta u kojem će vladati veće bratstvo kao i otvorenije i evanđeoske kršćanske zajednice« (Poruka za Svjetski dan selilaca i izbjeglica 2014.)

Draga braćo i sestre, odgovor na izazov koji postavljaju suvremene migracije može se sažeti u četiri glagola: primiti, zaštititi, promicati i integrirati. Ali, te riječi ne vrijede samo za migrante i izbjeglice. One izražavaju poslanje Crkve prema svima onima koji se nalaze na periferijama života, koje treba primiti, zaštititi, promicati i integrirati. Ako ta četiri glagola

budemo provodili u djelo, pridonositi ćemo izgrađivanju grada za Boga i čovjeka, promicati cjeloviti ljudski razvoj svih ljudi i pomoći također svjetskoj zajednici da se približi ciljevima održivog razvoja koje je sama sebi postavila i koji će se, u protivnom, teško postići.

Riječju, u igri nije samo nešto što se tiče migranata, ne radi se samo o njima, nego o svima nama i o sadašnjosti i budućnosti ljudske obitelji. Migranti, posebno oni koji su najranjiviji, pomažu nam da čitamo “znakove vremena”. Po njima nas Gospodin poziva na obraćenje, oslobađanje od isključivosti, ravnodušnosti i kulture odbacivanja. Po njima Gospodin nas poziva da u potpunosti prihvatimo naš kršćanski život i pridonosimo, svaki prema svome vlastitom pozivom, izgrađivanju svijeta koji sve više odgovara Božjem naumu.

To je želja koju pratim molitvom zazivajući, po zagovoru Djevice Marije, Gospe od Puta, obilje blagoslova na sve migrante i izbjeglice u svijetu i na sve one koji ih prate na njihovu putu.

Iz Vatikana, 27. svibnja 2019.
FRANJO

Poruka pape Franje za Svjetski dan misijâ 2019.

Kršteni i poslani: Kristova Crkva u misiji u svijetu

Draga braćo i sestre,

od čitave sam Crkve zatražio da u mjesecu listopadu 2019. živi izvanredno razdoblje misijskog djelovanja u spomen na stotu godišnjicu apostolskog pisma *Maximum illud* pape Benedikta XV. (30. studenog 1919.). Proročka dalekovidnost njegovog apostolskog prijedloga potvrdila mi je koliko je i danas važno obnoviti misijsko djelovanje Crkve te podvrći sudu, kroz prizmu evanđelja, njezino poslanje naviještanja evanđelja i donošenja svijetu spasenje Isusa Krista, umrlog i uskrslog.

Naslov ove poruke glasi jednako kao i tema Misijskog mjeseca listopada: *Kršteni i poslani: Kristova Crkva u misiji u svijetu*. Proslava ovog mjeseca pomoći će nam pono-

vno otkriti misijsku dimenziju naše vjere u Isusa Krista, vjere koja nam je besplatno dana kao dar na krštenju.

Naša sinovska pripadnost Bogu nije nikada pojedinačni, nego je uvijek crkveni čin: iz zajedništva s Bogom, Ocem, Sinom i Duhom Svetim, mi smo, zajedno s mnogom našom braćom i sestrama, rođeni na novi život. Ovaj božanski život nije proizvod koji se prodaje – mi ne provodimo prozelitizam – nego bogatstvo koje treba darivati, prenositi i naviještati: to je smisao poslanja.

Taj smo dar besplatno primili i besplatno ga dijelimo s drugima (usp. *Mt 10, 8*), ne isključujući nikoga. Bog želi da se svi ljudi spase i pripiju spoznaji istine te iskuse njegovo milosrđe zahvaljujući Crkvi, sveopćem sakramentu spa-

senja (usp. 1 Tim 2, 4; DRUGI VATIKANSKI KONCIL, Dogm. konst. *Lumen gentium*, 48).

Crkva je u misiji u svijetu: vjera u Isusa Krista daje nam vidjeti sve stvari u pravome svjetlu omogućujući nam da promatramo svijet Božjim očima i srcem; nada nas otvara vječnim obzorima božanskog života kojeg smo uistinu dionici; ljubav, čiji nam je predokus dan u sakramentima i bratskoj ljubavi, potiče nas ići sve do nakraj svijeta (usp. *Mih* 5, 3; *Mt* 28, 19; *Dj* 1, 8; *Rim* 10, 18). Crkva u izlasku sve do nakraj svijeta zahtijeva stalno i trajno misijsko obraćenje. Koliki nam svetci, koliki muškarci i žene vjere svjedoče, pokazuju da je ta neograničena otvorenost, taj milosrdni izlazak moguć i ostvariv, jer je vođen ljubavlju i njezinim najdubljim značenjem kao dar, žrtva i besplatnost (usp. 2 Kor 5, 14-21)! Neka onaj koji propovijeda Boga bude Božji čovjek (usp. apost. pis. *Maksimum illud*).

To je zapovijed koja nas se izravno tiče: ja sam uvijek misija; ti si uvijek misija; svaki je krštenik i svaka krštenica misija. Onaj koji ljubi nikad ne miruje, nešto ga tjera da izlazi iz samoga sebe, privučen je i privlači druge, daruje se drugom i gradi odnose koji daju život. Za Božju ljubav nitko nije beskoristan ili beznačajan. Svaki od nas je jedna misija u svijetu, jer je plod Božje ljubavi.

Čak i ako moj otac i moja majka lažima, mržnjom i nevjernošću izdaju svoju ljubav, Bog nikada ne opoziva dar života. Od vječnosti je predodredio da sva njegova djeca budu dionici njegovoga božanskog i vječnog života (usp. *Ef* 1, 3-6).

Ovaj nam se život daruje u krštenju, koje nam daje dar vjere u Isusa Krista pobjednika nad grijehom i smrću, preporuča nas na Božju sliku i sličnost i ucjepljuje nas u Kristovo tijelo, koje je Crkva. U tome smislu krštenje je dakle uistinu potrebno za spasenje jer nam jamči da smo, uvijek i svugdje, sinovi i kćeri u Očevoj kući, a nikada siročad, stranci ili robovi. Ono što je u kršćaninu sakramentalna stvarnost – čije je ispunjenje euharistija –, ostaje poziv i određenje svakog muškarca i žene u očekivanju obraćenja i spasenja. Krštenje je ispunjeno obećanje Božjeg dara koje čovjeka čini sinom u Sinu. Mi smo djeca naših roditelja po tijelu, ali u krštenju nam je dano prvotno očinstvo i istinsko majčinstvo: nitko ne može imati Boga za Oca ako nema

Crkvu za majku (usp. sveti Ciprijan, *De catholicae unitate Ecclesiae*: PL 4, 503 A).

Tako je u Božjem očinstvu i majčinstvu Crkve ukorijenjeno naše poslanje, jer je u krštenje utkano slanje koje je Isus izrazio u zapovijedi danoj nakon uskrsnuća: kao što je Otac poslao mene, ja šaljem vas ispunjene Duhom Svetim da pomirite svijet (*Io* 20, 19-23, *Mt* 28, 16-20). Ovo poslanje je kršćaninova zadaća:

nikome se ne smije uskratiti navještaj da je pozvan biti posinovljeno dijete Božje i prepoznati svoje osobno dostojanstvo i intrinzičnu vrijednost svakog ljudskog života od začeca do prirodne smrti. Rašireni sekularizam, u kojem dolazi do agresivnog kulturalnog odbacivanja Božjeg očinstva u našoj povijesti, sprječava svako istinsko sveopće bratstvo koje se izražava u uzajamnom poštivanju život svakog ljudskog bića.

Bez Boga Isusa Krista svaka se razlika svodi na paklenu prijetnju koja sprječava svako bratsko prihvaćanje i plodonosno jedinstvo ljudskog roda.

Sveopće određenje spasenja, koje je Bog ponudio u Isusu Kristu, navelo je Benedikta XV. da pozove na nadilaženje svih nacionalističkih i etnocentričkih zatvorenosti odnosno sprege propovijedanja evanđelja s ekonomskim i vojnim interesima kolonijalnih sila.

U svome apostolskom pismu *Maximum illud* papa je podsjetio da sveopća misija Crkve zahtijeva da se izađe iz okvira isključive pripadnosti vlastitoj zemlji i vlastitome narodu. Otvaranje kulture i zajednice spasenosnoj novosti Isusa Krista zahtijeva nadilaženje svake neprilične etničke i crkvene introvertiranosti.

I danas su Crkvi potrebni muškarci i žene koji, po svojem krštenju, velikodušno odgovaraju na poziv da izađu iz vlastitoga doma, obitelji, zemlje, jezika i mjesne Crkve. Oni su poslani narodima, u svijet koji još nije preobražen sakramentima Isusa Krista i njegove svete Crkve. Naviještajući Božju riječ, svjedočeći evanđelje i slaveći život Duha, oni pozivaju na obraćenje, krste i nude kršćansko spasenje uz poštivanje slobode svake osobe, u dijalogu s kulturama i religijama narodâ kojima su poslani. *Missio ad gentes*, koji je uvijek prijeko potreban Crkvi, daje tako temeljni doprinos procesu stalnog obraćenja svijetu kršćana. Vjera

u Isusovo uskrsnuće, poslanje u Crkvi primljeno na krštenju, zemljopisno i kulturno izlaženje iz sebe samoga i vlastitoga doma, potreba za spasenjem od grijeha i oslobođenjem od osobnog i društvenog zla, sve to zahtijeva poslanje koje doseže do samih krajeva zemlje.

Providonosna podudarnost s održavanjem Posebne sinode o Crkvama u Amazoniji omogućuje mi da stavim naglasak na to kako je poslanje koje nam je Isus povjerio darom svoga Duha još uvijek aktualno i prijeko potrebno za te zemlje i njihove narode.

Obnovljena Pedesetnica širom otvara vrata Crkve kako nijedna kultura ne bi ostala zatvorena u sebe samu i kako nijedan narod ne bi ostao izoliran, nego otvoren sveopćem zajedništvu vjere. Nitko ne smije ostati zatvoren u vlastito »ja«, u autoreferencijalnost svoje etničke i vjerske pripadnosti. Isusovo uskrsnuće razbija uske granice svjetova, religijâ i kulturâ, pozivajući ih da rastu u poštivanju dostojanstva muškaraca i žena, prema sve dubljem obraćenju istini uskrsloga Gospodina koji svima daje istinski život.

U sjećanje mi dolaze riječi pape Benedikta XVI. izgovorene na početku susreta južnoameričkih biskupa u Aparecidi u Brazilu 2007. godine koje želim ovdje ponoviti kao da ih ja sam govorim: »Što je prihvaćanje kršćanske vjere značilo za narode Latinske Amerike i Kariba? Za njih je to značilo upoznati i prihvatiti Krista, nepoznatog Boga kojeg su njihovi preci, a da toga nisu bili ni svjesni, tražili u svojim bogatim vjerskim tradicijama. Krist je bio Spasitelj za kojim su tiho čeznuli. To je također značilo da su, zajedno s vodama krštenja, primili božanski život koji ih je učinio Božjim posinstvom i, k tome, da su primili Duha Svetoga koji je došao podariti njihove kulture bogatim plodovima, čisteći ih i razvijajući brojne klice i sjeme koje je utjelovljena Riječ stavila u njih, usmjeravajući ih putevima Evandjelja. [...] Božja Riječ, utjelovivši se u Isusu Kristu, postala je također povijest i kultura. Utopija povratka tome da se oživljava

pretkolumbovske religije, odvajajući ih od Krista i sveopće Crkve, ne bi bio korak naprijed, nego korak natrag. To bi zapravo bilo nazadovanje prema povijesnom trenutku usidrenom u prošlosti« (*Govor na otvorenju zasjedanja*, 13. svibnja 2007.: *Insegnamenti* III, 1 [2007], 855-856).

Mariji našoj Majci povjeravamo poslanje Crkve. U jedinstvu sa svojim Sinom, od samog časa utjelovljenja, Blažena Djevica bila je u pokretu, pustila je da bude potpuno uključena u Isusovo poslanje, koje je podno križa postalo njezino vlastito: poslanje suradnje, kao Majke Crkve, u rađanju novih Božjih sinova i kćeri u Duhu i vjeri.

Želim zaključiti s nekoliko riječi o papinskim misijskim djelima, koja se već u *Maksimumu illudu* predlaže kao pomoćno sredstvo u misijskom poslanju. Papinska misijska djela izražavaju svoje služenje univerzalnosti Crkve kao globalna mreža koja pruža podršku Papi u njegovoj misijskoj zadaći molitvom, tom dušom misije, i dobrotvornošću kršćana iz cijeloga svijeta. Oni svojim priložima pomažu Papi u evangelizaciji partikularnih Crkava (Papinsko djelo za širenje vjere), u odgoju i izobrazbi mjesnoga klera (Papinsko djelo svetoga Petra apostola), u odgajanju misijske svijesti kod djece iz cijeloga svijeta (Djelo svetog djetinjstva) i oblikovanju misijske dimenzije vjere kršćanâ (Papinska misijska unija). Ponovno izražavajući svoju podršku ovim djelima nadam se da će izvanredni Misijski mjesec u listopadu 2019. pridonijeti obnovi njihova misijskog služenja mojoj službi.

Misionarima i misionarkama, kao i svima onima koji, snagom svoga krštenja, na bilo koji način sudjeluju u poslanju Crkve, od srca upućujem svoj blagoslov.

*Iz Vatikana, 9. lipnja 2019.,
svetkovina Duhova*

ktalika

Poruka pape Franje za 3. Svjetski dan siromaha (33. nedjelja kroz godinu, 17. studenoga 2019.)

Ufanje ubogih neće biti zaludu

1. »Ufanje ubogih neće biti zaludu« (Ps 9, 19). Ove riječi psalma su silno aktualne. One izražavaju duboku istinu koju vjera uspijeva prije svega utisnuti u srca siromašnih: vratiti izgublenu nadu usred nepravdi, trpljenja i životnih neizvjesnosti.

Psalmist opisuje stanje siromaha i nadutost onih koji ih ugnjetavaju (usp. 10, 1-10). On zaziva Božji sud da uspostavi pravdu i pobijedi zlo (usp. 10, 14-15). U njegovim riječima kao da čujemo odjek pitanja koje se provlači kroz vjekove sve do naših dana: kako Bog može trpjeti tu nejednakost? Kako može dopustiti da se siromaha ponižava, a da mu ne pritekne u pomoć? Zašto dopušta da onaj koji ga tlači živi u blagostanju dočim njegovo ponašanje, osobito u svjetlu patnji siromašnih, zavrjeđuje osudu?

U doba u kojem je sastavljen ovaj psalam svjedočilo se velikom gospodarskom procvatu koji je, kako to često biva, izazvao velike društvene neravnoteže. Uslijed nejednake raspodjele bogatstva došlo je do značajnog porasta broja siromašnih, čije je stanje izgledalo još dramatičnije u usporedbi s bogatstvom koje je stekla nekolicina privilegiranih. Sveti pisac, promatrajući tu situaciju, opisuje sliku koja je koliko realistična toliko i istinita.

Bilo je to doba kada su bahati i ljudi bez ikakvog osjećaja za Boga progonili siromašne kako bi se dokopali i onoga malo što su imali te ih pretvorili u roblje. Ni danas nije mnogo drugačije. Ekonomska kriza nije spriječila brojne skupine osoba da gomilaju bogatstva koje se pokazuje to većom anomalijom što više na ulicama naših gradova svakodnevno susrećemo veliki broj siromašnih koji nemaju ono osnovno za život i koje se ponekad uznemirava i iskorištava.

U misli nam se vraćaju riječi iz Knjige Otkrivenja: »Govoriš: Bogat sam, obogatih se, ništa mi ne treba! A ne znaš da si nevolja i bijeda, i ubog, i slijep, i gol« (Otk 3, 17). Stoljeća prolaze, ali stanje bogatih i siromašnih ostaje nepromijenjeno, kao da nas povijest ničemu

nije naučila. Dakle, riječi ovoga psalma ne odnose se na prošlost, nego na našu sadašnjost stavljenju pred Božji sud.

2. I danas možemo nabrojiti mnoge nove oblike ropstva kojima su izloženi milijuni muškaraca, žena, mladih i djece.

Svakodnevno se susrećemo s *obiteljima* koje su prisiljene napustiti svoj zavičaj i negdje drugdje potražiti mogućnost da prežive; *siročad* koja je izgubila roditelje ili je nasilno odvojena od njih radi brutalnog izrabljivanja; *mladi ljudi* koji traže ostvarenje u vlastitoj zvanju, ali kojima se priječi pristup zaposlenju zbog kratkovidnih ekonomskih politika; *žrtve* različitih vrsta nasilja, od prostitucije do trgovine drogom, koje su duboko ponižene. Zar možemo, također, zaboraviti milijune *imigranata* koji su žrtve mnogobrojnih skrivenih interesa, koje se često iskorištava u političke svrhe, kojima se niječe solidarnost i jednakost? Kao i mnoge *beskućnike* i *marginalizirane* koji lutaju ulicama naših gradova?

Koliko puta vidimo siromašne ljude kako kopajući po *smeću* traže u otpadu i stvarima koje su drugi odbacili kao suvišne nešto za pojesti ili u što će se obući!

Postavši i sami dio društvenog otpada s njima se postupa kao s običnim otpacima, a oni koji su vinovnici ovoga skandala u sebi nemaju nikakvog osjećaja krivnje.

Često etiketirani kao paraziti društva, siromašnima se ne oprašta čak ni njihovo siromaštvo. Ljudi su kao napeta puška uvijek spremni na njihovu osudu. Nije im dopušteno da budu plašljivi ili obeshrabreni, doživljava ih se kao prijetnju ili nesposobne, samo zato što su siromašni.

Još je gore to što im je onemogućeno čak da vide i svjetlo na kraju tunela krajnje bijede. Ide se čak tako daleko da se osmislilo i postavilo *zidove neprijateljstva* kako bismo se oslobodili njihove prisutnosti čak i na ulicama, posljednjih mjesta koja su im preostala. Lutaju s jednog kraja grada na drugi u nadi da će naći posao, dom, znak

pažnje... Svaka eventualna ponuđena prilika postaje zraka svjetla; no čak i tamo gdje se može očekivati da će bar biti pravde, često se na njih nasrće s nasiljem i zlostavljanjem. Prisiljeni su nebrojene sate po najvećoj žezi obavljati sezonske poslove, a za to primaju smiješno nisku plaću. Oni rade u nesigurnim i neljudskim uvjetima koji ih sprečavaju da se osjećaju jednaki drugima. Za njih nema naknade za nezaposlenost, olakšica, ne smiju se razboljeti.

Psalmist krutim realizmom opisuje stav bogatih koji plijene siromašne: »vreba da opljačka jadnika i da ga povuče u mrežu« (usp. Ps 10,9). Za njih je to kao neki lov u kojem se siromahe lovi, hvata i porobljuje.

U prilikama kao što su te srce se mnogih zatvara i počinje prevladavati želja da siromašni postanu nevidljivi. Riječju, pred sobom vidimo mnoštvo siromašnih ljudi o kojima se često govori čisto retorički i koje se jedva trpi. Oni sami kao da su postali prozirni, a njihov glas nečujan i obesnažen u društvu. Ti su muškarci i žene sve više stranci među našim kućama i marginalizirani u našim četvrtima.

3. U spomenutome je psalmu opisana žalost zbog nepravde, trpljenje i ogorčenost koji pogađaju siromašne. Ali, unatoč tomu, psalam daje i lijepi opis siromaha. On je onaj "koji se uzda u Gospodina" (usp. r. 11), jer je siguran da neće nikada biti napušten. Siromah, u Svetome pismu, je čovjek vjere i pouzdanja! Sveti pisac nudi također razlog toga pouzdanja: on "poznaje svoga Gospodina" (usp. *ibid.*), a u biblijskome jeziku to "poznavati" označava osobni odnos privrženosti i ljubavi.

To je doista upečatljiv i opis koji nikada ne bismo očekivali. U njemu se jednostavno opisuje Božju veličinu kad se nađe pred siromahom. Njegova stvaralačka moć nadilazi sva ljudska očekivanja i postaje opipljiva u "sjećanju" koje ima o toj određenoj osobi (usp. r. 13). Upravo to povjerenje u Gospodina, ta sigurnost da neće biti napušten je ono što poziva na nadu.

Siromah zna da ga Bog ne može napustiti; stoga uvijek živi u prisutnosti onoga Boga koji ga se spominje. Božja pomoć seže onkraj sada-

šnjeg stanja patnje kako bi ukazala na put oslobođenja koji preobražava srce, jer ga podupire u njegovoj najvećoj dubini.

4. U Svetome se pismu opetovano govori o Božjem djelovanju u korist siromašnih. On je onaj koji "čuje" njihov vapaj i "pritječe im u pomoć svojim zahvatom"; on ih "štiti" i "brani"; on ih "izbavlja" i "spašava"... Ukratko, Bog neće nikada biti ravnodušan prema siromahu ili šutljiv na njegovu molitvu. Bog je onaj koji daje pravdu i ne zaboravlja (usp. Ps 40,18; 70,6); štoviše, on je siromahu utočište i nikada neće propustiti priteći mu u pomoć (usp. Ps 10, 14).

Možemo mi graditi mnoge zidove i zatvarati ulaze da bismo stvorili iluzorni osjećaj sigurnosti okruženi vlastitim bogatstvom, na štetu onih koji su ostali izvan toga. Međutim to neće vječno trajati. "Dan Gospodnji", kako ga opisuju proroci (usp. Am 5, 18; Iz 2-5; Jl 1-3), uništiti će barijere koje su stvorene među narodima i zamijeniti nadutost malobrojnih sa solidarnošću mnogih. Stanje marginaliziranosti u kojem se nalaze milijuni ljudi ne može još dugo potrajati. Njihov vapaj postaje sve glasniji i razliježe se po čitavome svijetu. Kao što je napisao otac Primo Mazzolari: »Siromašni su stalni protest protiv naših nepravdi; siromašni su barutana. Ako je se zapali, svijet leti u zrak«.

5. Nije nikada moguće izbjeći hitan poziv koji Pismo povjerava siromašnima. Gdjegod da u njega zavirimo, Sveto pismo nam stavlja pred oči njega, siromaha, onoga kojemu nedostaje ono osnovno za život jer ovisi o drugima. Jadan je to čovjek, potlačen, ponižen, leži na tlu. Ipak, Isus, stojeći pred bezbrojnim potrebitima, nije se bojao poistovjetiti sa svakim od njih: »što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste!« (Mt 25, 40).

Bježati od ovoga poistovjećivanja znači mistificirati evanđelje i razvodnjivati objavu. Bog, kojega je Isus htio otkriti jest ovaj: velikodušan, milosrdni Otac, neiscrpan u svojoj dobroti i milosti, koji daje nadu prije svega onima koji su razočarani i kojima je oduzeta budućnost.

Kako ne primijetiti da blaženstva kojima je Isus počeo propovijedati o Božjem kraljevstvu

započinju ovim riječima: »Blago vama, siromasi« (Lk 6, 20)? Smisao ovog paradoksalnog navještaja jest taj da upravo siromašnima pripada Kraljevstvo Božje, jer su u stanju primiti ga.

Koliko siromašnih ljudi susrećemo svaki dan! Čini se katkad da kako vrijeme odmiče, a civilizacijska postignuća postaju sve veća njihov se broj povećava a ne smanjuje. Stoljeća prolaze, a ovo blaženstvo se čini još paradoksalnijim: siromašni su sve siromašniji, a danas su to više no ikad.

No, Isus koji je otpočeo svoje kraljevstvo stavljajući siromašne u središte, htio nam je reći upravo to: On je *otpočeo* kraljevstvo, ali je povjerio nama, svojim učenicima, zadatak da ga pronosimo dalje sa zadaćom da dajemo nadu siromašnima.

Prijeko je potrebno, osobito u vremenima kao što je ovo naše, oživljavati nadu i vraćati povjerenje. Taj program nije nešto što kršćanska zajednica smije podcjenjivati. O tome ovisi vjerodostojnost našeg navještaja i svjedočanstvo kršćana.

6. U bliskosti sa siromašnima, Crkva otkriva da je narod, raspršen među mnogim narodima, koji je pozvan ne dopustiti da se itko osjeća strancem ili isključenim, jer uključuje sve na zajednički put spasenja. Stanje u kojem su siromašni obvezuje nas da se nimalo ne udaljavamo od tijela Gospodina koji u njima pati. Pozvani smo, radije, doticati njegovo tijelo kako bismo se osobno izložili u služanju koje je istinska evangelizacija.

Promicanje, pa i društveno, siromašnih nije neka obveza nepovezana s evanđeljem; naprotiv, ono očituje zbiljnost kršćanske vjere i njezinu povijesnu vrijednost.

Ljubav koja daje život vjeri u Isusa ne dopušta njegovim učenicima da se zatvaraju u zagušljivi individualizam, skriven u zakucima duhovne intimnosti, bez ikakvog utjecaja na društveni život (usp. apostolska pobudnica *Evangelii gaudium*, 183).

Nedavno nas je rastužila smrt velikog apostola siromašnih, Jeana Vaniera, koji je svojom predanošću utro nove putove promicanja zajedništva i solidarnosti s marginaliziranim. Jean Vanier je primio od Boga dar da čitav svoj život posveti našoj braći i sestrama s teškim invaliditetom koji su često isključeni iz

društva. On je bio jedan od onih svetaca "iz susjedstva"; zahvaljujući svome entuzijazmu okupio je oko sebe velik broj mladih ljudi, muškaraca i žena, koji su svakodnevno radili na pružanju ljubavi i vraćali osmijeh na lice mnogim slabim i ranjivim osobama, nudeći im istinsku "arku" spasenja od marginaliziranosti i samoće. To njegovo svjedočanstvo je promijenilo život nebrojenim osobama i pomoglo svijetu drugačijim očima gledati na najkrhkije i najslabije među nama. Vapaj siromašnih se čuo i probudio nepokolebljivu nadu, stvarajući vidljive i opipljive znakove konkretne ljubavi koju dan-danas možemo dotaknuti rukama.

7. »Opredjeljenje za posljednje, za one koje društvo odbacuje i baca van« (*ibid.*, 195) prioritetni je izbor na koji su Kristovi učenici pozvani kako ne bi izdali vjerodostojnost Crkve i dali djelatnu nadu onima koji su bespomoćni. Kršćansko milosrđe u njima pronalazi konkretan izraz i ovjerovljenje, jer onaj tko suosjeća s njima u njihovim patnjama s Kristovom ljubavlju prima snagu i daje krepkost navještaju evanđelja.

Predano zalaganje kršćana, u prigodi ovog *Svjetskog dana*, a prije svega u svakodnevnom životu, ne sastoji se samo u pratećim inicijativama pružanja pomoći, koje, koliko god hvalevrijedne i potrebne bile, trebaju težiti tome da u svakome od nas poraste puna pažnja koja se duguje onima koji su u nevolji. »Ta pozornost puna ljubavi početak je prave brige za njegovu osobu« (*ibid.*, 199).

Nije lako biti svjedocima kršćanske nade usred kulture konzumerizma i odbacivanja, koja je neprestano usmjerena na povećanje površnoga i prolaznoga blagostanja. Potrebna je promjena mentaliteta kako bi se otkrilo ono bitno i dalo sadržaj i plodonosnost navještaju Božjega kraljevstva.

Nada se prenosi također utjehom koja se postiže prateći siromašne ne samo u nekom trenutku punom entuzijazma, nego i u dugotrajnoj predanosti. Siromasi ne dobivaju istinsku nadu kad nas vide zadovoljne zato što smo malo svojega vremena izdvojili za njih, nego kad u našoj žrtvi prepoznaju čin besplatne ljubavi koja ne traži nagradu.

8. Molim mnoge volontere, koji često zaslužuju priznanje da su prvi otkrili važnost ove pažnje prema siromašnima, da rastu u predanosti. Draga braćo i sestre, pozivam vas da u svakom siromahu kojega susretete tražite ono što mu je doista potrebno; da se ne zaustavljate samo na zadovoljavanju osnovnih materijalnih potreba, nego otkrivajte dobrotu koja se krije u njihovim srcima, da posvećujete pažnju njihovoj kulturi i načinima izražavanja kako biste mogli s njima stupiti u bratski dijalog.

Ostavimo po strani podjele koje su plod ideoloških i političkih shvaćanja i usmjerimo, umjesto toga, svoj pogled na ono bitno što ne zahtijeva mnogo riječi, nego pogled ljubavi i pruženu ruku.

Nikada nemojte zaboraviti da je »najveća diskriminacija od koje trpe siromašni nedostatak duhovne skrbi« (*ibid.*, 200).

Siromašnima je prije svega potreban Bog, njegova ljubav koja postaje vidljiva zahvaljujući svetim ljudima koji žive uz njih i koji u jednostavnosti svog života izražavaju i pokazuju moć kršćanske ljubavi. Bog koristi mnoge načine i nebrojena sredstva kako bi dopro do srca ljudi.

Naravno, siromasi nam pristupaju jer im dajemo hranu, ali ono što im je stvarno potrebno je nešto više od toplog obroka ili sendviča koji im nudimo. Siromasi trebaju naše ruke kako bi se podigli, naša srca kako bi ponovno osjetili toplinu ljubavi, našu prisutnost kako bi pobijedili samoću. Jednostavno, potrebna im je ljubav.

9. Katkada je za vraćanje nade potrebno tako malo: dovoljno je zaustaviti se, uputiti osmeh, saslušati. Zaboravimo na jedan dan statistike; siromasi nisu brojevi koje se navodi kad se želimo pohvaliti svojim djelima i projektima.

Siromasi su osobe kojima treba ići u susret: to su usamljeni mladi i starije osobe koje treba pozvati u svoj dom da s nama objeduju, to su žene, muškarci i djeca koji čekaju prijateljsku riječ. Siromašni nas spašavaju jer nam omogućuju susresti se s Kristovim licem.

U očima svijeta čini se nerazumnim misliti da siromaštvo i bijeda mogu imati spasonosnu moć. A ipak, to je ono što uči Apostol kad kaže: »nema mnogo (među vama) mudrih po

tijelu, nema mnogo snažnih, nema mnogo plemenitih. Nego lûde svijeta izabra Bog da posrami mudre, i slabe svijeta izabra Bog da posrami jake; i neplemenite svijeta i prezrene izabra Bog, i ono što nije, da uništi ono što jest, da se nijedan smrtnik ne bi hvalio pred Bogom« (1 Kor 1, 26-29). Ako se gleda ljudskim očima ne uspijeva se vidjeti spasonosnu moć, ali očima vjere vidimo je na djelu i doživljavamo je osobno.

U srcu Božjeg naroda koji je na putu kuca ta spasonosna snaga koja nikoga ne isključuje i uključuje sve na stvarni put obraćenja da bi se prepoznalo siromašne i iskazivalo im se ljubav.

10. Gospodin ne napušta one koji ga traže i zazivaju mu ime: on »siromaškog jauka ne zaboravi« (Ps 9, 13), jer su njegove uši pozorne na njihov glas. Nada siromašnih prkosi raznim smrtonosnim situacijama, jer oni znaju da ih Bog posebno ljubi i tako pobjeđuje patnju i isključenost. Stanje siromaštva ne oduzima im dostojanstvo koje su primili od Stvoritelja; oni žive u sigurnosti da će im ga potpuno vratiti sam Bog, koji nije ravnodušan prema sudbini svoje najslabije djece, nego, naprotiv, vidi njihove nevolje i boli te ih uzima u svoje ruke i daje im snagu i hrabrost (usp. Ps 10, 14). Nada siromašnih jača u uvjerenju da ih Gospodin prihvaća, da u njemu pronalaze pravu pravednost i da su osnaženi u srcu da mogu nastaviti ljubiti (usp. Ps 10, 17).

Uvjet koji Gospodin Isus postavlja učenicima da bi bili pravi evangelizatori jest taj da moraju sijati opipljivo sjeme nade. Molim sve kršćanske zajednice i sve one koji se osjećaju potaknutima donositi nadu i utjehu siromašnima da se zalažu da ovaj *Svjetski dan siromaha* potakne u mnogima spremnost na djelotvornu suradnju kako se nitko ne bi osjećao uskraćenim za bliskost i solidarnost. Neka nas na tome putu prate riječi proroka koji naviješta drugačiju budućnost: »A vama koji se imena moga bojite sunce pravde će ogranuti sa zdravljem u zrakama« (Mal 3, 20).

Iz Vatikana, 13. lipnja 2019.

Liturgijski spomen sv. Antuna Padovanskog

ktalika

Poruka pape Franje za V. Svjetski dan molitve za skrb o stvorenome svijetu

Izaberimo, dakle, život!

»I vidje Bog da je to dobro« (*Post 1,25*). Božji pogled, na početku Biblije, ljupko počiva na njegovu stvaranju. Od zemlje pogodne za život do voda što život daju, od stabala koja donose plod do životinja koje dijele naš zajednički dom, sve je milo u očima Boga, koji nudi stvoreni svijet muškarcima i ženama kao dragocjeni dar koji treba čuvati.

Tragično je da je ljudski odgovor na ovaj dar obilježen grijehom, zatvaranjem u vlastitu autonomiju i pohlepnom željom za posjedovanjem i iskorištavanjem. Egoizmi i interesi pretvorili su stvoreni svijet, to mjesto susreta i zajedništva, u pozornicu suparništava i sukoba. Na taj je način ugrožen i sam okoliš, ono *dobro* u Božjim očima postalo je u čovjekovim rukama *stvar koju treba iskoristiti*. Srozavanje okoliša se povećalo posljednjih desetljeća: stalno onečišćavanje, neprestana upotreba fosilnih goriva, intenzivno iskorištavanje poljoprivrednog zemljišta i iskrčivanje šuma uzrokuju porast globalnih temperatura iznad sigurnih razina. Porast intenziteta i učestalosti ekstremnih vremenskih pojava i desertifikacija (opustinjavanje) zadaju silne teškoće najranjivijima među nama. Otapanje ledenjaka, nestašica vode, zanemarivanje bazena pitke vode i znatna prisutnost plastike i mikroplastike u oceanima podjednako su zabrinjavajući i svjedoče o hitnoj potrebi intervencija koje se više ne mogu odgađati. Izazvali smo klimatsko izvanredno stanje koje ozbiljno ugrožava prirodu i sam život, uključujući i naš vlastiti.

U suštini smo zaboravili tko smo: stvorenja stvorena na sliku Božju (*usp. Post 1, 27*) i pozvana stanovati kao braća i sestre u zajedničkom domu.

Stvoreni smo ne zato da budemo individue koje samovoljno gospodare, nego zato da budemo u središtu *mreže života* koju čine milijuni vrsta koje nam je s ljubavlju pridružio naš Stvoritelj. Kucnuo je čas da ponovno otkrijemo svoj poziv djece Božje, uzajamnog bratstva i čuvara stvaranja. Kucnuo je čas da se pokajemo, da se obratimo i vratimo korijenima: ljubljena smo stvorenja Božja, koji nas svojom

dobrotom poziva da ljubimo život i živimo ga u zajedništvu s ostalim stvorovima.

Stoga upućujem snažni poziv vjernicima da se posvete molitvi u ovome vremenu koje se, kao rezultat korisne ekumenske inicijative, slavi kao *Vrijeme stvaranja*. To je vrijeme intenzivnije molitve i djelovanja na dobrobit našeg zajedničkog doma koje započinje danas, 1. rujna, Svjetskim danom molitve za skrb o stvorenome svijetu, a završava 4. listopada, kada se spominjemo svetog Franje Asiškog. To je prilika da se osjetimo još više povezanim s našom braćom i sestrama različitih kršćanskih konfesija. Tu mislim posebno na pravoslavne vjernike, koji ovaj Dan slave već trideset godina.

U ovoj ekološkoj krizi koja pogađa sve trebamo oćutjeti duboku povezanost s muškarcima i ženama dobre volje. Pozvani smo zajedno promicati čuvanje *mrežu života* čiji smo dio.

To je *vrijeme u kojem se trebamo ponovno naučiti moliti* uronjeni u prirodu, koja nas spontano navodi na to da uzdižemo hvalu Bogu Stvoritelju. Sveti Bonaventura, poeta franjevačke mudrosti, rekao je da je stvoreni svijet prva »knjiga« koju Bog otvara pred našim očima, tako da, diveći se njegovom redu, njegovoj raznolikosti i ljepoti, budemo dovedeni do toga da ljubimo i hvalimo Stvoritelja (*usp. Breviloquium, II, 5, 11*). U ovoj knjizi svako stvorenje postaje za nas »Božja riječ« (*usp. Commentarius in librum Ecclesiastes, I,2*). U tišini i molitvi možemo slušati simfoniju stvorenoga svijeta koja nas poziva izaći iz naših autoreferencijalnih zatvorenosti kako bismo ponovno iskusili zagrljaj Očeve nježnosti i radost dijeljenja darova koje smo primili. U tome smislu možemo reći da je stvoreni svijet, ta *mreža života*, mjesto susreta s Gospodinom i jednih s drugima, to je »Božja društvena mreža« (*Audijencija za vodiče i izviđače iz Europe, 3. kolovoza 2019.*). Taj nas stvoreni svijet nadahnjuje na to da uzdignemo kozmičku hvalu Stvoritelju kao što nas uči Sveto pismo: »Sve raslinstvo na zemlji, blagoslivljaj Gospoda: hvalite i uzvisujte ga dovijeka!« (*Dan 3, 76*).

To je *vrijeme za razmišljanje o našim stilovima života* i o tome kako su naše svakodnevne

odluke o hrani, potrošnji, prijevozu, upotrebi vode, energije i mnogim drugim materijalnim dobrima često nepromišljene i štetne. Previše nas se ponaša prema stvorenome svijetu kao bezobzirni gospodari. Odlučimo se za promjenu, odlučimo usvojiti jednostavnije i smjernije načine života!

Kucnuo je čas da napustimo ovisnost o fosilnim gorivima i brzo i odlučno okrenemo se oblicima čiste energije i održive i kružne ekonomije. I ne zaboravimo slušati domorodačke narode čija nas vjekovna mudrost može naučiti kako živjeti u boljem odnosu s okolišem.

To je *vrijeme za poduzimanje proročkih djela*. Mnogi mladi diljem svijeta dižu svoj glas i pozivaju na hrabre odluke. Osjećaju se razočaranima zbog previše neostvarenih obećanja, preuzetih obveza a zatim zanemarenih zbog sebičnih interesa ili koristi.

Mladi nas podsjećaju da Zemlja nije dobro s kojim se treba rasipno ophoditi, nego baština koju treba predati, da nada u budućnost nije tek lijepi osjećaj, nego zadatak koji zahtijeva konkretna djelovanja ovdje i sada. Dugujemo im stvarne odgovore, a ne prazne riječi; djela a ne opsjene.

Naše molitve i apeli upućeni su prije svega na podizanje svijesti kod onih koji su odgovorni na političkom i društvenom polju. Mislim posebno na vlade koje će se u narednim mjesecima sastati kako bi obnovile odlučne obveze za usmjeravanje planeta prema životu, a ne ususret smrti. U misli nam dolaze riječi koje je Mojsije svečano uputio narodu kao neku vrstu duhovne oporuke na pragu Obećane zemlje: »Život, dakle, biraj... da živiš ti i tvoje potomstvo« (Pnz 30, 19-20).

Te proročke riječi možemo primijeniti na sebe i na situaciju na Zemlji. *Izaberimo, dakle, život!* Recimo »ne« potrošačkoj pohlepi i težnjama svemoći, jer to su putovi smrti. Otpočnimo dalekovidne procese koji uključuju odgovorna odricanja danas kako bi se zajamčilo perspektivu života za sutra. Ne podliježimo izopačenim logikama lake zarade, nego mislimo na budućnost svijetu!

U tome smislu ima poseban značaj predstojeći samit Ujedinjenih naroda o klimatskim djelovanjima (United Nations Climate Action Summit). Na njemu će vlade imati zadatak pokazati političku volju da poduzmu drastične mjere kako bi se što prije neto emisiju stakleničkih plinova svelo na ništicu i obuzdalo porast prosječne globalne temperature na 1,5°C u odnosu na razine iz predindustrijskog doba, u skladu sa ciljevima Pariškog sporazuma. K tome, u listopadu ove godine Amazonija, čija je cjelovitost ozbiljno ugrožena, bit će u središtu posebne skupštine Biskupske sinode.

Iskoristimo te prilike da odgovorimo na vapaj siromašnih i Zemlje!

Svaki kršćanski vjernik, svaki član ljudske obitelji, može pridonijeti tome da istka tanku, ali jedinstvenu i nužnu, nîť *mreže života* koja obuhvaća sve. Osjetimo se potaknutima da uz molitvu i predanost preuzmemo svoj dio odgovornosti za skrb o stvorenome svijetu. Neka nam Bog, »ljubitelj života« (*Mudr 11, 26*), dadne hrabrosti činiti dobro ne čekajući da netko drugi započne, ne čekajući da bude prekasno.

Iz Vatikana, 1. rujna 2019. godine.

ktalika

Na Malti održan godišnji susret osoba zaduženih za medije i glasnogovornika europskih biskupskih konferencija

U rezidenciji Malteške biskupije u malteškom gradu Floriana, koji s glavnim gradom Malte Vallettom čini jednu cjelinu, u organizaciji Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE), od 17. do 19. lipnja 2019. održan je redoviti godišnji susret osoba zaduženih za medije i glasnogovornika europskih biskupskih konferencija na temu: *Komunikacija u kriznim situacijama*. Predsjedao je kardinal Angelo Bagnasco, predsjednik CCEE-a, a domaćin je bio mjesni biskup i predsjednik Malteške biskupske konferencije mons. Charles J. Scicluna. Sudjelovali su predstavnici biskupskih konferencija iz 27 europskih zemalja među kojima i glasnogovornik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine i urednik Katoličke tiskovne agencije BK BiH mons. Ivo Tomašević. Osim radnog dijela, sudionici susreta imali su prigodu upoznat se s bogatom poviješću ovog otoka i države s posebnim naglaskom na malteške vitezove, zatim razgledati glavni grad Vallettu i sudjelovati na Svetoj misi u konkatedrali sv. Ivana koju je predvodio kardinal Bagnasco. Također su sudjelovali na Euharistijskom slavlju u katedrali sv. Pavla u drevnom gradu Mdini, koje je predvodio mjesni biskup Scicluna, te molili u spilji u kojoj je, nakon brodoloma, jedno vrijeme živio i djelovao sv. Pavao apostol, a iznad koje je napravljena vrlo lijepa crkva. Na mrežnoj stranici CCEE-a objavljeno je i priopćenje o radnom dijelu susreta:

Komunikacija u kriznim situacijama

Kako se sučeliti i komunicirati u kriznoj situaciji? Postoje li standardne strategije? Koja je uloga tiskovnog ureda? Ovo su neka od pitanja kojim je otvoren godišnji susret osoba zaduženih za medije i glasnogovornika europskih biskupskih konferencija (CCEE).

53 sudionika iz 27 europskih zemalja okupili su se na Malti da bi od 17. do 19. lipnja 2019. razgovarali o važnim pitanjima u vezi s komunikacijom i medijima.

Susret pod nazivom *Komunikacija u kriznim situacijama* započeo je u kuriji Malteške nadbiskupije pozdravnim govorima pomoćnog

biskupa mons. Josepha Galea-Curmia i generalnog tajnika CCEE-a vlč. Martina Michaliceka.

Radni dio susreta otvorio je kardinal Angelo Bagnasco, predsjednik CCEE-a, koji se u svom izlaganju usredotočio na izazove i mogućnosti koje nude novi mediji te podsjetio sudionike da je *potrebno živjeti kao protagonisti; poznavati mrežne rječnike i rizike, dati motivaciju, ali iznad svega biti vjerodostojan izvor koji djeluje iz transparentnosti i služenja Istini, ali uvijek i u svakom slučaju, vlastitim načinom života i vlastitim načinom djelovanja*.

Profesor na Papinskom sveučilištu Svetog Križa u Rimu Yago De la Cierva održao je glavno predavanje o tome kako se sučeliti i komunicirati kriznu situaciju, o ulozi tiskovnog ureda u službi Katoličke Crkve. Ukazao je na najbolje prakse u crkvenoj komunikaciji na području u prevenciji, pripreme i komunikacije tijekom kritičnih razdoblja.

Drugi dan susreta otvoren je razmjenom iskustava, a pojedine osobe zadužene za medije u biskupskim konferencijama govorile su kako su se sučelili s kriznim situacijama vezanim uz pitanja ekonomije i transparentnosti, seksualnog zlostavljanja maloljetnika, dolaska izbjeglica i odnosa s institucijama.

Nadbiskup Charles J. Scicluna, predsjednik Malteške biskupske konferencije i pomoćnik tajnika Kongregacije za nauk vjere, osvrnuo se na susret o zaštiti maloljetnika u Crkvi, koji je u veljači 2019. održan u Vatikanu i objasnio nova proceduralna pravila Crkve u borbi protiv seksualnog zlostavljanja, a ta pravila utvrđena su u apostolskom pismu pape Franje *Vos estis lux mundi* (Vi ste svjetlo svijeta).

Mons. Scicluna također se prisjetio dirljivih iskustava susreta sa žrtvama seksualnog zlostavljanja sa strane članova klera; istaknuo je patnje tih žrtava i potrebu da se prema njima postupa sa suosjećanjem i poštovanjem.

Dragocjen je bio susret s dr. Paolom Ruffinijem, prefektom Dikasterija za komunikaciju Svete Stolice, koji je objasnio dokle se došlo u procesu reforme komunikacije u Vatikanu. U dijalogu sa sudionicima predložio

je sredstva i prihvatio prijedloge za zajednički rad u službi poslanja Crkve.

Osobe zadužene za medije i glasnogovornici na kraju svoga susreta kao zaključak istaknuli su da tema komunikacije u kriznim situacijama nije samo jedna od brojnih tema u njihovom programu rada nego u ovom vremenu ta tema postaje sve više tema *par excellance* njihovoga poslanja. Međutim, svjesni smo da ne smijemo dopustiti da nas slomi paralizirajuća zauzetost i strah, nego moramo nastojati da to bude pogodan trenutak za obnovljeno nastojanje.

Evo nekih riječi koje su često ponavljane na susretu, a koje mogu biti temelj budućeg djelovanja:

- Povjerenje

To je ono što daje okus našem radu. Bez povjerenja naša misija nema smisla. Povjerenje za primanje, ali i za davanje.

- Promjena

To nije element okvira, konteksta, vanjskog izgleda, kao što se do sada možda moglo shvatiti. Promjena se mora dogoditi u samom središtu čovječanstva. Da bi promjena bila duboka, mora dotaknuti prethodno neistražene subjektivne dubine.

- Slušanje

Temeljno je za komunikaciju i izvor istinskih

odnosa, gdje se razvija autentična informacija koja nije jednostavan prijenos vijesti, nego prije svega raspoloživost, obogaćivanje, odnos.

- Suosjećanje

Prisjećamo se riječi Svetog Oca upućenih biskupima Centralne Amerike tijekom Svjetskog dana mladih u Panami: *Također i u katoličkim sredstvima društvene komunikacije nema suosjećanja. Ima raskola, osuda, zloće, bijesa, precijenjenosti sebe, prijave krivovjerja ... Neka se ne izgubi u našoj Crkvi suosjećanje (...)* Kristova Crkva je Crkva suosjećanja.

- Služenje

Naše djelovanje ima jedinstvenu osobitost: biti u služenju... *Ljubav* – podsjeća često papa Franjo - *jest konkretno služenje koje činimo jedni drugima. Ljubav nisu riječi, to su djela i služenje; ponizno služenje.* Komuniciranje je također čin ljubavi iskazan drugome; zato ne može nego biti služenje.

- Istina

Istina će vas osloboditi je hod, horizont prema kojem treba težiti. To je odgovornost koja zahtijeva odgoj sebe i odgajanje drugih u razlučivanju, istinitosti i produbljivanju.

Svjesni su da krize sve više postaju dio zajedničkog dnevnog reda i da zahtijevaju sučeljavanje svih zajedno s tim krizama.

cta

Održan godišnji susret generalnih tajnika europskih biskupskih konferencija

U gradu Birminghamu u Velikoj Britaniji, od 1. do 4. srpnja 2019. održan je 47. godišnji susret generalnih tajnika europskih biskupskih konferencija (CCEE) na temu: *Odnos između hijerarhijske i karizmatske dimenzije u Crkvi*. Na susretu u nadbiskupskoj bogosloviji – Koledžu sv. Marije u Oscottu (*St Marry's College Oscott*) u predgrađu Birminghama, u kojemu se za svećeništvo pripremaju bogoslovi šest engleskih biskupija, učesće je uzelo 40 sudionika iz 27 europskih biskupskih konferencija među kojima i sedam biskupa.

Riječi pozdrava i dobrodošlice na otvaranju susreta uputili su: mons. Edward Joseph Adams, apostolski nuncij u Velikoj Britaniji, kardinal Vincent Nichols, nadbiskup Westminstera i potpredsjednik Vijeća europ-

skih biskupskih konferencija (CCEE), i mons. Bernard Longley, nadbiskup Birminghama.

Nuncij Adams u svom obraćanju istaknuo je da su poslani služiti svima na europskom kontinentu i pomagati ljudima da u istini i ljubavi otkriju tragove Božje prisutnosti i blizine. Nadbiskup Longley izrazio je radost što se ovaj susret održava upravo u Koledžu u Oscottu i to na dan kad je objavljeno da će blaženi kardinal John Henry Newman biti proglašen svetim. Istaknuo je da je kardinal John Henry Newman preminuo upravo u Birminghamu i da je upravo u ovom koledžu krizman nakon obraćenja na katoličanstvo.

Kardinal Nichols zahvalio je generalnim tajnicima za njihov doprinos u radu biskupskih

konferencija u Europi. Kazao je da su pozvani i poslani biti u ovom svijetu znak nade te se ukratko osvrnuo na aktualnu društveno-političku situaciju. Izrazio je radost zbog najavljenog proglašenja svetim bl. kardinala Newmana te podsjetio da je upravo ovom koledžu u Oscottu, u kapeli gdje se može osjetiti *kucanje srca* katolicizma u Engleskoj, bl. kardinal Newman održao svoj poznati govor o *drugom proljeću* na početku Prvog pokrajinskog sabora u Westminsteru 1852. godine, nakon što je papa Pijo IX. odlučio obnoviti katoličku hijerarhiju u Engleskoj.

Nakon što je generalni tajnik CCEE-a vlč. Martin Mihaliček u uvodnoj riječi pojasnio da je tema susreta nadahnuta dokumentom Kongregacije za nauk vjere *Iuvenescit Ecclesia* iz 2016. godine, generalni tajnik Biskupske konferencije Engleske i Velsa vlč. Christopher Paul Tomas ukratko je upoznao sudionike s poviješću katoličanstva u Engleskoj i s izazovima s kojima su se tijekom povijesti susretali katolici na ovim prostorima. Kazao je da u Engleskoj postoje 22 biskupije s oko 5,2 milijuna katolika. Istaknuo je da je Katolička crkva u Engleskoj posebno prepoznatljiva po školstvu napominjući da postoji 2236 škola koje pohađa oko 850.000 učenika.

U priopćenju CCEE-a, objavljenog po završetku susreta, stoji da je predsjednica pokreta Fokolara dr. Maria Voce održala predavanje o karizmatškoj dimenziji Crkve pod naslovom: *Petrovski i marijanski profil: zajedno za novu Pedesetnicu (Duhove)*. Kazala je da postoji *su-bitnost* između hijerarhijskih i karizmatičnih darova u Crkvi jer, nadahnuti istim Duhom, i jedni i drugi imaju isto podrijetlo i isti cilj, iako u raznolikosti uloga i zadataka. Smatra da je nužno pronaći konkretne način spajanja ovih dviju dimenzija u praksi. Rekla je da, s jedne strane, pokreti i općenito zajednice koje nastaju iz karizme, moraju živjeti dobro uklopljene u cijelu crkvenu strukturu kojoj pripadaju i kultivirati plodnu razmjenu sa svim drugim stvarnostima, ali i da, s druge strane, mjesna Crkva, biskupije i župe trebaju biti otvorene za bogatstvo i raznolikost karizmi koje ovi pokreti i zajednice u sebi nose. Gospođa Voce istaknula je da su-bitnost, ali i sinodalnost i uzajamnost, koje nužno vode izlaženju, vanjskoj projekciji, trebaju nadvladati napast samo-očuvanja te da *osiguravanje crkvenosti karizmi ne bi trebalo značiti odvođenje u unutrašnjost Crkve, nego radije guranje prema vani, svako prema vlastitoj specifičnosti*. Smatra da nije riječ o

tome da svi zajedno rade istu stvar, stojeći *kod kuće*, nego da se kreću u *najrazličitijim smjerovima, potaknuti zajedničkom tjeskobom da dođemo do krajeva zemlje*. Na kraju je govorila o perspektivi koja je bila posebno draga Chiari Lubich te istaknula marijanski profil Crkve kao dimenziju koja *uči kako dati život autentičnom generativnom pastoralu*.

Mons. Kevin Mc Donald, umiroviljeni nadbiskup Southwarka i bivši tajnik Papinskog vijeća za promicanje jedinstva kršćana, održao je predavanje na temu: *Karizma i institucija: pitanje i horizonti*. Podsjetio je na ono što je papa Franjo rekao o katoličkoj karizmatškoj obnovi, u statutima *Charisa*, jer otvara neke vrlo relevantne teološke i kulturne perspektive o toj temi. *Papa Franjo imao je osobno i izravno iskustvo karizmatške obnove od vremena kada je bio nadbiskup Buenos Airesa i taj je kontekst značajno utjecao na njegovu percepciju obnove*. Obnovu je opisao kao *'struju ekumenske milosti*. To je ključno. Za njega karizmatška obnova je stvarnost i istinski ekumenski dar, a ja to kažem kako bih istaknuo od početka da naša tema ima jasnu ekumensku dimenziju, kazao je nadbiskup Mc Donald. Istaknuo je da je karizmatška obnova stoga ekumenska milost i dar izliven na sve kršćane i stoga milost koja bi trebala ujediniti kršćane, koja bi trebala potaknuti pomirenje između odvojenih kršćanskih zajednica. Rekao je da se *cjelovita dimenzija karizmatške obnove sastoji u prepoznavanju darova jednih drugih i upravo zato to je dimenzija napretka prema svjetskom miru*.

Tajnici četiri Komisije CCEE-a (evangelizacija i kultura, obitelj i život, mladi, socijalni pastoral) podnijeli su svoja godišnja izvješća, a bilo je riječi i o djelovanju COMECE-a.

Tajnici europskih biskupskih konferencija ukratko su predstavili najvažnija događanja na području pojedine biskupske konferencije.

Sudionici susreta posjetili su crkvu i svetište blaženog kardinala Newmana u Birminghamu. Također su posjetili jednu zgradu bivšeg bogatijeg zemljoposjednika nedaleko od Birminghama (Harvington Hall), koja je pretvorena u muzej, a u kojoj je bilo tajno skrovište katoličkih svećenika koji su djelovali u vrijeme progona Katoličke Crkve u Engleskoj.

Sljedeći susret generalnih tajnika Europskih biskupskih konferencija održat će se od 1. do 4. srpnja 2020. u St. Gallenu u Švicarskoj, gdje se nalazi i sjedište CCEE-a.

hta

OSNOVNE SMJERNICE BISKUPSKE KONFERENCIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA POSTUPANJE U SLUČAJEVIMA SEKSUALNOGA ZLOSTAVLJANJA MALOLJETNIKA OD STRANE KLERIKA, REDOVNIKA I LAIKA KOJI VRŠE NEKU CRKVENU SLUŽBU

Uvod

U skladu s preporukama Kongregacija za nauk vjere, koja od svih Biskupskih konferencija očekuje da donesu prikladne smjernice za postupanje na vlastitom području u slučajevima seksualnoga zlostavljanja maloljetnika sa strane klerika, redovnika i drugih osoba koje vrše neku crkvenu službu, Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine donosi ove „Osnovne smjernice...”

Svrha ovih smjernica je pomoć partikularnim Crkvama na području BK BiH, u kojima je dijecezanski biskup odgovoran za dobro vjernika svoje biskupije, da se na najbolji i najefikasniji način suoče s eventualnim slučajevima seksualnoga zlostavljanja maloljetnika od strane crkvenih osoba i ostaloga crkvenog pomoćnog osoblja (laika koji vrše neku crkvenu službu, bilo kao zaposlenici na području biskupije bilo kao volonteri) u skladu sa *Zakonikom kanonskoga prava*, revidiranom verzijom motu proprio *Sacramentorum sanctitatis tutela* koju je odobrio Sveti Otac Benedikt XVI. 21. svibnja 2010., *Okružnicom za pomoć biskupskim konferencijama u pripravi osnovnih smjernica za tretiranje slučajeva seksualnoga zlostavljanja maloljetnika sa strane klerika* (Kongregacija za nauk vjere, 3. svibnja 2011.) te poštujući civilne zakone države u kojoj žive.

Biskupi Biskupske konferencije BiH se obvezuju da će učiniti sve kako bi pomogli maloljetnim žrtvama seksualnoga zlostavljanja od strane klerika, redovnika, zaposlenika, volontera i drugih ljudi koji su vršili neku crkvenu službu, bilo da se zlostavljanje dogodilo nedavno ili prije više godina. Osobe koje su pretrpjele seksualno zlostavljanje zaslužuju posebnu pažnju. Potrebno je učiniti sve da ih se zaštiti od daljnjih seksualnih zlostavljanja. Biskupi će učiniti sve što je u okviru njihovih mogućnosti da se njima i njihovim obiteljima

ponudi duhovnu i stručnu pomoć i materijalnu potporu.

Isto tako biskupi će nastojati, surađujući s roditeljima, civilnim vlastima, odgojiteljima i svima ostalima na području svojih biskupija, učiniti što sigurnijim okruženje u kojemu žive maloljetnici, a osobitu će pozornost posvetiti provjeri onih koji se prijavljuju u sjemenište kao i pomoćnog osoblja koje bi vršeci svoju crkvenu službu moglo doći u doticaj s maloljetnicima.

Smjernice

Norme *De delictis gravioribus* (čl. 6 § 1 br. 1) određuju da su Kongregaciji za nauk vjere pridržana kažnjiva djela protiv ćudoređa, tj. kažnjivo djelo protiv šeste Božje zapovijedi počinjeno od klerika s osobom mlađom od 18 godina. Znači, maloljetnikom se smatra osoba koja je mlađa od 18 godina, a s maloljetnikom se izjednačava i punoljetna osoba koja stalno ima nepotpunu uporabu razuma. U čl. 6 § 1 br. 2 dodano je i djelo koje obuhvaća nabavku, posjedovanje i širenje na bilo koji način i bilo kojim sredstvom, pornografskih slika koje kao objekt imaju maloljetnike do 14 godina. Pod seksualnim zlostavljanjem se podrazumijeva ne samo fizički kontakt ili direktna zloupotreba (npr. spolni odnošaj ili spolna radnja s maloljetnikom) nego također indirektna zloupotrebe (npr. bludne radnje, zadovoljavanje vlastite ili tuđe pohote, navođenje djeteta da pred njim ili drugom osobom izvršava takve radnje, podvođenje, pokazivanje pornografije maloljetnoj osobi, pokazivanje obnaženoga tijela pred maloljetnom osobom, snimanje djeteta ili maloljetne osobe za izradu fotografija, audiovizualnog materijala ili drugih predmeta pornografskoga sadržaja, ili prodaje, raspačavanja ili prikazivanja takvoga materijala, ili navođenje na sudjelovanje u pornografskoj

predstavi, preuzimanje (*downloading*) i pohranjivanje pedofilskih sadržaja s interneta). Ovaj popis zloporaba nije potpun nego navodi samo razne primjere.

Prema osobi koja prijavi delikt seksualnoga zlostavljanja treba se odnositi s poštovanjem. U slučajevima u kojima je taj delikt povezan s nekim drugim deliktom protiv dostojanstva sakramenta Pokore prijavitelj ima pravo zahtijevati da se njegovo ime ne kaže svećeniku kojega se prijavljuje.

Dijecezanski biskup treba imenovati jednu ili više osoba koje će biti povjerenici kojima se treba obratiti u slučaju da je postojalo seksualno zlostavljanje maloljetnika od strane svećenika, đakona, redovnika i ostalog crkvenog pomoćnog osoblja (laika koji vrše neku crkvenu službu, bilo zaposlenici na području biskupije bilo volonteri). Povjerenikovo ime i adresa trebaju biti objavljeni u službenom glasilu biskupije.

Potrebno je isto tako u biskupiji imati i stručno vijeće (najmanje pet osoba) koje može savjetovati dijecezanskoga biskupa u pitanjima seksualnoga zlostavljanja maloljetnika. Ovo vijeće neka uglavnom čine laici, koji su u punom zajedništvu s Crkvom, koji nisu zaposlenici biskupije, a stručni su u psihologiji, psihijatriji, sociologiji, pravu i pitanjima seksualnog zlostavljanja maloljetnika i rada sa žrtvama zlostavljanja. Barem jedan član neka bude svećenik koji ima veliko pastoralno iskustvo. Vijeće prati razvoj problematike seksualnoga zlostavljanja izvan i unutar Crkve i upućuje na mjere koje treba poduzeti. Mandat vijeća neka bude na pet godina i može se obnavljati.

Povjerenik zaprima prijavu seksualnoga zlostavljanja maloljetnika od strane klerika, redovnika i ostaloga crkvenog pomoćnog osoblja (laika koji vrše neku crkvenu službu, bilo zaposlenici na području biskupije bilo volonteri) i sam učini prvotnu procjenu o vjerodostojnosti i pouzdanosti prijave. Sve crkvene osobe su dužne prijaviti povjereniku činjenice i okolnosti vjerojatnoga seksualnog zlostavljanja do kojih dođu. Povjerenik odmah informira dijecezanskoga biskupa.

Kada navodna žrtva ili njezini roditelji žele govoriti o vjerojatnom slučaju seksualnoga zlostavljanja povjerenik neka dogovori

razgovor. Dijecezanski biskup odlučuje tko treba u tom razgovoru predstavljati biskupiju. Isto tako navodna žrtva može dovesti na razgovor osobu od povjerenja. Na početku razgovora treba upozoriti da se ovaj razgovor može prijaviti i civilnim vlastima ili da mogu neovisno o svemu otići civilnim vlastima i prijaviti navodno zlostavljanje. Posebnu pažnju treba posvetiti zaštiti navodne žrtve kao i rezerviranosti povjerljivih informacija kad je u pitanju javnost. Neka se napravi zapisnik razgovora i neka ga potpiše navodna žrtva ili njezini roditelji, staratelji. Dijecezanskoga biskupa treba obavijestiti o rezultatu razgovora.

Predstavnik biskupije kojega odredi biskup i povjerenik neka isto tako razgovaraju i s optuženom osobom, ali pod uvjetom da ništa ne prejudiciraju kako ne bi ugrozili istragu koja je u tijeku. Prije nego se dogodi ovaj razgovor zaštita navodne žrtve treba biti zajamčena. U razgovoru treba informirati optuženu osobu o prijavi ili sumnji protiv nje da je počinila delikt i daje joj se prilika da se o svemu izjasni. Isto tako treba znati da nije dužna dati nikakav iskaz ako to ne želi. Može joj se preporučiti da se sama prijavi kod civilnih vlasti. Optužena osoba može na razgovor dovesti sa sobom nekoga od povjerenja. Neka se napravi zapisnik razgovora kojega trebaju potpisati svi prisutni. Predstavnik biskupije neka obavijesti biskupa o ishodu razgovora. Uvijek treba imati na pameti da je riječ o osobi i dužnosti zaštite osobe. Čak i kada se radi o optuženiku, neovisno o preventivnim mjerama koje treba poduzeti, pretpostavka o nevinosti treba biti zajamčena dok se drugačije ne dokaže.

Neka se provede „prethodna istraga“ kako nalaže *Zakonik kanonskoga prava* (kann. 1717 i 1719). Čim se jave određeni elementi koji potvrđuju da je bilo seksualnoga zlostavljanja maloljetnika, neka dijecezanski biskup informira o svemu Kongregaciju za nauk vjere. Isto tako neka odgovorni predstavnik biskupije o prikupljenim informacijama obavijesti civilne vlasti, u skladu sa zakonom. Ovo se ne čini samo u slučaju kad navodna žrtva po svojoj isključivoj želji to ne želi i ako je to u skladu sa zakonom. Ipak neka se sve prijavi civilnim sudskim vlastima ako postoji

mogućnost da u isti slučaj mogu biti uključene i druge navodne žrtve i ako je delikt takav da podliježe kaznenom zakonu. Razlozi da se ništa ne prijavi civilnim sudskim vlastima trebaju biti potkrijepljeni preciznom dokumentacijom koju neka potpiše navodna žrtva. Istraga neka bude vođena tako da se uvijek poštuje princip privatnosti i dobra glasa osobe. Ako prethodna istraga ne poluča postojanje nikakvih indicija, biskup nije dužan podastrijeti rezultate prethodne istrage Kongregaciji za nauk vjere, ali je dužan donijeti odluku o zaključenju prethodne istrage. Ista Kongregacija za nauk vjere će odlučiti kako nastaviti u konkretnom slučaju.

Mjere opreza, u skladu s propisima kann. 1722 i čl. 19 motuproprija *Sacramentorum sanctitatis tutela*, primijenit će dijecezanski biskup protiv optužene osobe kad postoji ozbiljna sumnja ili činjenice da se dogodilo seksualno zlostavljanje maloljetnika. Već od početka istraživanja, nadležna vlast može nametnuti mjere opreza, uklanjajući optuženika od ministrija ili službe ili crkvene zadaće, nametnuti mu ili zabraniti mu boravak u nekom mjestu ili području, ili također zabraniti mu javno sudjelovanje na presvetoj Euharistiji (kan. 1722). Može mu se predložiti da potraži prikladnu liječničku pomoć i da se podvrgne psihijatrijskom vještačenju.

Ako, nakon kanonskoga kaznenog postupka ili kao rezultat priznanja klerika, jest dokazano da je optuženi klerik kriv za seksualno zlostavljanje maloljetnika, bit će primijenjena pravedna kazna prema težini zločina. Za najteže slučajeve može biti također otpuštanje iz kleričkoga staleža i nametanje života pokore i molitve. U ovom posljednjem slučaju neka mu se ne dopusti slavljenje Mise u javnosti, slavljenje sakramenata, nošenje svećeničke odjeće niti da se predstavlja kao svećenik.

Osim toga, ni u jednom slučaju klerik, koji je počinio delikt zlostavljanja maloljetnika, ne bi trebao biti premješten u drugu biskupiju radi javnoga pastoralnog djelovanja. Svaki biskup, koji bi primio takvoga klerika u svoju biskupiju da tamo stanuje, treba biti informiran o seksualnim deliktima koje je ovaj počinio u prošlosti. U svakom slučaju kad se takav klerik premješta u drugu biskupiju, neka nje-

gov biskup informira, povjerljivim putem ali na iscrpan način, biskupa primatelja.

Prije nego se mogne neku osobu proglasiti krivom za neki delikt, potreban je kazneni postupak a optuženiku mora biti osigurano pravo na obranu. Nakon kaznenoga postupka ili nakon priznanja krivnje sa strane klerika, bit će primijenjena pravedna kazna koja može biti također otpuštanje iz kleričkoga staleža ili nametanje života u molitvi i pokori.

Povjerenika za seksualna zlostavljanja maloljetnika u biskupiji treba obavijestiti o poduzetim disciplinskim mjerama. Isto tako dijecezanski biskup delegira jednu osobu koja treba obavijestiti navodnu žrtvu ili njezine roditelje o poduzetim disciplinskim mjerama. Žrtvi mora biti iskazana skrb, među kojima terapija i pastoralna skrb, kao i osigurano pravo same žrtve da intervenira u kanonskim procedurama kao oštećena strana i da traži nadoknadu štete od odgovornoga (kan. 1729).

Optuženik podliježe isto tako i važećem civilnom zakonu i sankcijama koje on predviđa čak ako su te sankcije drugačije od onoga što su crkvene vlasti poduzele. I prema optuženiku mora biti iskazana skrb, među kojima terapija i pastoralna skrb, i osigurana procesna prava optuženika, uključujući pravo zakonite asistencije i pravo na obranu.

Treba pravovremeno i prikladno obavijestiti javnost o slučaju zlostavljanja, uvijek štiteći princip privatnosti umiješanih osoba.

Neovisno o disciplinskim ili kaznenim mjerama protiv optuženoga klerika neka mu se osigura duhovna pomoć i pravedna materijalna potpora.

Ako se optužba ili sumnja pokažu neutemeljenima neka se poduzmu sve potrebne mjere da se nepravedno optuženoj i osumnjičenoj osobi vrati dobar glas i rehabilitacija nepravedno optuženoga klerika.

Kad je riječ o pripadnicima redovničkih zajednica koji vrše neku pastoralnu ili drugu službu za biskupiju, mjerodavan je dijecezanski biskup neovisno o odgovornosti njihovih redovničkih poglavara. U svim drugim slučajevima, kada te osobe ne rade izravno za biskupiju, odgovorni su njihovi redovnički poglavari. Njima se toplo preporuča da obavijeste i mjesnoga biskupa o slučajevima

seksualnoga zlostavljanja koji su pod njihovom odgovornošću i o poduzetim mjerama. Kada se jedan takav član premješta na područje neke druge biskupije na stanovanje neka njegov vrhovni poglavar obavijesti, uvijek povjerljivim putem, mjesnoga biskupa da je dotična osoba bila ili može biti opasna za maloljetnike.

Kad je riječ o laicima koji rade u crkvenim ustanovama, vrše neku službu na području biskupije bilo kao pomoćno osoblje ili kao volonteri a mogu biti u doticaju s maloljetnicima, neka se dobro pripazi kome se povjeravaju takve službe (*u nekim se zemljama traži potvrda da nisu kažnjeno gonjeni, psihijatrijsko vještačenje ako se sumnja u neke osobe*). Ako se dogodi slučaj seksualnoga zlostavljanja maloljetnika od strane ovih osoba, treba ih odmah isključiti iz svake crkvene službe u kojoj mogu biti u doticaju s maloljetnicima. Za takve slučajeve vrijedi isti proceduralni postupak kao i kad se radi o nekom kleriku ili pripadniku redovničke zajednice.

Kako bi se spriječili, koliko je to moguće, slučajevi seksualnoga zlostavljanja maloljet-

nika u Crkvi potrebna je permanentna formacija i informacija o ovoj problematici budućih klerika, redovnika i laika koji će vršiti neku crkvenu službu.

Za usmjerenje formacije klera, kako dijezanskoga tako redovničkoga, već od sjemeništa da bi se potom nastavilo kao stalan formativni kurs, moraju se slijediti upute dokumenta opće Crkve i one iz dokumenta „Formacija svećeničkih kandidata. Ratio institutionis sacerdotalis nationalis pro Bosnia et Herzegovina“ Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine iz 2014. godine, kojega je odobrila Kongregacija za kler 2013. godine.

Smjernice važe kao partikularni zakon na području Biskupske konferencije BiH i stupit će na snagu kad ih odobri Kongregacija za nauk vjere i budu objavljenje u službenom glasilu Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine.

*Kongregacija za nauk vjere
odobrila je ove Smjernice dopisom broj
191/2010 – 50743 od 4. svibnja 2015.*

BISKUPSKA KONFERENCIJA BOSNE I HERCEGOVINE
CONFERENTIA EPISCOPORUM BOSNIAE ET HERCEGOVINAE

BiH - 71000 Sarajevo - Kaptol 32 - tel/fax: + 387 33 66 68 67 - e-mail: bkbih@bih.net.ba - www.bkbih.ba

Prot.br. 152/2019

Sarajevo, 8. srpnja 2019.

Dijecezanskim biskupima u BiH:
Kardinal Vinko Puljić - Sarajevo
Mons. Franjo Komarica - Banja Luka
Mons. Ratko Perić - Mostar
Mons. Tomo Vukšić – Sarajevo

Predmet: II. Obiteljski dan u BiH

Draga braćo u biskupstvu!

U svojstvu predsjednika Organizacijskog odbora za proslavu II. Obiteljskog dana u Bosni i Hercegovini molim vas, dijecezanske biskupe, da uputite dopis župnicima i vojnim kapelanima s konkretnim informacijama u vezi s Obiteljskim danom u Bosni i Hercegovini koji će se održati u **nedjelju, 28. srpnja 2019.** u župi Svete Obitelji u Kupresu. Dogovoren je sljedeći program:

Subota, 27. srpnja 2019.

- **u 18 sati** – **Sveta misa uočnica** u crkvi Svete Obitelji u Kupresu koju predvodi predsjednik Vijeća za obitelj BK BiH mons. Marko Semren, pomoćni biskup banjolučki. Odmah nakon Svete mise uslijedit će u župnoj crkvi naizmjenice svjedočenja pojedinih obitelji.
- **u 20 sati** - **koncert** u Hrvatskom domu u Kupresu na kojem će nastupiti etno skupina Čuvarice iz Rame.

Nedjelja, 28. srpnja 2019.

- **10 sati** - **prigoda za ispovijed** (zamoliti svećenike da budu na raspolaganju); tijekom ispovijedi zajednička molitva misijske krunice u skladu s Misijskom godinom u BiH;
- **11 sati** – **svečano Euharistijsko slavlje** u župi Svete Obitelji u Kupresu, koje predvodi predsjednik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine kardinal Vinko Puljić, nadbiskup metropolit vrhbosanski.

Molim dijecezanske biskupe da u dopisu preko župnika pozovu župne i druge crkvene zajednice na sudjelovanje i na molitvu za obitelj, a posebno na „Molitvu Presvetom Trojstvu za obitelj“:

Molitva Presvetom Trojstvu za obitelj

*Slavimo te Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si dostojanstvo obitelji ustanovio na sliku svoga Trojstvenog zajedništva ljubavi.
 Klanjamo ti se, Gospodine Isuse Kriste, Otkupitelju naš, jer si se udostojao roditi u ljudskoj obitelji i jer si svojom žrtvom na križu bračnu ljubav od rane grijeha iscijelio,*

te bračno i obiteljsko zajedništvo ljubavi i vjernosti učinio sakramentom svoga saveza s Crkvom.

Hvalimo te, Duše Sveti Tješitelju, koji po sakramentu ženidbe, zajedničkoj molitvi i nedjeljnoj euharistiji, kršćansku obitelj neraskidivo ujedinjuješ i posvećuješ, da može biti svetište života i škola kršćanske ljubavi.

Ponizno te molimo, Svemogući Bože, da se po uzoru na Svetu Obitelj, u našem kršćanskom domu, ostvari božanski naum o braku i obitelji - da naša obitelj bude istinska zajednica vjere, života i ljubavi. Po Kristu Gospodinu našem. Amen!

Također molim da u dopisu potaknete župnike da pozovu a, prema mogućnostima, i da organiziraju sudjelovanje svojih župljana na Obiteljskom danu u BiH te da i sami, ako im je to moguće uskladiti s nedjeljnim obvezama na župi, sudjeluju na ovom danu. Posebno se to odnosi na župe koje nisu daleko od Kupresa.

Zahvaljujući svakome od Vas za bratsku suradnju, rado Vam stojim na raspolaganju za sve prijedloge i sugestije i iskreno Vas pozdravljam!

Marko Semren
Mons. Marko Semren
predsjednik Vijeća za obitelj BK BiH

Dostavlja se:

- Dijecezanskim biskupima u BiH
- Arhivu

Priopćenje sa 76. redovitog zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine

U zgradi Biskupskog ordinarijata u Banjoj Luci, 16. i 17. srpnja 2019. održano je 76. redovito zasjedanje Biskupske konferencije Bosne i Hercegovinom pod vodstvom nadbiskupa metropolita vrhbosanskog kardinala Vinka Puljića, predsjednika BK BiH. Sudjelovali su svi članovi Biskupske konferencije BiH te predsjednik Slovenske biskupske konferencije mons. Stanislav Zore, nadbiskup metropolit ljubljanski, i delegat Hrvatske biskupske konferencije mons. Milan Stipić, apostolski upravitelj Križevačke eparhije.

Na početku zasjedanja s biskupima se susreo apostolski nuncij u Bosni i Hercegovini mons. Luigi Pezzuto koji im je prenio pojedine smjernice Svete Stolice te razgovarao o nekim aktualnim pitanjima. Sa žaljenjem je konstatirano da, zbog neformiranja vlasti, nije moguće osnovati novo Mješovito povjerenstvo, koje bi, između ostalog nastavilo raditi na primjeni Temelnog ugovora između Svete Stolice i Bosne i Hercegovine iz 2006. godine.

Biskupi su upoznati da su provedeni ili su u fazi provedbe svi zaključci sa 75. redovitog zasjedanja BK BiH održanog, 20. i 21. ožujka 2019. u Mostaru te da su organizirani predviđeni susreti na razini Bosne i Hercegovine: sa svećenicima, s dekanima, s franjevačkim provincijalima i s redovničkom Konferencijom. I ovom prigodom potiču dekane i sve pastoralne djelatnike da porade na povezanosti između pojedinih dekanata i to: Kreševskog s Trebinjskim, Ramskog s Bihaćkim, Sarajevskog s Mostarskim, Sutješkog s Ljubuškim, Bugojanskog s Grudskim, Travničkog sa Stolačkim, Žepačkog s Bosansko-gradiškim i Prnjavorskim dekanatom, Tuzlanskog s Čapljinskim, Jajačkog s Brčanskim, Usorskog s Duvanjskim, Derventskog s Posuškim, Doborskog sa Širokobriješkim, Šamačkog s Livanjskim te Broćanskog s Banjolučkim.

Biskupi su saslušali i prihvatili izvješće Nadzornog vijeća Caritasa Bosne i Hercegovine. Pošto su saslušali opširno izvješće o djelovanju Caritasa Bosne i Hercegovine i provedbi brojnih projekata u 2018. godini, biskupi su dali potrebne smjernice za buduće karitativno djelovanje. Izrazili su zahvalnost svim karitativnim djelatnicima, a na osobit način brojnim dobročiniteljima

u zemlji i u inozemstvu. Također zahvaljuju svim predstavnicima državnih i svih drugih institucija koji, kroz suradnju s Caritasom, udružuju snage da pomognu brojnim ljudima u potrebi. Sve članove svojih biskupijskih zajednica potiču da se, prema svojim mogućnostima, uključuju u karitativne akcije i projekte i trajno pomažu onima koji su u potrebi.

U vezi sa zabrinjavajućom situacijom priliva sve većeg broja migranata u BiH, osobito u bihaćkom kraju, pozivaju državne vlasti i međunarodne političke i humanitarne strukture da se odgovorno i pravedno sučele s ovom humanitarnom i sigurnosnom problematikom koja ponegdje poprima dramatične razmjere. Podupiru karitativne djelatnike i sve crkvene institucije da, u evanđeoskom duhu, pomognu svima u nevolji.

Biskupi su dogovorili sastave Vijeća i Komisija za novi petogodišnji mandat kao i da ostanu isti predsjedatelji ovih tijela u novom mandatu. Sadašnjeg generalnog tajnika izabrali su na novi petogodišnji mandat.

U okviru razmatranja tematike pastoralne obitelji, biskupi su saslušali izlaganje na temu međugeneracijske suradnje s naglaskom na poslanje baka i djedova. Pozivaju mlađe naraštaje, ali i sve institucije uključujući i pastoralne djelatnike da ispravno vrjednuju djedove i bake i omoguće im ispuniti ulogu koju im je Bog dao u odgoju i podizanju djece te prenošenju vjere. Podsjećaju da djedovi i bake, s jedne strane, omogućuju unucima vidjeti budućnost, a s druge strane, oni su istinske riznice sjećanja i pravo bogatstvo obitelji i društva te blago novim naraštajima kroz svjedočenje vjere i čvrste nade u vječni život u posljednjoj zemaljskoj životnoj dobi približavajući se trenutku kada će napokon moći gledati svoga Gospodina licem u lice. Potiču na osobit način mlađe članove šire obitelji da otvore vrata svoga srca i doma za zajednički život s djedovima i bakama te da ih, ako se nalaze u domovima, što češće posjećuju i kontaktiraju putem društvenih mreža. Pozivaju sve pastoralne djelatnike, ali i sve druge svećenika, redovnike i redovnice, da na župnoj i drugim crkvenim razinama pokreću inicijative što češćeg posjećivanja i druženja s osamljenim starim osobama. Zahvaljuju na osobit način onim radiopostajama koje tim osobama

prijenosom misnih slavlja i na druge načine omogućuju da se, unatoč osamljenosti i bolesti, osjećaju povezanim s cijelom crkvenom zajednicom.

Biskupi pozivaju sve obitelji, kojima je to moguće, da sudjeluju na II. Obiteljskom danu u Bosni i Hercegovini, u nedjelju, 28. srpnja u 11 sati u župnoj crkvi Svete Obitelji u Kupresu na središnjem Misnom slavlju koje će, u zajedništvu s drugim biskupima iz BiH, predvoditi kardinal Puljić. Obiteljski dan započet će Misom uočnicom 27. srpnja u 18 sati koju će u župnoj crkvi u Kupresu predvoditi predsjednik Vijeća za obitelj BK BiH mons. Marko Semren, pomoćni biskup banjolučki.

Saslušavši izvješća o većem broju kršenja prava katoličkih zajednica, koja im jamči Zakon o slobodi vjere i pravnom položaju Crkava i vjerskih zajednica u BiH, biskupi izražavaju svoje negodovanje zbog samovolje općinskih vlasti u Drvaru, Novom Gradu (Bosanskom Novom), Zvorniku i Goraždu i traže poštivanje zajamčenih prava i katoličkim zajednicama na području cijele Bosne i Hercegovine. Također potiču sve

mjerodavne društveno-političke institucije – domaće i međunarodne – da uvažavaju nove odredbe europskih mjerodavnih institucija i konačno pristupe procesu donošenja pravednog zakona o povratu oduzete imovine Katoličkoj Crkvi i svim drugim vjerskim zajednicama i svim drugim pravnim osobama i pojedincima kojih se to tiče. Biskupe napose zabrinjava vijesti da je u nekim općinama u tijeku proces kojim se brišu stvarni vlasnici oduzete imovine.

Na svetkovinu sv. Bonaventure, nebeskog zaštitnika Banjolučke biskupije i naslovnik katedrale, 15. srpnja 2019. biskupi su sudjelovali na Misnom slavlju u banjolučkoj katedrali kojim je biskup banjolučki mons. Franjo Komarica obilježio 30. godišnjicu upravljanja Banjolučkom biskupijom. Euharistiju je predslavio kardinal Puljić, a prigodnu propovijed uputio je biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanski mons. Ratko Perić.

Banja Luka, 17. srpnja 2019.
Tajništvo BK BiH

Svečano proslavljen Drugi Obiteljski dan u Bosni i Hercegovini

Drugi Obiteljski dan u Bosni i Hercegovini, koji je organiziralo Vijeće za obitelj Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine uz suorganizaciju župe Svete Obitelji u Kupresu i Udruge Kupreški kosci, svečano je proslavljen u nedjelju, 28. srpnja 2019. u prepunoj župnoj crkvi Svete Obitelji u Kupresu. Euharistijsko slavlje predvodio je predsjednik Biskupske konferencije BiH kardinal Vinko Puljić, nadbiskup metropolit vrhbosanski. Ovim Misnim slavljem obilježena je i obljetnica posvete župne crkve Svete Obitelji koju je 28. srpnja 2013. posvetio kardinal Puljić i u oltar ugradio relikvije bl. kardinala Alojzija Stepinca. Sudjelovale su brojne obitelji iz Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske, ali i mnogi drugi koji su došli u Kupres za ovu prigodu. Proslavu nije pokvarilo ni kišno vrijeme.

Riječi dobrodošlice kardinalu Puljiću, biskupima, svećenicima i brojnim obiteljima i svemu vjernom puku uputio je kupreški župnik vlč. Tomislav Mlakić. *Pozdravljam sve vas koji, s tromeđe naših biskupija, preko tv i radio valova Radio televi-*

zije Herceg Bosne, Laudato TV, Radio Kupresa i Radio Marije, pratite ovo sveto Euharistijsko slavlje – osobito vas koji ste prikovani za svoje bolesničke postelje. Pozdravljam svu braću svećenike, osobito vas koji ste sa svojim vjernicima danas hodočastili na kuprešku visoravan a na osobit način generalnog tajnika naše Biskupske konferencije mons. Ivu Tomaševića. Pozdravljam mons. Tomu Vukšića, vojnog ordinarija u Bosni i Hercegovini koji rado dolazi na Kupres i koji će, akobogda, predvoditi sv. Misu na 25. obljetnicu oslobođenja naše visoravni 3. studenog ove godine. Pozdravljam mons. Marka Semrena, pomoćnog biskupa banjolučkog i predsjednika Vijeća za obitelj BK BiH, koji je propovijedao na sinoćnjoj sv. Misi uočnici i koji će nastaviti biti pokretač svih naših nastojanja na području obiteljskog pastoralna. Na koncu, u ime ovog okupljenog puka katoličkog i hrvatskog, pozdravljam vas dragi oče nadbiskupe, kardinale Vinko. Hvala vam što nas ne prestajete ohrabrivati u nastojanju da ova naša crkva, providnošću smještena na raskrižju mnogih putova, postane hram u kojem će obitelji pronalaziti okrjepu i prositi blagoslov neba. Dok vas pozivam da otpočnete ovo sveto misno slavlje, molim vas da bla-

goslovite ovaj narod – da ohrabrite naše obitelji kako bi u njima izrastale generacije vjerne Bogu i rodu, kazao je u svom pozdravu župnik Tomislav Mlakić.

U prigodnoj propovijedi kardinal Puljić istaknuo je u ovoj crkvi posvećenoj u čast Svete Obitelji mi želimo doživjeti posvetu naših obitelji. U evanđelju smo čuli da je za postizanje unutarnjeg mira potrebno, poput sv. Petra, ispovjediti Krista: 'Ti si Krist, Sin Boga živoga! U tom smislu, da bi čovjek doživio mir i sreću obitelji, uz priznavanje Isusa Krista, smatram važnim iznijeti vam vama nekoliko načela za praktični život. Neću teoretizirati. Bog mi je da kroz brojne godine svećeništva dao da, radeći s ljudima, doživim iskustvo i spoznaju, koje je poticaje važno dati ljudima kao načela da sačuavaju vjernost i izgrade sreću u obitelji, kazao je kardinal Puljić. Zna, brak je božanska ustanova! 'Muško i žensko stvori ih' i dade im zapovijed da s Bogom surađuju u rađanju i odgajanju djece. Za tu zapovijed često kažemo da je to naravni zakon. Jasno, naravno zakon je Božji zakon. Narodna poslovice kaže: 'Tko prirodu remeti, priroda mu se osveti!'. Tko Božji zakon remeti, nema sreće. Tko naravni zakon urušava, unosi nered, a nered nikad ne može voditi k sreći. Zato želim na prvom mjestu prisvijestiti nam: brak nije izmišljotina politike, ni gospodarstva niti umnih ljudi. Brak je tvorevina Božja: Bog stvori muško i žensko i dade im poslanje surađivati s Bogom! Zato želim probuditi svijest o svetosti hrama obiteljskog zajedništva, rekao je kardinal Puljić ističući potrebu da se uklone predrasude i prihvati drugu osobu kakva jest. Želim na poseban način poručiti mladima koji se spremaju za brak, da shvate: nije dovoljna tjelesna ili osjećajna privlačnost nego ljubav koja je spremna na žrtvu. Ta ljubav prihvaća drugu osobu kakva jest. Drugo načelo je: bračna zajednica utemeljena je na ljubavi. U tom duhu govore prigodom vjenčanja: 'Ljubiti ću te i poštivati u sve dane života svojega'. A u ljubavi je bitno služiti jedno drugome... Važno je shvatiti: temelj zajedništva je ljubav. Danas živimo u društvo u kojem je često ljubav pretvorena u računicu. Ne može se ljubiti s računicom; ljubi se bez računice. Kompletnu se osobu voli u onom što jest; život s računicom ubija ljude, a predrasuda udaljuje jedne od drugih. Zato je prevažno da ljubav uvijek uključuje poštivanje. Poštivanje treba biti obostrano. Mi trebamo jedni druge. Bog nas je stvorio kao socijalna bića. Zato je potrebno shvatiti: bračni drugovi trebaju jedno drugo; u društvu trebamo jedni druge. Društvo je zdravo ako postoji poštivanje počevši od bračne zajednice u kojoj jedno drugo poštuje, kazao je kardinal Puljić te istaknuo da se ništa se ne smije staviti ispred bračne veze: ni roditelje, ni djecu, ni prijatelje niti posao. Svi mi smo krhki ljudi. Zato je

važno ne dati ljutnji da zamagli ljubav jer ljutnja je prostor u kojem se događaju uvrede, a uvrede ostavljaju rane. Narod kaže: Kad u srcu gori, u glavi se dimi! Ako je dim u glavi, onda se svašta rekne, a 'jezik bez kosti bode do kosti'... Nikad ne vičite jedno na drugo jer je i sama vika vrijeđanje! Pogotovo nemojte to činiti pred djecom jer djeca vole oba roditelja. Njih jako smeta kad vide da jedno na drugo viču. Važno je znati sačuvati kontrolu svoje ljutnje i svojih osjećaja odnosno čuvati zajedništvo. Potrebno je vježbati se u samodisciplini i samosladavanju te kontrolirati svoj jezik, svoje geste i svoju narav... Ako upućujete kritiku jedno drugome, učinite to s ljubavlju, a ne napadajući jedno drugo!... Nikad ne završite dan u ljutnji! Ne idi u krevet ljut! Učite se praštati! Čuli ste kako je Isus učio učenike da praštaju. Praštanje je oslobođenje nutrine srca, rekao je kardinal Puljić. Na kraju, da bi sačuvali sreću u obitelji, molite jedno s drugim i molite jedno za drugo. Sudjelujte na Misi zajedno nedjeljom kad god to možete jer nema ljepšeg zajedništva od zajedništva oko oltara! To je izvor zajedništva Crkve, a tako i obiteljskog zajedništva: i hram, i pričest i slušanje Svetog Pisma. To hrani obiteljsko zajedništvo. Ako želimo obitelj spasiti, sačuvati je i u nju unijeti radost i mir, prevažno je dozvoliti Isusu da dođe u nju kao što je došao na svadbu u Kani Galilejskoj, kao što je ulazio u kuću Lazara, Marte i Marije... A naše obitelji imaju tako lijep običaj moliti se Majci nebeskoj koja je Svetu Obitelj majčinski svijala. Neka i naše obitelji svijala u radosti vjere, u zajedništvu i slozi. Danas, slaveći Dan obitelji, želimo postati branitelji svetosti braka i obitelji braneći ih molitvom, vjerom, Misom, Svetim Pismom, krunicom... Branimo to svetište! Naš hrvatski narod će opstati ako bude imao zdravih obitelji. Dan obitelji treba u nama obnoviti hrabrost da volimo ono što je Božje. Ako budemo voljeli ono što je Božje, bit će blagoslova za svaki dan, kazao je kardinal Puljić na kraju propovijedi.

Na kraju Svete mise riječi zahvale svima uputio je biskup Semren. Radostan sam što dije limo Duha Božjeg, duha ljubavi koji je ujedinio naše obitelji i koji ih drži na okupu da ustraju u onom naumu koji Gospodin ima s njima. Taj duh obitelji očituje se u duhu slobode i duhu ljubavi. Iz ovoga proizlazi i obitelj i brak, kazao je biskup Semren potičući na molitvu za hrvatske katoličke obitelji i za obitelji u čitavom svijetu kako bi bili prenosili Božju ljubav i ljubav Presvetog Trojstva.

Prije Svete mise moljena je misijska krunica u duhu Misijske godine u BiH. Predmolio ju je Kuprešak Elvir Tabaković, regularni kanonik u Njemačkoj, student na Papinskom sveučilištu sv. Tome Akvinskog u Rimu.

Tijekom Svete mise liturgijsko pjevanje animirao je Mješoviti crkveni zbor *Sv. Nikola Tavelić* iz Tomislavgrada pod ravnanjem mladog voditelja Pere Tokića

U popodnevним satima proslava je nastavljena prigodnim koncertom u Kupresu.

кта

U franjevačkom samostanu na Petrićevcu održan XXII. redovnički dan u BiH

Dvadeset drugi *Redovnički dan* s temom *Redovnici i redovnice u misijskom poslanju* održan je u subotu 24. kolovoza 2019. u franjevačkom samostanu Presvetog Trojstva na Petrićevcu u Banjoj Luci u organizaciji Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine (KVRPP BiH). Na susretu je sudjelovalo oko 200 redovnika i redovnica.

Moderator susreta, don Milan Ivančević, SDB, ravnatelj KŠC-a Don Bosco u Žepču, susret je započeo prigodnom molitvom. Nakon zaziva Božjeg blagoslova na sve sudionike, pozdravne riječi u ime KVRPP BiH uputio je fra Miljenko Šteko, predsjednik Konferencije. Nazočne je pozdravio, u ime biskupa Bosne i Hercegovine banjolučki pomoćni biskup mons. Marko Semren.

U ime domaćina, sudionicima se obratio gvardijan fra Domagoj Šimić, upoznavši ih s poviješću petrićevačkog samostana i župe sv. Antuna Padovanskog.

Nakon uvodnog dijela, uslijedilo je predavanje nadbiskupa Henryka Hosera, apostolskog vizitatora za župu Međugorje i nekadašnjeg predsjednika Papinskih misijskih djela. Svoje predavanje pod nazivom "Redovnici i redovnice u misijskom poslanju", biskup Hoser održao je na francuskom jeziku, a za njegovo prevođenje bio je zaslužan fra Ivan Nujić, profesor Franjevačke klasične gimnazije u Visokom. Na samom početku svoga predavanju, nadbiskup Hoser izrazio je radost zbog sudjelovanja na susretu s redovnicima jer je i sam redovnik palotinac. Istaknuvši individualnost i originalnost svačije osobnosti u vremenu i prostoru, naglasio je važnost prepoznavanja i ispunjenja vlastitoga poslanja. Tu činjenicu potkrijepio je i navođenjem brojnih starozavjetnih i novozavjetnih, proročkih i apostolskih zvanja koji u sebi kriju neponovljivost. Uzevši primjer Navještenja Gospodinova Blaženoj Djevici Mariji, pokazao je da je inicijator poziva uvijek Bog, a u trenutku našega pristajanja na

njega, postupno se otkriva i naša životna misija. Otkrivanje misijskog poslanja svakog redovnika uključuje tri točke: Božji poziv, naš odaziv i potvrdu autentičnosti poziva unutar redovničke zajednice, te promišljanje o trenutku u kojem smo izrekli Gospodinu svoj Evo me! Posljednja točka je od iznimne važnosti za svakog redovnika i redovnicu jer je ona početak ostvarivanja njezinog misijskog poslanja. Postupnost u njegovom otkrivanju počiva na dinamici psiho-socijalnog rasta i sazrijevanja svake osobe u kome izuzetnu važnost ima i osobna duhovnost jer je naš vanjski izgled ikona, ogledalo unutarnje stvarnosti. Predavač je istaknuo primjer Bl. Dj. Marije kao privlačan lik nasljedovanja i življenja evanđeoskih vrednota, vjere, poniznosti i poslušnosti u svom misijskom poslanju.

Nakon predavanja, uslijedila je rasprava, a zatim stanka i prigoda za sakrament ispovijedi, a potom euharistijsko slavlje koje je predslavio mons. Semren u koncelebraciji mons. Hosera, mons. Luigia Pezzuta, apostolskog nuncija u Bosni i Hercegovini, prezbitera članova KVRPP BiH i 20-ak svećenika. Homiliju je izrekao biskup Semren. Liturgijsko slavlje animirao je zbor bogoslova "Fra Nenad Dujić" pod ravnanjem fra Emanuela Josića.

Nakon euharistijskog slavlja zajedništvo je nastavljeno u kripti crkve sv. Antuna Padovanskog u radosnom ozračju uz okrjepu i bratsko-sestrinsko druženje.

Uslijedio je posjet i razgledavanje banjolučke katedrale sv. Bonaventure i trapističke opatije "Marija Zvijezda". O povijesti katedrale i banjolučke biskupije sudionicima je govorio domaćin, biskup Franjo Komarica, a o povijesti trapističkog samostana mons. Ivica Božinović.

Tim pohodima, redovnički skup koji je okupio redovnike i redovnice iz različitih zajednica u Bosni i Hercegovini je službeno i završen.

кта/kvrppbih

Novo vodstvo Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH

U subotu 24. kolovoza 2019. u franjevačkom samostanu Presvetog Trojstva na Petrićevcu u Banjoj Luci održana je u popodnevnim satima Izvanredna izborna (XVIII.) skupština Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine (KVRPP BiH).

Na Skupštini su sudjelovali svi provincijalni poglavari i poglavarice zajednica sa sjedištem u BiH, 7 predstavnika redovničkih zajednica čiji članovi djeluju u Bosni i Hercegovini, s provincijalnim sjedištem izvan BiH, kao i apostolski nuncij u BiH nadbiskup Luigi Pezzuto i delegat Biskupske konferencije BiH pomoćni biskup Marko Semren.

Nakon uvodnih riječi i pozdrava predsjednika Konferencije fra Miljenka Šteke, sudionicima Skupštine obratio se nuncij Pezzuto svojom porukom, oslanjajući se na temu ovogodišnjeg Redovničkog dana – “Redovnici i redovnice u misijskom poslanju”

U svom govoru kazao je: „Kako Kristovo misionarsko poslanje – *Idite po cijelom svijetu* nipošto nije upućeno samo pojedinim stvarnostima i pojedincima ili pak određenim dijelovima društva ili Crkve. Krist je to poslanje povjerio Crkvi kao takvoj, tj. sveukupnosti njezina bića. Na duhovno-mističnoj razini redovnik i redovnica misionari su poslanici Kristovi te svaki pojedini može kazati: Poslan sam od Krista i trebam biti u potpunosti raspoloživ Njemu koji me šalje; Osobno sam odgovoran za uspjeh tog poslanja, te mu trebam staviti na raspolaganje svoje talente i karizme, koji su dar Božji za druge. Samo je poslanje pak djelo Duha Svetoga, On je njegov istinski protagonist. Mi smo sredstva – ali aktivna! – odnosno čimbenici koji mogu dati vrijedan doprinos na polju djelovanja koje općenito zovemo *poslanje* ili *misija*. A uspjeh? Uspjeh tog poslanja ovisi o svim spomenutim elementima. Može se zaključiti kako je Božji spasenjski plan u Kristu, odjelotvoren u Duhu Svetom, ustvari sav misionarski. Tako

se zapravo Crkva i ne može ponuditi i predstaviti svijetu osim u toj misionarskoj dimenziji, te je stoga sve ono što iz Crkve i u Crkvi nastaje zapravo misionarsko i time je bitno obilježeno. Odlike misionarske naravi Crkve na neki način se produžuju i na posvećeni život, te je i on nužno misionarski. Stoga upravo koncilski Dekret o obnovi redovničkog života, naslovljen *Perfectae caritatis*, u svom broju 20 usrdno preporučuje: *Neka se svakako u redovničkim ustanovama čuva misijski duh.*“ U svom zaključku, nuncij je kazao: „Ono što se zahtijeva od Bogu posvećenog života i što se u njemu treba njegovati, poučavati i čuvati jest upravo taj misijski duh, makar se i ne ostvarivao u misijama u klasičnom smislu, tj. onima *ad gentes*. Ipak je moguće, pa i potrebno, živjeti taj isti misijski duh makar kao duhovno-mističnu dimenziju posvećenog života.“

U izbornom dijelu Skupštine, za novog je predsjednika izabran provincijal Franjevačke provincije sv. Križa – Bosna Srebrena fra Jozo Marinčić, a za potpredsjednicu provincijska predstojnica Školskih sestara franjevki Krista Krala Provincije Svete Obitelji u Hercegovini s. Zdenka Kozina.

Uime zajednica koje nemaju provincijalno sjedište u BiH izabrani su: don Milan Ivančević, SDB, član Hrvatske salezijanske provincije sv. Ivana Bosca i o. Mato Anić, SJ, član Hrvatske pokrajine Družbe Isusove. Za tajnicu i blagajnicu Konferencije ponovno je izabrana s. Jadranka Obućina, ASC, članica Družbe sestara Klanjateljica Krvi Kristove Regije Zagreb.

Slijedilo je obraćanje novog predsjednika Konferencije fra Joze u kojem je sudionicima Skupštine zahvalio na ukazanom povjerenju te ujedno izrazio riječi zahvale dosadašnjem predsjedniku fra Miljenku i potpredsjednici s. Kati Karadža.

s. Jadranka Obućina

Propovijed biskupa Semrena na XXII. Redovničkom danu u BiH

Redovnici i redovnice u misijskom poslanju

Sv. Bartolomej, apostol - Petrićevac 24.8.2019.

Čit. Otk 21,9b-14; iv 1,45-51.

Uvod

Sestre i braćo, nalazimo se u misijskoj godini. Danas slavimo sv. Bartolomeja, apostola koji nas poziva na preispitivanje vlastitog života i potiče na odvažno prihvaćanje onoga na što su kršćani pozvani: na nasljedovanje Isusa Krista naviještajući ga svima onima koji ga još ne poznaju. To je ujedno prva zadaća Crkve. Misijsko djelovanje još je i danas najveći izazov za Crkvu (usp. EG 15). Kristovo misijsko poslanje nalazi se u srcu Crkve. Prema tome pozvani smo usmjeriti sve svoje snage nadahnute Duhom Svetim i njegovim svetim djelovanjem na to poslanje. Uskrсни Isus je svakom čovjeku otvorio put za susret s Bogom, kako bi čovjek uspostavio odnos s Bogom i tako našao samoga sebe. Kad netko otkrije, kao što su to otkrili i naši utemeljitelji/ce, da je Isus put, istina i život, u njegov život ulazi evanđeoska radost koja ispunjava njegovo srce i njegov cijeli život. Tu mu radost nitko ne može oduzeti. Radost da smo Kristovi učenici – misionari/ke pretvara se u svjedočenje Kristove poruke i Kristove ljubavi po čitavome svijetu. Kad smo puni Kristova duha, nitko i ništa nam neće moći nauditi. *A sve ovo možemo iskusiti u gozbi ljubavi – Euharistiji gdje nam se Bog daje u Isusu Kristu i po kome ovaj čin ima svoj smisao.* I ne zaboravimo draga braćo i sestre Crkva nas treba: potreban joj je vaš polet, vaša spoznaja, vaša vjera, vaše obraćenje i zauzetost za Božje kraljevstvo.

Bog je tako velik da mu se isplati darovati cijeli jedan život (Sv. T. Avilska). Redovnički život je dar Duha u Crkvi. Rađa se u Crkvi, raste u Crkvi, sav je usmjeren na Crkvu. Poziv je dar Božji. Dolazi iz Božjeg srca i prolazi kroz srca roditelja i djece. Bog zove a čovjek prihvaća poziv i odgovara životom u konkretnoj redovničkoj zajednici. Ne zaboravimo da nam je Bog udijelio samo jedan put u život – ljubav; samo jedan put k sreći – ljubav; samo jedan put k savršenstvu – opet ljubav.

Više smo kršćani što smo više misionari

Kršćanin koji vlastitu vjeru drži samo za sebe, kao privatnu stvar i nikada je ne pretvara u dar, u širenje, u svjedočanstvo, u propovijedanje izdaje svoju vjeru. Kršćani, Kristovi učenici imaju precizno poslanje, zadaću naviještati Kristovo Evanđelje, željeti da se svi ljudi otvore Kristovu Evanđelju, i da se svi odlutali ponovo Kristu vrate.

Ovo je jedini način na koji može rasti vlastita vjera

Sadržaj misionarskog apostolata jest Evanđelje, navještaj kraljevstva Božjeg, obraćenje i pokora svjedočeno riječju i primjerom življenja. Misionar/ka uvijek je radostan, u zgodno ili nezgodno vrijeme, jer zna komu je povjerovao i spreman je s Isusom, računajući na njega, a ne na svoje sposobnosti, uvijek ići naprijed i biti blizu čovjeku. Sve može u onomu koji ga jača.

Papina poruka za Svjetski dan misija (20. 10. 2019.) u pismu *Kršteni i poslani ističe: Kristova Crkva u misiji u svijetu, pomaže nam ponovno otkriti misijsku dimenziju naše vjere u Isusa Krista, vjere koja nam je besplatno dana kao dar na krštenju i odgovor na njega po zavjetima redovnika i redovnica. Za Božju ljubav nitko nije beskoristan ili beznačajan. Svaki od nas je jedna misija u svijetu, jer je plod Božje ljubavi. Nitko ne može imati Boga za Oca ako nema Crkvu za majku. Navješćujući Božju riječ, svjedočeci evanđelje i slaveći život Duha, oni pozivaju na obraćenje, krste i nude kršćansko spasenje uz poštivanje slobode svake osobe, u dijalogu s kulturama i religijama naroda kojima su poslani. Missio ad gentes, koji je uvijek prijeko potreban Crkvi, daje tako temeljni doprinos procesu stalnog obraćenja svijetu kršćana.*

Gledajući koliki je postotak redovnica i redovnika u ukupnom broju misionara Crkve u

Hrvata potvrđuje nam se ono što je i II. vaticanski sabor istaknuo: *Najveći udio u evangelizaciji svijeta imali su dosada, i još imaju, kontemplativne i aktivne redovničke zajednice* (AG, 40). Sabor u nastavku Bogu zahvaljuje na mnogim žrtvama redovnika i redovnica učinjenima za spasenje duša te ih potiče da i dalje nastave to činiti, njegujući krepost ljubavi, koja ih nagoni i obvezuje na doista katolički duh i rad. Kontemplativne zajednice Sabor poziva da otvore svoje kuće u misijskim područjima, da bi i ondje bile svjetlo svjedočanstvo Božje ljubavi. Istovremeno zajednice aktivnog života pozvane su preispitati se „jesu li kadre svoju djelatnost protegnuti na širenje Božjeg kraljevstva među narodima; mogu li neke svoje službe prepustiti drugima kako bi mogle svoje sile uložiti za misije; mogu li otpočeti rad u misijama mijenjajući, ako ustreba, svoje konstitucije, no ipak u duhu svog utemeljitelja” (AG 40).

Pavao VI., promatrajući misijsko djelovanje kontemplativnih zajednica, posebno uočava njihovo šutljivo svjedočenje u siromaštvu, čistoći i jednostavnosti, kao i predanje u poslušnosti, koje može biti i rječita propovijed sposobna dirnuti ljudska srca (usp. EN 69.). Govoreći pak o zajednicama aktivnog života, papa podsjeća da su one „zahvaljujući svojim redovničkim zavjetima, na najizvršnji način dobrovoljci, slobodni da sve ostave i pođu naviještati Evanđelje do kraja zemlje.

Oni su vrlo poduzetni i njihov apostolat često ima osebnih crta i oštromnosti koja izaziva divljenje. Oni su i velikodušni: često ih nalazimo kao misijske predstraže, na sebe preuzimaju najveće opasnosti za zdravlje i život. Doista, Crkva im mnogo duguje.” (EN 69)

I Ivan Pavao II. u svojoj enciklici *Redemptoris missio* (RM) ističe važnost kontemplativnih redovničkih zajednica u misijskim područjima, gdje druge religije cijene kontemplativni život askeze i traženja Apsolutnoga. U istom dokumentu govora i o **misionarkama redovnicama**:

Riječ posebnog poštovanja upravljam misionarkama redovnicama, u kojima djevičanstvo radi Kraljevstva donosi mnogostruke plodove materinstva po duhu: njima baš misija ad gentes pruža vrlo široko polje 'da se daruju s ljubavlju posvema i nepodijeljeno' (Mulieris dignitatem, 20). Primjer i radišnost žene-djevice koja je posvećena ljubavi prema Bogu i prema bližnjemu, posebno

prema najsiromašnijem, nezamjenjivi su kao evanđeoski znak u onim narodima i kulturama u kojima je pred ženom još dugačak put u smislu njezina ljudskog promicanja i oslobođenja. *Žarko želim da mnoge mlade kršćanke osjete privlačnost velikodušnog darivanja Kristu, crpeći iz svog posvećenja snagu i radost da ga svjedoče među narodima koji ga ne poznaju* (RM 70).

O snažnoj vezi između posvećenog života i misija progovorio je i papa Franjo u svojoj poruci za Svjetski dan misija 2015. godine, koja je ujedno bila i Godina posvećenog života:

*Želja za nasljedovanjem Isusa izbliza, koja je dovela do nastanka posvećenog života u Crkvi, odgovara na njegov poziv da uzmemo križ i pođemo za njim, da ga nasljedujemo u njegovu predanju Ocu i njegovu služenju i ljubavi, da izgubimo život kako bismo ga ponovno dobili. A budući da čitav Kristov život ima misijski karakter, muškarci i žene koji ga izbliza slijede moraju posjedovati tu misijsku osobinu. Za papu Franju misijski redovnički poziv jest dar ljubavi u službi naviještanja evanđelja, imajući na umu da je naviještanje evanđelja, prije no potreba za one koji ga još nisu čuli, potreba za onoga koji ljubi Učitelja. U navedenoj poruci papa Franjo napose ističe siromašne, malene i bolesne, prezrene i zaboravljene kao povlaštene primatelje evanđeoskog navještaja, a njihovo je prvenstvo, prema papi Franji, osobito jasno upravo onima koji prigrljuju misijski posvećeni život: *Zavjetom siromaštva oni odlučuju slijediti Isusa u njegovu davanju prednosti siromašnima, i to ne ideološki, već poput njega koji se poistovjetio sa siromašnima: živjeti poput njih u nesigurnosti svakodnevnog života i u odricanju od svake težnje za moći, da bismo postali braća i sestre posljednjih, noseći im svjedočanstvo radosti evanđelja i znak Božje ljubavi. Ovdje je na djelu civilizacija ljubavi: Što god učiniste jednom od ove moje najmanje braće, meni učiniste!* (Mt 25, 45)*

Sjetimo se danas i naših misionara mučenika fra Vjeke Ćurića i s. Lukrecije Mamić i zahvalimo im za dar života za Krista i za braću i sestre. Mariji našoj Majci kao i zaštitnicima misija sv. Franji Ksaverskom i sv. Maloj Tereziji povjeravamo poslanje Crkve i sve misionarke i misionare, redovnice i redovnike.

Amen

Stav Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine u vezi s budućim pravnim položajem Crkve sv. Marije sa Zvonikom sv. Luke u Jajcu

Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine sa zabrinutošću prati situaciju u Jajcu oko budućega pravnog položaja krunidbene i oprosne samostanske Crkve sv. Marije sa Zvonikom sv. Luke, koja je padom Jajačke banovine 1528. godine oduzeta Katoličkoj Crkvi i bila pretvorena u džamiju.

Godine 1832. cijeli objekt je izgorio u požaru i nikada poslije toga nije bio obnavljan niti korišten u sakralne svrhe od strane bilo koje vjerske zajednice.

Austro-ugarske vlasti u Bosni i Hercegovini proglasile su Crkvu sv. Marije sa Zvonikom sv. Luke nacionalnim spomenikom i predale je na upravljanje Zemaljskom muzeju u Sarajevu. Od tada pa do dana današnjeg, Crkva sv. Marije uživa najvišu zaštitu države kao nacionalni spomenik. Od 2007. godine brigu o ovom nacionalnom spomeniku vodi Javna ustanova „Agencija za kulturno-povijesnu i prirodnu baštinu i razvoj turističkih potencijala grada Jajca“, uz nadzor nadležnih federalnih i državnih institucija.

Stoga smo iznenađeni zahtjevom Islamske zajednice BiH da se Crkva sv. Marije sa Zvonikom sv. Luke preda u legitimni posjed Islamskoj zajednici, koja se legitimira kao vlasnik Crkve i zemljišta. Prisiljeni smo takvu zahtjevu se usprotiviti jer, Zakonik crkvenoga prava ne ostavlja mogućnost mjesnim biskupima niti biskupskim konferencijama pristajati na otuđenje crkvene imovine, napose sakralnih objekata nasilnim putem (kan. 125, par.1) nego ih obvezuje na povrat tako otuđenih objekata i sudskim putem, kada i ako je to nužno (kan. 1297).

S obzirom na nepobitne povijesne činjenice, kao i povijesnu nepravdu učinjenu prema Katoličkoj Crkvi u ovom i nizu drugih slučajeva, Katolička Crkva u Bosni i Hercegovini ne odriče se svoga prava na povrat nasilno oduzete krunidbene Crkve sv. Marije sa Zvonikom sv. Luke u Jajcu koju katolički puk u Bosni i Hercegovini doživljava kao dio svoga identiteta.

S druge strane, svjesni smo da ovaj slučaj u Jajcu može izazvati neželjene posljedice i narušiti ionako krhke međuvjerske i međuna-

cionalne odnose, ne samo u Jajcu nego i u cijeloj ovoj državi.

Zbog toga se Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine u ovom slučaju opredjeljuje za dogovor na dobro svih vjernika i građana ove zemlje, te ističemo svoj zahtjev za priznavanje statusa sudionika u sudskom postupku koji se vodi pred Općinskim sudom u Jajcu (Broj predmeta: 128 0 P 028330 19 P, od 09.07.2019. godine) sa sljedećim stavom Biskupske konferencije u ovom pitanju:

Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine smatra neprimjerenim zahtjev Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini - Medžlis Islamske zajednice Jajce - Sjedinjeni vakuf u Jajcu, za predaju u posjed Crkve sv. Marije sa Zvonikom sv. Luke u Jajcu na upravljanje Islamskoj zajednici BiH, jer je nepobitna povijesna činjenica da je ta Crkva nasilno oduzeta od njena izvornog vlasnika, Katoličke Crkve.

Naša je želja da u domovini Bosni i Hercegovini izgrađujemo suživot utemeljen na razumijevanju i uvažavanju, na dobrobit svih njezinih građana, bez obzira na vjersku i nacionalnu pripadnost. Zbog toga životno važnoga duhovnog dobra, unatoč gore iznesenih povijesnih činjenica i obvezujućih odredbi crkvenoga prava, pristajemo da Crkva sv. Marije (pretvorena u Fethija odnosno sultan Sulejmanovu džamiju 1528. godine) sa Zvonikom sv. Luke, i dalje ostane pod najvišom zaštitom države i pod izravnim upravljanjem Javne ustanove 'Agencije za kulturno-povijesnu i prirodnu baštinu i razvoj turističkih potencijala grada Jajca', a uz strogi monitoring Zavoda za zaštitu spomenika Federacije BiH, da se restaurira i uredi po najvišim standardima i učini dostupnom svim građanima kao jedan od najznačajnijih nacionalnih spomenika Bosne i Hercegovine.

K tome, Crkva sv. Marije, odnosno džamija Fethija ne koristi se u vjerske svrhe skoro 200 godina. Proglašena je nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine prije više od 120 godina i kao takva pripada svim građanima Bosne i Hercegovine.

Naše je mišljenje da tako treba i ostati, jer bi svaka druga odluka mogla izazvati goleme posljedice na međuvjerske i međunacionalne odnose u Bosni i Hercegovini, kao i na opću sigurnost.

Svim crkvenim ustanovama na području Vrhbosanske nadbiskupije

Predmet: Odobrenje tiskanja Direktorija Vrhbosanske nadbiskupije za liturgijsku godinu 2019./2020.

Datum: 25. lipnja 2019.

Broj: 487/2019

I ovogodišnji Direktorij Vrhbosanske nadbiskupije za euharistijska slavlja i liturgiju časova za godinu Gospodnju 2019./2020. pripremljen je na vrijeme. Isti koriste: Banjolučka biskupija i Vojni ordinarijat u BiH. Kao i svi dosadašnji i ovaj je pripremljen prema: Općem rimskom kalendaru za liturgijsku godinu 2019./2020., 3. tipskom izdanju Rimskog misala, Nacionalnom liturgijskom kalendaru Biskupske konferencije BiH, s vlastitostima svih nad/biskupija koje ga koriste, a koje su pripremile i dostavile svoje vlastitosti priređivaču. Ovim odobravam novi Direktorij Vrhbosanske nadbiskupije za sljedeću liturgijsku godinu 2019./2020.

Svaka crkvena ustanova u Vrhbosanskoj nadbiskupiji obvezatna je nabaviti i koristiti samo važeći Direktorij Vrhbosanske nadbiskupije, koji će kao i do sada svi moći na vrijeme nabaviti preko Medijskog centra Vrhbosanske nadbiskupije i Nadbiskupskog ordinarijata vrhbosanskog u Sarajevu. Drugi direktoriji ne mogu se koristiti na području Vrhbosanske nadbiskupije. Redovničke obitelji u Vrhbosanskoj nadbiskupiji koristit će vlastiti Direktorij u liturgijskim slavljinama samo svoje redovničke zajednice uvažavajući pri tom važeće liturgijske odredbe s obzirom na važeći kalendar Vrhbosanske nadbiskupije.

Izražavam zahvalu priređivaču mons. Tomi Kneževiću i nakladniku Medijskom centru Vrhbosanske nadbiskupije.

Želim Vam svako dobro od Gospodina u novoj liturgijskoj godini 2019./2020. i sve Vas iskreno pozdravljam.

Mladen Kalfić,
kancelar

Vinko kardinal Puljić,
vrhbosanski nadbiskup metropolit

ŽUPAMA VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

Predmet: II. Obiteljski dan u BiH na Kupresu – 27. i 28. srpnja 2019.

Datum: 10. srpnja 2019.

Broj: 540/2019

Poštovana braćo misnici!

Vijeće za obitelj Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine pod predsjedanjem mons. dr. Marka Semrena, predsjednika poslalo je program obilježavanja II. Obiteljskog dana u BiH u župi Svete Obitelji na Kupresu.

Subota, 27. srpnja 2019.

U 18 sati - Sveta misa uočnica u crkvi Svete Obitelji na Kupresu koju predslavi predsjednik Vijeća za obitelj BK BiH mons. dr. Marko Semren. Nakon Mise također u župnoj crkvi su svjedočenja pojedinih obitelji.

U 20 sati – koncert etno skupine Čuvarice iz Rame u Hrvatskom domu u Kupresu

Nedjelja, 28. srpnja 2019.

U 10 sati – prigoda za ispovijed-mole se svećenici da budu na raspolaganju vjernicima

U 10:30 sati – molitva misijske krunice-Misijska godina u BiH

U 11 sati – svečano Euharistijsko slavlje koje predslavi uzoriti gospodin Vinko kardinal Puljić, predsjednik BK BiH

Imajući pred očima život Svete Obitelji, potrebno je raditi na tome da i naše obitelji žive međusobnu ljubav, rađaju život, žive u skladu s Božjim i crkvenim zapovijedima, međusobno dijalogiziraju i surađuje odnosno njeguju odnos s Bogom i međusobnu povezanost.

Zato vas pozivamo da potaknete i organizirate sudjelovanje svojih župnih zajednica na II. Obiteljskom danu u BiH u župi Svete Obitelji na Kupresu. Posebno vam na srce stavljam Molitvu Presvetom Trojstvu za obitelj koju vam šaljem. Želja nam je da je molite kao župna zajednica i da je preporučite kao molitvu koja će okupljati obitelj.

Želeći vam obilje Božjeg blagoslova iskreno vas pozdravljam.

Mladen Kalfić,
kancelar

Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski

MOLITVA PRESVETOM TROJSTVU ZA OBITELJ

*Slavimo te Oče, Gospodaru neba i zemlje,
što si dostojanstvo obitelji ustanovio na sliku svoga
Trojstvenog zajedništva ljubavi.*

*Klanjamo ti se, Gospodine Isuse Kriste, Otkupitelju naš, jer si
se udostojao roditi u ljudskoj obitelji i jer si svojom žrtvom na
križu bračnu ljubav od rane grijeha iscijelio, te
bračno i obiteljsko zajedništvo ljubavi i vjernosti učinio sakramentom
svoga saveza s Crkvom.*

*Hvalimo te, Duše Sveti Tješitelju, koji po sakramentu ženidbe,
zajedničkoj molitvi i nedjeljnoj euharistiji, kršćansku obitelj
neraskidivo ujedinjuješ i posvećuješ, da može biti svetište
života i škola kršćanske ljubavi.*

*Ponizno te molimo, Svemogućí Bože, da se po uzoru na Svetu
Obitelj, u našem kršćanskom domu, ostvari božanski naum o
braku i obitelji - da naša obitelj bude istinska zajednica vjere,
života i ljubavi.*

Po Kristu Gospodinu našem. Amen !

OBAVIJEST O XXIV. SUSRETU DIJECEZANSKIH SVEĆENIKA

Sarajevo, Vrhbosansko bogoslovno sjemenište i Svećenički dom – 18. rujna 2019.

Datum: 20. kolovoza 2019.

Broj: 656/2018

Ovim pozivam sve svećenika naše nadbiskupije da uzmu učešće i sudjeluju na obveznom godišnjem susretu koji će se održati u srijedu 18. rujna 2019. s početkom u 9:30 sati u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu i Svećeničkom domu VN u Sarajevu. Ukoliko netko bude spriječen, neka pisanim putem dostavi razlog izostanka.

Dnevni red:

- 9:30 sati Sv. Misa u crkvi sv. Ćirila i Metoda (ponijeti albu i štolu bijele boje); obrazac Mise
Za Mjesnu Crkvu

- 10:45 sati početak radnog dijela susreta u Svećeničkom domu VN (bez pauze)

Teme:

1. O svećeničkim zvanjima i suradnji u programima promocije duhovnih zvanja
2. Svećeničko zajedništvo

- Kratka izvješća: Svećenički dom VN i Međupomoć; Vrhbosansko bogoslovno sjemenište, Nadbiskupijsko sjemenište *Petar Barbarić*, Nadbiskupijski Centru za pastoral mladih *Ivan Pavao II.*, Caritas VN i Sinoda

- Završna riječ uzoritog gosp. Vinka kard. Puljića, nadbiskupa vrhbosanskog

- Ručak u blagovaonici Vrhbosanskog bogoslovnog sjemenište

Sveti Otac uporno poziva i potiče na izgrađivanje svećeničke solidarnosti i zajedništva te trajne formacije, pa ćemo i mi pokušati zajedno razmišljati kako unaprijediti ove važne teme za našu mjesnu Crkvu.

Radujući se našem susretu sve iskreno pozdravljam i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova!

Mladen Kalfić,
kancelar

Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski

Svim inkardiniranim svećenicima VN

Predmet: Redovna III. sjednica Pastoralnog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije (PVVN)

Subota, 21. rujna 2018. u 9:30 sati

Datum: 20. kolovoza 2019.

Broj: 657/2019

Ovim sazivam članove Pastoralnog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije na redovnu godišnju sjednicu, koja će se održati u prostorijama Ordinarijata u subotu 21. rujna 2019. s početkom u 9:30 sati.

Dnevni red:

1. Molitva, zapisnik i osvrt na sjednicu od 22. rujna 2018.
2. Osvrt na tekuću Misijsku godinu-listopad 2018./2019.

3. Pitanje duhovnih zvanja u našoj mjesnoj Crkvi
4. Sinoda-budući koraci
5. Pastoralni kalendar za 2020. godinu
6. Razno

U 11 sati imamo kratku pauzu s osvježenjem, a zajednički ručak u 12:30 sati.

Svima želim dobrodošlicu te se radujem našem zajedničkom radu. Srdačno sve pozdravljam i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova!

Mladen Kalfić,
kancelar

Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski

Svim članovima Pastoralnog vijeća VN

Župama i institucijama u Vrhbosanskoj nadbiskupiji

Predmet: Proslava 130 godina posvete Prvostolnice u Sarajevu

15. rujna 2019. godine slavljem Mise u 10,30 sati

Datum: 20. kolovoza 2019.
Broj: 658/2019

Uspostavom redovne crkvene hijerarhije u BiH i dolaskom prvog vrhbosanskog nadbiskupa sluge Božjega dr. Josipa Stadlera jedna od prvih zadaća bila je gradnja katedralne crkve u središtu Nadbiskupije u Sarajevu. Gradnja Katedrale započela je 1884. godine, a završena je posvetom 14. rujna 1889..

Ove godine želimo proslaviti 130 godine od posvete Katedrale te tako Bogu zahvaliti za sva dobročinstva koja nam je iskazao. Ona nisu mala znajući da su u ovom razdoblju tri rata protunjala ovim područjem. Katedrala kao simbol vjernika jedne Nadbiskupije preživjela je sva stradanja, a u razdoblju od 2010.-2011. godine, zahvaljujući počasnom kanoniku Vrhbosanskog stolnog kaptola mons. Heribertu Augustu iz Achena, iznutra je obnovljena u prvotnom sjaju.

Zato smo za ovu veliku obljetnicu, 130 godina od posvete Katedrale, pozvali uzoritog gospodina Stanislawa kardinala Dziwisza da predvodi Misno slavlje u Katedrali **15. rujna 2019. u 10:30 sati.**

Pozivamo sve svećenike u Vrhbosanskoj nadbiskupiji, odgojitelje, pitomce i profesore obaju sjemeništa i tri bogoslovije, časne sestre i kandidatice te vjernike da svojom nazočnošću uzveličaju ovu proslavu.

Radi lakše organizacije molimo svećenike, poglavito župnike koji planiraju doći u pratnji župljana, da do 11. rujna prijave svoj dolazak na telefon ili e-mail kancelarije Ordinarijata.

Srdačno Vas pozdravljam i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova!

Mladen Kalfić,
kancelar

Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski

ŽUPAMA VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

Predmet: Prijave sakramenta Krizme u župama Vrhbosanske nadbiskupije za 2020. godinu

Datum: 21. kolovoza 2019.
Broj: 659/2019

Svake godine zamolim dekane da se konzultiraju sa župnicima u svojim dekanatima i na vrijeme prijave župe koji su planirale slijedeće godine slaviti sakrament Krizme, kako bi mogli na vrijeme napraviti raspored. Ove godine su nakon premještaja 4 dekanata ostala bez dekana pa šaljem svim župnicima kako bi na vrijeme javili planiraju li u 2020. godini u svojoj župi slaviti sakrament Sv. potvrde.

Ukoliko pošaljete prijave **do 30. rujna 2019.** imat ćemo pripremljen raspored slavlja sakramenta Krizme u 2020. godini za redovna zasjedanja koja se održavaju u jesenskim mjesecima.

Kod prijava ću pokušati uvažiti one termine koji Vam **ne odgovaraju**, ali molim ne uvjetovati da mora biti kada vi zaželite. Većina župnika ozbiljno pripravlja Krizmu, ali neki još nisu shvatili važnost priprave, ne samo znanjem krizmanike nego i produbljanjem vjere u osobnom životu djece.

Očekujući prijave, iskreno vas pozdravljam i zazivam obilje Božjeg blagoslova!

Mladen Kalfić,
kancelar

Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski

XIV. hodočašće u Hrvatsko nacionalno marijansko svetište Mariju Bistricu Vrhbosanske nadbiskupije i Banjalučke biskupije

Marija Bistrica, subota 12. listopada 2019.

Datum: 2. rujna 2019.
Broj: 723/2019

U godini koju u pastoralnom radu proživljavamo u duhu misijske animacije pod geslom *Donosimo evanđelje svima*, koja svoj vrhunac ima u cijelom katoličkom svijetu u izvanrednom misijskom mjesecu listopadu 2019. godine, po četrnaesti put pozivam svećenike i vjernike da uzmu učešća u našem godišnjem hodočašću u Nacionalno marijansko svetište-Mariju Bistricu. Ove godine je to 12. listopada, jer je uobičajeno da to bude druga subota u mjesecu listopadu. Neka nas Majka Božje-misionarka dovede Isusu kako bi i mi u svojim životima bili nosioci Radosne vijesti.

Iako su skromne mogućnosti, posebno jer su mnogi bez stalnog zaposlenja, ali uz dobru volju, i u skromnim mogućnostima naći će se načina da, iz svake župe, bude onih koji će se odazvati i hodočastiti u Svetište u pratnji svojih svećenika.

Uvijek je drag i blagoslovljen susret s našom Nebeskom Majkom u molitvi, pokori i djetinjem pouzdanju. Ovo hodočašće je prigoda da se vjernici koji su, u ratu i neposredno poslije rata, prognani i oni koji su ostali na svojim ognjištima, pod okriljem zajedničke Nebeske Majke, ponovno susretnu. Brojni naši vjernici koji žive u Hrvatskoj, gdje su našli svoj novi dom, a kori-

jenom su iz naših župa, rado dođu kako bi kod Gospe susreli svoje rođake, nekadašnje susjede i prijatelje. Blagoslovljen je susret u radosti kada nas Majka Marija okuplja. Neka i iz našeg srca pođe radosni Veliča kao što je Marija uskliknula u susretu s Elizabetom. Na taj način kroz susrete čuvamo naše pamćenje i sjećanje na svoje korijenje.

Dobro je da se organizirana hodočašća prijave izravno u Svetište ili svojem Ordinarijatu. Svakako treba planirati da hodočasnici stignu na vrijeme kako bi mogli prije svete Mise obaviti Ispovijed, ali i osobnu pobožnost.

Program je uobičajen:

- 1. U 11 sati počinje sveta Misa na otvorenom**
- 2. U 14,30 sati Križni put, koji završimo u crkvi pozdravom Gospinu liku**

Ovim hodočašćem želimo izraziti svoju odanost i vjernost, ali i osposobiti svoja srca da budemo svjedoci vjere i ljubavi u našem svagdanjem životu.

Uz iskreni pozdrav svima, želim uspješnu organizaciju hodočašća, te neka nas u životu prati zagovor naše nebeske Majke i Božji blagoslov.

*Mladen Kalfić,
kancelar*

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

XVIII. Molitveni dan za Domovinu na Bobovcu

Subota, 26. listopada 2019.

Datum: 3. rujna 2019.
Broj: 740/2019

I ove godine organiziramo, uz smrtni dan kraljice Katarine Kosače-Kotromanić, molitvu za Domovinu na kraljevskom gradu Bobovcu. To je već osamnaesti put kako hodočastimo na mjesto naše nacionalne, kulturne i vjerske povijesti. Ponovno će s nama biti hrvatsko-katolička komponenta vojske i policije predvođena Vojnim Ordinarijatom.

Mnogi koji su već sudjelovali znaju da vojna komponenta kreće od rijeke Bukovice na Bobovac moleći krunicu. Tko god može dobro je da se pridruži toj hodočasničkoj povorci.

- 9:30 - Okupljanje kod rijeke Bukovice podno Bobovca**
9:45 - Polazak u procesiji i molitvi prema Bobovcu
11:00 - Euharistijsko slavlje
oko 12:30 ručak za sve nazočne: vojnički grah.

Svećenici koji će koncelebrirati neka ponesu albu i štolu bijele boje.

Radosno vas iščekujem na tom molitvenom susretu za Domovinu, te vas srdačno pozdravljam i zazivam obilje Božjeg blagoslova!

*Mladen Kalfić,
kancelar*

*Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski*

Završetak Misijske godine i hodočašće na Kondžilo

Komušina-Kondžilo, 27. listopada 2019.

Datum: 3. rujna 2019.

Broj: 741/2019

U jesen 2019. godine navršit će se cijelo stoljeće otkako je papa Benedikt XV. objavio apostolsko pismo *Maximum illud* (30. studenoga 1919.), koje je poznato kao *magna charta* suvremenih misionarskih nastojanja i početak novoga razdoblja evangelizacije.

U povodu te obljetnice papa Franjo je 22. listopada 2017. uputio pismo kardinalu Fernandu Filoniju, pročelniku Kongregacije za evangelizaciju naroda, koja ravna sveukupnim misionarskim djelovanjem Katoličke Crkve. Tim pismom Papa je mjesec listopad 2019. godine proglašio *Izvanrednim misionarskim mjesecom* u cijeloj Crkvi, s nakanom da se u Crkvi još više razbudi svijest o misijama i novim zanosom započne misionarska preobrazba života i dušobrižništva.

Kardinal Fernando Filoni potom se 8. travnja 2018., u ime Kongregacije za evangelizaciju naroda, obratio svim kardinalima i biskupima, predvoditeljima zajednica vjernika širom svijeta, potičući ih da u svojim sredinama odgovore na Papinu želju i na prikladan način provedu njegovu inicijativu.

Na zasjedanju naše Biskupske konferencije 2018. godine u Banjoj Luci odlučeno je pozvati sve vjernike, svećenike, redovnike i redovnice da se pridruže, posebice molitvom i dobrim djelima, ovim nastojanjima Crkve - koja je po naravi misijska - da se misionarsko poslanje ojača u životu i pastoralu svih naših zajednica.

Ovu Misijsku godinu i Izvanredni misionarski mjesec želimo završiti posebnim slavljem, hodočasteći Gospi Kondžilskoj u Komušinu. Iako je tradicija da zadnje subote u listopadu, ponajprije vjernici Usorskog dekanata, završavaju listopadske pobožnosti procesijom čudotvorne slike Gospe Kondžilske, ove godine to mijenjamo, ali samo ove godine organiziramo slavlje nedjeljom 27. listopada 2019..

Kako će doći i oni koji neće moći, zbog zdravstvenih problema, poći na Kondžilo, služit će se sv. Misa u crkvi u 8:00 sati. Nakon te sv. Mise bit će prigoda za ispovijed te procesija kreće u 10 sati na Kondžilo gdje će se slaviti sv. Misa u 11 sati. Nakon Mise procesija se vraća k župnoj crkvi noseći čudotvorni lik Gospe Kondžilske.

Neka ovo hodočašće i žrtva koju ćemo prikazati bude naša molitvena zauzetost za misije i misionare.

Radujem se našem zajedničkom molitvenom susretu kod Majke Crkve i Majke misija te vas sve srdačno pozdravljam i na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova!

Mladen Kalfić,
kancelar

Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski

ŽUPAMA VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

Predmet: Listopadska pobožnost 2019. godine

Datum: 3. rujna 2019.

Broj: 742/2019

Draga braćo misnici, dragi pastoralni djelatnici!

Svake godine nastojimo posebno proživljavati mjesec listopada moleći Gospinu krunicu. Radostan sam što se u velikom broju župa prije svete Mise moli krunica kroz cijelu godinu. Posebno se radujem što se ponovo uobičajuje obiteljska molitva i to baš moleći zajedno svetu krunicu. Svako zajedničkog moljenje je i molitveni čin osobne duhovnosti. Ovim samo želim ohrab-

briti one koji to redovno čine, bilo osobno, bilo zajednički. One koji to ne čine, želim potaknuti da i oni započnu, bilo zajednički moliti u obitelji, bilo u župskoj zajednici ili osobno.

Kako ovim mjesecom završavamo proslavu Misijske godine, želim da posebna nakana molitve krunice u listopadu bude za duhovna zvanja u našoj Nadbiskupiji.

Ovaj mjesec imati ćemo nekoliko hodočasničkih događanja: 12. listopada hodočašće u Mariju Bisticu; hodočašće na Bobovac 26. listopada; hodočašće u Komušinu Gospi Kondžilskoj 27. listopada. Vjerujem da će te se, koliko ste u mogućnosti, i sami uključiti u ova hodočašća.

U našem sinodalnom hodu uzeli smo geslo: *Sve obnoviti u Kristu*. Neka i ova listopadska pobožnost i hodočašća istinski obnavljaju našu vjeru i naša srca po Isusovom Srcu.

Želeći svima obilje Božjeg blagoslov kroz listopadsku pobožnost sve vas predajem zagovoru i zaštiti naše Nebeske Majke – Kraljice krunice.

Mladen Kalfić,
kancelar

Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski

Ordinarijatu Vrhbosanske nadbiskupije
Ordinarijatu Mostarsko-Duvanjske i Trebinjsko-Mrkanske biskupije
Ordinarijatu Banjalučke biskupije

Predmet: Rezultati usmenih i pismenih ispita na Seminaru za ovlast ispovijedanja održanih u Sarajevu od 2. do 3. rujna 2019. god.

Datum: 13. rujna 2019. god.
Broj: 781/2019

Dopisom br. 349/2019. od 24. svibnja 2019. godine, mons. Luka Tunjić, predsjednik Povjerenstva za jurisdikcijske ispite i generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije, najavio je održavanje Seminara za ovlast ispovijedanja za 2019. godinu u prostorijama Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa od 2. do 3. rujna 2019. godine.

U odsutnosti mons. Tunjića, Seminar je otvorio Vinko kard. Puljić, vrhbosanski nadbiskup, koji je ujedno predao predsjedanje mons. Slađanu Ćosiću, novom predsjedniku Povjerenstva i generalnom vikaru Vrhbosanske nadbiskupije.

Osim predsjednika Povjerenstvo su činili: dr. sc. vlč. Zdenko Spajić – moralna teologija, dr. sc. vlč. Ilija Marković – kanonsko pravo, i mr. sc. mons. Tomo Knežević – pastoralna teologija (liturgijski pastoral).

Prvi dan Seminara je bio posvećen obvezatnim predavanjima iz tri područja za sve kandidate koji su sudjelovali na Seminaru, na sljedeće teme: *Katolički pristup radu i kapitalu: balansiranje između ekstremnih stavova* – moralna teologija; *Crkva i sablazan seksualnog zlostavljanja. Odgovor Crkve u Bosni i Hercegovini* – kanonsko pravo; *Instrukcija Zbora za bogoslužje i stegu sakramenata pod imenom "Redemptoris sacramentum – Sakrament otkupljenja" od 25. ožujka 2004. godine* – liturgijski pastoral.

Drugi dan Seminara je bio posvećen usmenim i pismenim ispitima.

Prvi i drugi dan Seminara kard. Puljić je predslavio koncelebrirano misno slavlje i uputio svoju pastirsku poruku.

Na Seminaru je sudjelovalo ukupno 21 svećenika: 6 na trećem, 8 na drugom i 7 na prvom Seminaru.

Treći Seminar

Na trećem Seminaru za ovlast ispovijedanja sudjelovali su:

1. Fra Perica Ostojić, Hercegovačka franjevačka provincija
2. Vlč. Marko Slišković, Vrhbosanska nadbiskupija

3. Fra Augustin Čordaš, Hercegovačka franjevačka provincija
4. Vlč. Ivan Ivančević, Vrhbosanska nadbiskupija
5. Fra Julijan Madžar, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
6. Fra Zvonimir Pavičić, Hercegovačka franjevačka provincija

Navedeni svećenici su pristupili usmenom ispitu i svi su ga uspješno položili te Povjerenstvo predlaže da im nadležni Ordijarij podijeli *trajnu ovlast ispovijedanja*.

Prema knjizi *Examina pro iurisdictione III.*, na istom Seminaru su trebali sudjelovati:

1. Vlč. Damjan Soldo, Vrhbosanska nadbiskupija
2. Vlč. Jošt Mezeg, Vrhbosanska nadbiskupija
3. Fra Ivan Penavić, Hercegovačka franjevačka provincija
4. Don Marin Krešić, Mostarsko-Duvanjska biskupija
5. Fra Bojan Martinović, Franjevačka provincija Bosna Srebrena

Fra Bojan Martinović se pismeno ispričao i Povjerenstvo predlaže da mu se produži ovlast ispovijedanja do sljedećeg Seminara 2020. godine.

Vlč. Jošt Mezeg i Fra Ivan Penavić su upućeni na post-diplomski studij i ne podliježu obvezi sudjelovanja na Seminaru.

Don Marin Krešić obavlja pastoralnu službu u Zadarskoj nadbiskupiji.

Za vlč. Damjana Soldu Povjerenstvo predlaže da njegov Ordinarij utvrdi razlog nedolaska na Seminar i odluči o ovlasti ispovijedanja.

Drugi Seminar

Na drugom Seminaru za ovlast ispovijedanja sudjelovali su:

1. Fra Silvano di Benedetto, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
2. Fra Robert Kavelj, Hercegovačka franjevačka provincija
3. Fra Jure Barišić, Hercegovačka franjevačka provincija
4. Fra Jozo Hrkać, Hercegovačka franjevačka provincija
5. Fra Goran Barešić, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
6. Don Josip Radoš, Mostarsko-Duvanjska biskupija
7. Fra Jure Šekerija, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
8. Fra Darijo Džigumović, Franjevačka provincija Bosna Srebrena

Navedeni svećenici su pristupili pismenom ispitu i svi su ga uspješno položili te Povjerenstvo predlaže da im nadležni Ordinarij *produži ovlast ispovijedanja na jednu godinu*.

Prema knjizi *Examina pro iurisdictione III.*, na istom Seminaru su trebali sudjelovati:

1. Vlč. Alberto Zornada, Vrhbosanska nadbiskupija
2. Fra Ivan Mijatović, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
3. Fra Alen Pajić, Hercegovačka franjevačka provincija
4. Fra Emanuel Josić, Franjevačka provincija Bosna Srebrena

Fra Ivan Mijatović se pismeno ispričao i Povjerenstvo predlaže da mu se produži ovlast ispovijedanja do sljedećeg Seminara 2020. godine.

Fra Emanuel Josić je upućen na post-diplomski studij i ne podliježe obvezi sudjelovanja na Seminaru.

Fra Alen Pajić obavlja pastoralnu službu u Zagrebu.

Za vlč. Alberta Zornadu Povjerenstvo predlaže da njegov Ordinarij utvrdi razlog nedolaska na Seminar i odluči o ovlasti ispovijedanja.

Prvi Seminar

Na prvom Seminaru za ovlast isповijedanja sudjelovali su:

1. Fra Mario Dadić, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
2. Fra Silvio Zlatarević, Franjevačka provincija Bosna Srebrena
3. Don Petar Filipović, Mostarsko-Duvanjska biskupija
4. Don Domagoj Markić, Mostarsko-Duvanjska biskupija
5. Fra Dragan Bolčić, Hercegovačka franjevačka provincija
6. Fra Robert Pejičić, Hercegovačka franjevačka provincija
7. Fra Nikola Jurišić, Hercegovačka franjevačka provincija

Navedeni svećenici su pristupili pismenom ispitu i svi su ga uspješno položili te Povjerenstvo predlaže da im nadležni Ordinarij *podijeli ovlast isповijedanja na jednu godinu*.

Mons. Slađan Ćosić
Predsjednik Povjerenstva

ČLANOVIMA VIJEĆA ZA MLADE VRHBOSANSKE NADBISKUPIJE

PREDMET: Poziv na IX. redovitu sjednicu II. saziva Vijeća za mlade Vrhbosanske nadbiskupije

Datum: 19. rujna 2019.
Broj: 811/2019

Prema članku 17. Statuta Vijeća za mlade Vrhbosanske nadbiskupije, sazivam IX. redovitu sjednicu II. saziva Vijeća za mlade koja će se održati 27. rujna 2019. u **prostorijama Katoličkog školskog centra Petar Barbarić-Travnik (Školska 1) s početkom u 16:00 sati**.

Dnevni red:

1. Molitva, pozdrav i uvodna riječ-mons. dr. Slađan Ćosić, gen. vikar
2. Čitanje i usvajanje zapisnika s prošle sjednice
3. Razrješenje starih vijećnika i najava novih vijećnika
4. Najava novih projekata u narednom razdoblju: *projekt Demokracije, Because we care (Edukacija o zaštiti djece), Sportski susreti*
5. Najava aktivnosti u narednom razdoblju: Kalendar aktivnosti
6. Novi izazovi u pastoralu mladih – *Christus vivit*
7. Razno

Nakon sjednice okupit ćemo se na sv. Misi koju će u sjemenišnoj crkvi sv. Alojzija Gonzage predslaviti mons. dr. Slađan Ćosić, generalni vikar VN. Poslije Mise je večera i druženje. U subotu 28. rujna 2019. Za sve vijećnike Vijeća za mlade VN organiziran je jednodnevni izlet na Vlašić s ciljem boljeg upoznavanja.

U nadi da ćete se odazvati, sve Vas iskreno pozdravljam i zazivam obilje Božjeg blagoslova!

Mladen Kalfić,
kancelar

Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup vrhbosanski

Imenovanja i premještaji

Preč. gosp. dr. sc. Josip Knežević razriješen službe rektora Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa i stavljen na raspolaganje Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sarajevo za profesorsku službu (dekret br. 479/2019 od 24. lipnja 2019.).

Vlč. gosp. Ivan Ivančević razriješen službi ekonoma i prefekta u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu i imenovan župnikom župa Sv. Ilije Proroka na Solakovoj Kuli i Presvetog Srca Isusova u Obrima (dekret br. 480/2019 od 24. lipnja 2019.).

Vlč. gosp. David Lenin Trujillo Regalado razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Ante Padovanskog u Žepču i stavljen na raspolaganje Skopskoj biskupiji (dekret br. 484/2019 od 24. lipnja 2019.).

Imenovana Medijska radna skupina u okviru pripreme za Prvu sinodu Vrhbosanske nadbiskupije (dekret br. 485/2019 od 24. lipnja 2019.).

Imenovana Pastoralna radna skupina u okviru pripreme za Prvu sinodu Vrhbosanske nadbiskupije (dekret br. 486/2019 od 24. lipnja 2019.).

Vlč. gosp. Franjo Baraban, OFM, mladomisnik imenovan župnim vikarom u župi Sv. Petra i Pavla u Tuzli (dekret br. 503/2019 od 29. lipnja 2019.).

Vlč. gosp. Nikola Pejčin, OFM, mladomisnik imenovan župnim vikarom u Uznesenju BDM u Kreševu (dekret br. 504/2019 od 29. lipnja 2019.).

Vlč. gosp. Josip Kapetanović, OFM, mladomisnik imenovan župnim vikarom u župi Uznesenja BDM u Osovi (dekret br. 505/2019 od 29. lipnja 2019.).

Vlč. gosp. Adnan Petar-Mihael Jašarević, mladomisnik imenovan župnim vikarom u župama Sv. Obitelji na Kupresu i Sv. Ivana

Krstitelja u Otinovcima (dekret br. 506/2019 od 29. lipnja 2019.).

Vlč. gosp. Stipica Lešić, mladomisnik imenovan župnim vikarom u župi Presvetog Srca Isusova u Prozoru (dekret br. 507/2019 od 29. lipnja 2019.).

Vlč. gosp. Fabijan Štedul, mladomisnik imenovan župnim vikarom u župi Sv. Ante Padovanskog u Žepču (dekret br. 508/2019 od 29. lipnja 2019.).

Vlč. gosp. Ivan Dragičević, mladomisnik imenovan župnim vikarom u župi Glavosjek sv. Ivana Krstitelja u Odžaku (dekret br. 509/2019 od 29. lipnja 2019.).

Vlč. gosp. dr. sc. Hrvoje Kalem razriješen službe župnika župe Sv. Roka u Prudu i stavljen na raspolaganje Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Sarajevu (dekret br. 513/2019 od 29. lipnja 2019.).

Vlč. gosp. dr. sc. Zdenko Spajić razriješen službe župnika župe Sv. Marka Evanđeliste u Ilijašu i imenovan rektorom Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa u Sarajevu (dekret br. 514/2019 od 29. lipnja 2019.).

Mons. Luka Kesedžić završio svoje pastoralno djelovanje u biskupiji Gurk Klagenfurt i imenovan voditeljem Hrvatske katoličke misije Innsbruck (dekret br. 515/2019 od 29. lipnja 2019.).

Vlč. gosp. mr. sc. Đuro Arlović razriješen službi duhovnika u Nadbiskupskom sjemeništu *Petar Barbarić* u Travniku i župnika župe Sv. Ilije Proroka na Rostovu i imenovan župnikom župe Sv. Roka u Prudu (dekret br. 532/2019 od 8. srpnja 2019.).

Vlč. gosp. Jakov Kajinić razriješen službe duhovnika u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu u Sarajevu i imenovan duhovnikom u Nadbiskupskom sjemeništu *Petar Barbarić* u Travniku i župnikom župe Sv. Ilije

Proroka na Rostovu (dekret br. 533/2019 od 8. srpnja 2019.).

Vlč. gosp. dr. sc. Milenko Krešić imenovan duhovnikom u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu u Sarajevu (dekret br. 534/2019 od 8. srpnja 2019.).

Vlč. gosp. Stjepan Didak razriješen službe župnog vikara u župi Presvetog Srca Isusova u Prozoru i imenovan župnikom župe Uzvišenja Sv. Križa u Jelaškama (dekret br. 535/2019 od 8. srpnja 2019.).

Vlč. gosp. Jozo Majić razriješen službi župnika u župama Presvetog Srca Isusova u Obrima i Sv. Ilije Proroka na Solakovoj Kuli i imenovan župnikom župe Gospe Sniježne u Deževicama (dekret broj 536/2019 od 8. srpnja 2019.).

Vlč. gosp. dr. sc. Pero Brkić razriješen službe župnika župe Uzvišenja Sv. Križa u Jelaškama i imenovan župnikom župe Sv. Barbare u Brezi (dekret br. 538/2019 od 9. srpnja 2019.).

Mons. dr. sc. Anto Ćosić razriješen službe župnika župe Sv. Barbare u Brezi i imenovan župnikom župe Sv. Josipa na Marijinom Dvoru u Sarajevu (dekret br. 539/2019 od 9. srpnja 2019.).

Vlč. gosp. Vladimir Pranjić razriješen službe župnika župe Sv. Josipa u Zenici i imenovan ekonomom Vrhbosanske nadbiskupije (dekret br. 541/2019 od 10. srpnja 2019.).

Vlč. gosp. Marin Marić razriješen službe župnika župe Gospe Sniježne u Deževicama i imenovan župnikom župe Sv. Josipa u Zenici (dekret br. 542/2019 od 10. srpnja 2019.).

Vlč. gosp. Nikola Lovrić razriješen službe župnika župe Sv. Josipa u Turbetu i stavljen u svećeničku mirovinu (dekret br. 543/2019 od 10. srpnja 2019.).

Vlč. gosp. dr. sc. Oliver Jurišić razriješen službe župnika župe Sv. Josipa na Marijin Dvoru u Sarajevu i imenovan vicerektorom

Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa (dekret br. 544/2019 od 10. srpnja 2019.).

Vlč. gosp. Mato Anić, SJ, imenovan pastoralnim pomoćnikom u župi Sv. Ignacija na Grbavici u Sarajevu (dekret br. 551/2019 od 11. srpnja 2019.).

Vlč. gosp. Tomislav Magić, SJ, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Ignacija na Grbavici u Sarajevu (dekret br. 551-1/2019 od 11. srpnja 2019.).

Vlč. gosp. Ivan Butum razriješen službe župnika župe Preobraženja Gospodinova u Borovici i imenovan župnikom župe Sv. Josipa u Turbetu (dekret br. 587/2019 od 20. srpnja 2019.).

Vlč. gosp. Vlado Vrebac razriješen službe župnika župe Sv. Ivana Krstitelja na Bijelom Brdu i imenovan župnikom župe Preobraženja Gospodinova u Borovici (dekret br. 588/2019 od 20. srpnja 2019.).

Vlč. gosp. Marko Slišković imenovan upraviteljem župe Sv. Ivana Krstitelja na Bijelom Brdu (dekret br. 589/2019 od 20. srpnja 2019.).

Preč. gosp. Franjo Tomić razriješen službi ekonoma Vrhbosanske nadbiskupije i župnika župe Sv. Ivana Krstitelja u Tarčinu te imenovan župnikom župe Sv. Leopolda Mandića u Maglaju (dekret br. 602/2019 od 29. srpnja 2019.).

Preč. gosp. Josip Tadić imenovan župnikom župe Sv. Dominika u Goraždu (dekret br. 603/2019 od 29. srpnja 2019.).

Preč. gosp. Željko Čuturić razriješen službe župnika župe Sv. Dominika u Goraždu i imenovan župnikom župe Sv. Ivana Krstitelja u Tračinu (dekret br. 604/2019 od 29. srpnja 2019.).

Vlč. gosp. Viktor Šošić razriješen službe upravitelja župe Sv. Ilije Proroka na Korićanima (dekret br. 615/2019 od 3. kolovoza 2019.).

Vlč. gosp. Vinko Međugorac razriješen službe župnika župe Sv. Ane u Par Selu i vraćen u biskupiju Eisenstadt (dekret br. 625/2019 od 9. kolovoza 2019.).

Vlč. gosp. Josip Jelić razriješen službe župnika župe Sv. Leopolda Mandića u Maglaju i imenovan upraviteljem župe Sv. Ane u Par Selu (dekret br. 626/2019 od 9. kolovoza 2019.).

Vlč. gosp. Mario Oršolić razriješen službe upravitelja Hrvatske katoličke misije Innsbruck (dekret br. 627/2019 od 9. kolovoza 2019.).

Preč. gosp. Davoru Topiću produžen mandat pastoralnog djelovanja u Skopskoj biskupiji na 3 godine (dekret br. 642/2019 od 19. kolovoza 2019.).

Mr. sc. msgr. Luka Tunjić razriješen službe generalnog vikara Vrhbosanske nadbiskupije (dekret br. 643/2019 od 19. kolovoza 2019.).

Dr. sc. msgr. Slađan Ćosić imenovan generalnim vikarom Vrhbosanske nadbiskupije (dekret br. 644/2019 od 19. kolovoza 2019.).

Msgr. Bosiljku Rajiću produžen mandat na 3 godine za pastoralno djelovanje u HKC Clifton Hill u Melbournu (dekret br. 645/2019 od 19. kolovoza 2019.).

Vlč. Predrag Ivandić imenovan rizničarom (blagajnikom) Nadbiskupskog sjemeništa *Petar Barbarić* Travnik (dekret br. 646/2019 od 19. kolovoza 2019.).

Gosp. Ivan Đido imenovan voditeljem blagajničkog dnevnika Nadbiskupskog sjemeništa *Petar Barbarić* Travnik (dekret br. 647/2019 od 19. kolovoza 2019.).

Vlč. Milan Blaha razriješen poslanja u Francuskoj i upućen u biskupiji Žilina u Slovačkoj (dekret br. 648/2019 od 19. kolovoza 2019.).

Vlč. gosp. Jozo Gogić, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Ante Padovanskoga u Sivši i imenovan župnim

vikarom u župi Sv. Marka Evanđeliste na Plehanu (dekret br. 711/2019 od 28. kolovoza 2019.).

Vlč. gosp. Dario Džigumović, OFM, razriješen službe župnog vikara u župi Sv. Marka Evanđeliste na Plehanu i imenovan župnim vikarom u župi Sv. Ante Padovanskoga u Sivši (dekret br. 712/2019 od 28. kolovoza 2019.).

Preč. gosp. dr. sc. Šimo Ivelj, OFM, imenovan sudskim vikarom Prvostupanjskog Ženidbenog suda Vrhbosanske nadbiskupije i Banjalučke biskupije (dekret br. 726/2019 od 2. rujna 2019.).

Vlč. gosp. dr. sc. Ilija Marković, imenovan braniteljem ženidbenog veza Prvostupanjskog Ženidbenog suda Vrhbosanske nadbiskupije i Banjalučke biskupije (dekret br. 727/2019 od 2. rujna 2019.).

Preč. gosp. Mladen Kalfić, imenovan bilježnikom Prvostupanjskog Ženidbenog suda Vrhbosanske nadbiskupije i Banjalučke biskupije (dekret br. 728/2019 od 2. rujna 2019.).

Dr. sc. msgr. Slađan Ćosić imenovan predsjednikom Međubiskupijskog ženidbenog suda Drugog stupnja Vrhbosanske crkvene pokrajine (dekret br. 729/2019 od 2. rujna 2019.).

Dr. sc. č. s. Bernarda Horvat imenovana drugim sudcem Međubiskupijskog ženidbenog suda Drugog stupnja Vrhbosanske crkvene pokrajine (dekret br. 730/2019 od 2. rujna 2019.).

Mr. sc. vlč. Miodrag Brkan imenovan trećim sudcem Međubiskupijskog ženidbenog suda Drugog stupnja Vrhbosanske crkvene pokrajine (dekret br. 731/2019 od 2. rujna 2019.).

Mr. sc. msgr. Marko Tomić imenovan braniteljem ženidbenog veza Međubiskupijskog ženidbenog suda Drugog stupnja Vrhbosanske crkvene pokrajine (dekret br. 732/2019 od 2. rujna 2019.).

Preč. Vladimir Pranjić imenovan bilježnikom Međubiskupijskog ženidbenog suda

Drugog stupnja Vrhbosanske crkvene pokrajine (dekret br. 733/2019 od 2. rujna 2019.).

Vlč. Marko Škraba poslan na doktorski studij Liturgike (dekret br. 751/2019 od 6. rujna 2019.).

Vlč. gosp. Josip Jelić razriješen službe upravitelja župe Sv. Ane u Par Selu i imenovan upraviteljem župe Presv. Srca Isusova u Doboju (dekret br. 764/2019 od 9. rujna 2019.).

Vlč. gosp. Marko Zubak imenovan upraviteljem župe Sv. Ane u Par Selu (dekret br. 765/2019 od 9. rujna 2019.).

Vlč. gosp. Pero Mijić-Barišić, SJ, imenovan pastoralnim suradnikom u župi Sv. Ignacija na Grbavici u Sarajevu (dekret br. 767/2019 od 9. rujna 2019.).

Dozvole

Dopis broj 559/2019 od 12. srpnja 2019.: dozvola gradnje kapelice na groblju Dočić u Vilić Polju u župi Sv. Terezije od djeteta Isusa u Bistrici kod Uskoplja.

Dopis broj 576/2019 od 18. srpnja 2019.: dozvola da se za zaštitnika (titulara) crkve u selu Šenkovići župa Uzašašća Gospodinova Novi Travnik imenuje Sv. Rok Priznavalac.

Dopis broj 583/2019 od 19. srpnja 2019.: dozvola Nadbiskupijskom centru za pastoral mladih *Ivan Pavao II.* kupovine kuće i zemlje u Gatačkoj ulici u Sarajevu.

Dopis broj 683/2019 od 24. kolovoza 2019.: odobrenje da o. Jakov od Ljubavi (Kuharić) bude redovni ispovjednik Vaše zajednice u Samostanu Bezgrešne Kraljice Karmela na Stupu u Sarajevu.

Dopis broj 757/2019 od 6. rujna 2019.: dozvola uređenja župne kuće u župi Sv. Ilije Proroka u Kandiji.

Kronika Vinka kardinala Puljića Od 10. lipnja 2019. do 1. rujna 2019.

10. lipnja 2019.

U 10:00h Nadbiskup je primio gospodina Jakova Fincija, predstavnika Jevrejske zajednice u Sarajevu.

U 11:30h Nadbiskup je primio vlč. Olivera Jurišića, župnika na Marindvoru u Sarajevu.

U 11:45h Nadbiskup je primio vlč. Marina Marića, župnika u Deževicama.

11. lipnja 2019.

U 8:00h Nadbiskup se uputio prema župi Međugorje gdje ga je u 11:00h primio Mons. Henryk Hoser, apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje. Nakon privatnog razgovora, zajedno su posjetili Crkvu i obišli prostor oko Crkve. Uslijedio je ručak u župnoj kući gdje je domaćin bio župnik fra Marinko Šakota zajedno s franjevcima koji žive i djeluju u župi. Nakon kave se Nadbiskup uputio prema Sarajevu te stigao u Ordinarijat u 16:30h.

12. lipnja 2019.

U 9:00h Nadbiskup je u katedrali predslavio Euharistiju na kojoj su sudjelovali njemački vjernici iz biskupije Rottenburg, predvođeni don Vjekoslavom Šaravanjom, dušobrižnikom u Hrvatskoj katoličkoj zajednici Schwäbisch-Gmünd.

U 11:00h Nadbiskup je primio predsjednika HKDD Napredak, vlč. Franju Topića.

U 15:00h Nadbiskup se uputio prema župi Busovača gdje ga je u 16:30h dočekaio župnik fra Zoran Jaković. U 18:00h Nadbiskup je predslavio euharistiju uočnicu spomendana i župnog patrona Sv. Antuna Padovanskog. Na misi je sudjelovalo više od 7000 vjernika a suslavilo je 10-ak svećenika. Uslijedila je večera sa nazočnim svećenicima i bogoslovima nakon koje se Nadbiskup u 21:30h vratio u Ordinarijat.

13. lipnja 2019.

U 8:30h Nadbiskup se uputio prema Beogradu gdje su ga u 13:30h u samostanu Sv. Ante ugostili Beogradski nadbiskup mons.

Stanislav Hočevar i župnik fra Ilija Alandžak. Tu se pridružio ručku na kojem su bili svećenici koji djeluju u Beogradu a zatim je uslijedio popodneveni odmor.

U 18:00h Nadbiskup je predvodio središnje euharistijsko slavlje uz sudjelovanje oko 250 vjernika te u koncelecijaciji s beogradskim nadbiskupom mons. Stanislavom Hočevarom i još sedam svećenika među kojima su bili gvardijan samostana fra Benedikt Vujica i župnik fra Ilija Alandžak. Uslijedila je zajednička večera u župnom dvorištu te povratak u Sarajevo.

14. lipnja 2019.

U 9:30h Nadbiskup je primio fra Šimu Ivelja, sudskog vikara VN.

U 10:30h Nadbiskup je primio fra Mirka Majdanžića, župnika u Varešu.

U 11:00h Nadbiskup je u crkvi Sv. Ćirila i Metoda, uz koncelecijaciju profesora i odgojitelja, predslavio euharistiju Te Deum povodom zaključenja još jedne akademske godine KBF-a. Uslijedio je ručak u blagovaoni VBS-a nakon kojega se Nadbiskup uputio prema zračnoj luci Sarajevo.

U 15:00h Nadbiskup je poletio prema Frankfurtu gdje ga je u 19:30h dočekaio voditelj HKM Mannheim - Mosbach. U 21:00h Nadbiskup je stigao u Mannheim te je uslijedila večera u prostorijama Misije i počinak u obližnjoj rezidenciji Isusovaca.

15. lipnja 2019.

U 12:15h Nadbiskup je u crkvi Duha Svetoga u Mannheimu održao razgovor sa 60 krizmanika, a u 13:00h je, uz koncelecijaciju domaćina vlč. Roberta i još trojice svećenika, predslavio slavlje euharistije i sakramenta krizme. Uslijedio je ručak sa svećenicima u Misiji i kratki odmor, a zatim i večera sa župnim vijećnicima u 18:30h.

16. lipnja 2019.

U 9:15h Nadbiskup je stigao u župu Sv. Josipa u Mannheimu gdje je obavio razgovor s

19 krizmanika kojima je pod euharistijom u 10:00h, na kojoj su koncelebrirali vlč. Robert i fra Ivo Živković, podijelio svetu potvrdu. Uslijedilo je druženje uz okrepu i povratak u Mannheim.

U 13:00h Nadbiskup je predsjedao nedjeljnom euharistijom sa HKM u Mannheimu nakon koje je uslijedio ručak i oproštaj s domaćinima.

17. lipnja 2019.

U 6:00h Nadbiskup se uputio prema Frankfurtu odakle je u 9:00h poletio prema Sarajevu te u 15:00h stigao u Ordinarijat.

18. lipnja 2019.

U 8:30h Nadbiskup je primio župnika župe Presvetog Trojstva u Sarajevu, vlč. Marinka Filipovića.

U 9:30h Nadbiskup je primio vlč. Fabijana Stanušića, ravnatelja svećeničkog doma VN.

U 11:00h Nadbiskup je u Gradskoj vijećnici u Sarajevu, zajedno s mons. Komaricom nazočio dodjeli nagrade "Dr. Elemer Hantos" Zaklade srednje Europe za 2018. godinu, koja je svečano uručena mons. Komarici.

U 15:00h Nadbiskup je predsjedao redovitom sjednicom Ordinarijata VN.

U 16:30h Nadbiskup je primio mons. Franju Komaricu, biskupa banjolučkog.

U 17:00h Nadbiskup je primio vlč. Milenka Krešića, profesora na KBF-u Sarajevo.

U 18:00 Nadbiskup se uputio prema župi svetog Luke u Novom Gradu – Sarajevo, gdje ga je dočekaao župnik vlč. Željko Vlajić.

U 19:00 Nadbiskup je slavio zavjetnu svetu misu u župi sv. Luke, nakon koje je uslijedila večera i povratak u Ordinarijat.

19. lipnja 2019.

U 9:00h Nadbiskup je sudjelovao na konferenciji u Husrevbegovoj biblioteci u Sarajevu.

U 12:00h Provincijal fra Jozo Marinčić donio je prijedlog listu za premještaj franjevača u nadbiskupiji.

20. lipnja 2019.

U 11:00h Nadbiskup je u katedrali predslavio svečanu euharistiju svetkovine Tijelova, nakon koje je uslijedila svečana Tijelovska procesija.

U 15:00h Nadbiskup se uputio prema Novom Travniku gdje ga je u župi Presvetog Trojstva dočekaao župnik vlč. Anto Ledić.

U 17:00h Nadbiskup je primio vlč. Marka Majstorovića, župnika župe Uzašašća Gospodinova – Novi Travnik.

U 18:00h Nadbiskup je slavio svečanu euharistiju Tijelova, nakon koje je uslijedila svečana procesija ulicama Novog Travnika. Nakon procesije uslijedila je večera, nakon koje se Nadbiskup uputio prema Nadbiskupijskom sjemeništu Petar Barbarić u Travniku, gdje su ga dočekali odgojitelji u sjemeništu.

21. lipnja 2019.

U 9:30h Nadbiskup je, u Travniku, primio vlč. Marka Sliškovića, župnog vikara u župi sv. Obitelji Kupres.

U 11:00h Nadbiskup je slavio svetu misu u sjemenišnoj crkvi sv. Alojzja Gonzage povodom proslave patrona crkve i susreta ministranata Vrhbosanske nadbiskupije. Nakon mise uslijedio je zajednički ručak.

U 14:00h Nadbiskup se uputio prema trapističkom samostanu Marija Zvijezda u Banja Luci.

U 15:30h Nadbiskup je stigao u trapistički samostan u Banja Luci gdje su ga dočekali redovnici koji djeluju u samostanu.

U 16:00h Nadbiskup je sudjelovao u svečanoj akademiji povodom proslave 150 obljetnice dolaska Trapista u Banja Luku, gdje je održao prigodni govor.

U 18:00h Nadbiskup je slavio svetu misu u župnoj crkvi uz koncelebraciju mons. Franje Komarice, biskupa banjalučkog i mons. Marka Semrena, pomoćnog biskupa banjalučkog, kao i svećenika Banjalučke biskupije.

U 19:30h Nadbiskup se uputio prema sjemeništu u Travniku, gdje je stigao oko 22:00h.

22. lipnja 2019.

U 8:30h Nadbiskup se uputio prema župi Imena Marijina – Gromiljak, gdje ga je u 10:00 dočekaao župnik vlč. Ilija Karlović, nakon čega je uslijedio ispit krizmanika.

U 11:00h Nadbiskup je slavio svetu misu pod kojom je krizmao 53 krizmanika župe Gromiljak.

U 14:30h Nadbiskup se uputio prema župi Uznesenja BDM – Komušina, gdje ga je u

15:30 dočekaao župnik u čuvar svetišta preč. Boris Salapić.

U 17:00h Nadbiskup je primio vlč. Michelea Cappasa, rektora Redemptoris Mater.

U 17:15h Nadbiskup je primo vlč. Jakova Kajinića, duhovnika Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa.

17:30h Nadbiskup je primio vlč. Josipa Jelića, župnika župe sv. Leopolda Bogdana Mandića – Maglaj.

U 18:00h Nadbiskup je slavio svetu misu u koncelecijaciji s rektorom VBS-a preč. Josipom Kneževićem, rektorom RM vlč. Micheleom Cappasom, župnikom preč. Borisom Salapićem. Pod svetom misom đakoni vlč. Ivan Dragičević, vlč. Adnan Petar Mihael Jašarević, vlč. Stipica Lešić, vlč. Fabijan Štedul i vlč. Štefan Marković položili su zakletvu poslušnosti i ispovijest vjere. Nakon svete mise uslijedila je večera, nakon koje se nadbiskup uputio prema Travniku, gdje je stigao u 22:30h.

23. lipnja 2019.

U 8:30h Nadbiskup se uputio prema župi sv. Ivana Krstitelja – Uzdol. Dočekaao ga je župnik vlč. Ivo Tomić.

U 11:00h Nadbiskup je slavio svetu euharistiju, povodom obilježavanja dana Treće bojne brigade Rama, uz koncelecijaciju župnika vlč. Ive i ostalih domaćih sinova, kao i župnika iz Ramskog dekanata.

U 12:30h Nadbiskup je blagoslovio spomenik sjećanja na žrtve rata u Rami, sagrađen u župi Uzdol.

U 13:45h Nadbiskup se uputio prema župi sv. Ivana Krstitelja – Podmilačje gdje je u 18:00, slavio svetu misu uočnicu pred mnoštvom vjernika. Nakon večere uputio se prema Travniku, gdje je stigao u 22:15.

24. lipnja 2019.

U 10:00h Nadbiskup je primio vlč. dr. Mirka Šimića, ravnatelja Caritasa VN.

U 11:00h Nadbiskup je slavio svetu misu, povodom patrona, u župi sv. Ivana Krstitelja – Travnik u koncelecijaciji s vlč. Markom Mikićem, župnikom i dekanom Travničkog dekanata, kao i s ostalim svećenicima koji djeluju u dekanatu.

U 18:00h Nadbiskup je slavio svetu misu u sjemenišnoj crkvi sv. Alojzja Gonzage povodom zahvale 19. generacije maturanata za proteklo školovanje uz koncelecijaciju preč. Željka Marića, rektora i vlč. Damjana Solde, ekonoma.

U 19:00h Nadbiskup je sudjelovao na svečanoj Akademiji i podjeli diploma maturantima KŠC-a Petar Barbarić u Travniku, nakon koje je uslijedila večera. Nakon večere Nadbiskup se uputio prema Ordinarijatu.

25. lipnja 2019.

U 8:30h Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BKBiH.

U 9:00h Nadbiskup je primio vlč. Dražena Kusturu, svećenika, studenta u Rimu.

U 9:30h Nadbiskup je primio gosp. Franju Marića.

U 12:15h Nadbiskup se uputio prema rezidenciji švedskog veleposlanika u Bosni i Hercegovini gosp. Andresa Hagelberga, gdje je u 12:30h sudjelovao na radnom ručku.

U 16:15h Nadbiskup je primio Vedrana Čosića, bogoslova V. godine Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa.

U 17:00h Nadbiskup je presjedao Sjednicom stalnog vijeća BKBiH. Na sjednici su uz nadbiskupa sudjelovali mons. Pero Sudar, pomoćni biskup, mons. Tomo Vukšić, vojni ordinariji i mons. Ivo Tomašević, generalni tajnik BKBiH.

26. lipnja 2019.

U 8:30h Nadbiskup je primio p. Norberta Frejeka, ekonoma u rimskom zavodu Germanicum et Hungaricum.

U 10:00h Nadbiskup se uputio prema Butmiru, gdje je u 11:00 sudjelovao svečanom činu promjene komandanta EUFOR-a u Bosni i Hercegovini.

U 13:00h Nadbiskup je primio vlč. Tomu Mlakića, župnika župe svete Obitelji – Kupres.

U 15:00h Nabiskup je primio mons. Ivicu Božinovića, svećenika Banjolučke biskupije.

U 16:00h Nadbiskup je primio vlč. Slađana Čosića, svećenika Vrhbosanske nadbiskupije i otpravnika poslova apostolske nuncijature u Tajvanu.

27. lipnja 2019.

U 9:30h Nadbiskup se susreo s đakonima (8), Vrhbosanske nadbiskupije (VBS i RM) i franjevačke provincije Bosne Srebre, koji će za svećenike biti zaređeni 29.6.2019. godine u Sarajevskoj katedrali.

U 10:45h Nadbiskup je primio vlč. Ivana Dragičevića, đakona Vrhbosanske nadbiskupije.

U 11:00h Nadbiskup je primio kanonike VN.

U 16:00h Nadbiskup je primio vlč. Michelea Cappasa, rektora sjemeništa Redemptoris Mater u Vogošći.

U 17:00h Nadbiskup je posjetio samostan sestara karmelićanki u Sarajevskom naselju Stup.

U 19:00h Nadbiskup je sudjelovao na prijemu povodom Dana državnosti Republike Hrvatske u hotelu Europa – Sarajevo.

28. lipnja 2019.

U 7:00h Nadbiskup se uputio prema župi Presvetog Srca Isusova - Novo Selo kod Bosanskog Broda, gdje ga je u 9:30 dočekaio župnik vlč. Slaviša Stavnjak.

U 11:00h Nadbiskup je predslavio svetu euharistiju i posvetio crkvu i oltar u obnovljenoj župnoj crkvi u Novom Selu uz koncelebraciju 10 svećenika, nakon čega je uslijedio ručak.

U 14:30h Nadbiskup se uputio prema Derventi, gdje je na razgovor primio vlč. Ivu Kopicća, župnika u Derventi i vlč. Vladu Vrebca, župnika u Bijelom Brdu.

U 15:30h Nadbiskup je posjetio franjevački samostan na Plehanu, gdje je razgovarao s fra Ivanom Marićem, dekanom Derventskog dekanata i župnikom u Koraću te fra Antom Tomasom, župnikom i gvardijanom na Plehanu.

U 20:00h Nadbiskup je sudjelovao na predstavi *Snovopriča o Petru Barbariću*, održanoj u Kamernom teatru u Sarajevu.

29. lipnja 2019.

U 9:30h Nadbiskup je primio vlč. Antu Vrhovca, svećenika Vrhbosanske nadbiskupije i studenta u Rimu.

U 10:30h Nadbiskup je pod svetom misom, na blagdan sv. Petra i Pavla, zaređio 8 đakona.

Za Vrhbosansku nadbiskupiju 5 i za Franjevačku provinciju Bosnu Srebre 3. Nakon svete mise i obreda ređenja uslijedio je zajednički ručak u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu.

U 16:00h Nadbiskup je primio gosp. Ivana Munjina predstavnika udruge "U ime obitelji".

U 17:00h Nadbiskup je primio vlč. Vedrana Lešića, Vrhbosanskog svećenika koji vrši pastoralnu službu u Australiji.

30. lipnja 2019.

U 09:00h Nadbiskup je primio gosp. Antuna Ivankovića.

U 10:30h Nadbiskup je koncelebrirao i propovijedao pod svetom misom koju je predvodio mons. Luigi Pezzuto, apostolski nuncij u BiH, prilikom proslave patrona Vrhbosanske nadbiskupije i papinog dana, u Katedrali Presvetog Srca Isusova u Sarajevu. Na svečanoj svetoj misi sudjelovali su mons. Ratko Perić, mons. Franjo Komarica, mons. Marko Semren, mons. Tomo Vukšić, mons. Henryk Hoser, fra Miljenko Šteko, kao i svećenici koji djeluju u Sarajevu. Nakon svete mise nadbiskup se uputio prema Apostolskoj nuncijaturi u Sarajevu gdje je sudjelovao na ručku.

U 16:00h Nadbiskup je primio mons. Franju Komaricu, biskupa banjalučkog.

1. srpnja 2019.

U 8:00h Nadbiskup je, na svetkovinu Predragocjene Krvi Kristove, predvodio svetu euharistiju povodom proslave patrona družbe Klanjateljica Krvi Kristove, u zajedništvu s mons. Franjom Komaricom, banjolučkim biskupom, vlč. Mirkom Šimićem, ravnateljem Cartiasa VN. Nakon doručka nadbiskup se zajedno sa sestrama uputio na Trebević gdje je uslijedilo druženje i zajednički ručak.

U 15:30h Nadbiskup je primio vlč. Zdenka Spajića, profesora na KBF-u i župnika u Ilijašu.

U 17:00h Nadbiskup je primio s. M. Mariu - Anu Kustura, provincijsku glavaricu SMI - Sarajevo.

U 18:45h Nadbiskup se uputio prema Apostolskoj nuncijaturi u Sarajevu, gdje je u 19:00 sudjelovao na svečanom prijemu povodom proslave papinog dana u Bosni i Hercegovini.

2. srpnja 2019.

U 11:00h Nadbiskup se uputio prema Svećeničkom domu VN, gdje je imao razgovor s vlč. Fabijanom Stanušićem, nakon kojeg je obišao rezidenciju.

U 19:00h Nadbiskup se uputio prema Veleposlanstvu SAD-a, gdje je sudjelovao na svečanom prijemu povodom 243 obljetnice neovisnosti SAD-a i 50 obljetnice Apolla 11 - slijetanja na Mjesec.

3. srpnja 2019.

U 09:00h Nadbiskup je primio fra Stipana Radića, župnika u Banbrdu - Lepenica.

U 10:00h Nadbiskup je primio vlč. Predraga Ivandića, prefekta u Travničkom sjemeništu.

U 10:30h Nadbiskup je primio prof. Mirjam Mencej, profesoricu na Filozofskom fakultetu u Ljubljani.

U 15:30h Nadbiskup je primio gosp. Ekrema Ebibija, ambasadora Republike Sjeverne Makedonije.

4. srpnja 2019.

U 7:30h Nadbiskup se uputio prema aerodromu Sarajevo, gdje je u 8:00 dočekaio patrijarha Jeruzalemskog Fuad Twala koji će nekoliko dana boraviti u Sarajevu.

U 9:30h Nadbiskup je primio preč. Borisa Salapića, župnika i čuvara svetišta u Komušini.

U 13:00h Nadbiskup je primio vlč. Ivana Karaču, župnika u Bežlji.

U 15:00h Nadbiskup je, zajedno s patrijarhom mons. Fuadom Twalom, obišao KŠC *sv. Josip*, i dječji domu *Egipat*.

U 17:00h Nadbiskup je primio vlč. Bojana Ivešića, svećenika Vrhbosanske nadbiskupija na studiju u Rimu.

5. srpnja 2019.

U 09:15h Nadbiskup se zajedno s mons. Fouadom Twalom uputio prema središnjici HKD *Napredak*, gdje su razgovarali s predsjednikom dr. Franjom Topićem.

U 11:00h Nadbiskup je predvodio svetu euharistiju, povodom proslave patrona sjemenišne crkve sv. Ćirila i Metoda, u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu. Prigodnu propovijed

uputio je mons. Fouad Twal. Nakon svete mise uslijedio je zajednički ručak.

20:00h Nadbiskup se susreo s obitelji Bergamaschi.

6. srpnja 2019.

U 9:00h Nadbiskup se uputio prema župi sv. Ignacija Lojolskog - Grbavica, gdje je razgovarao s o. Daliborom Renićem, provincijalom Hrvatske pokrajine Družbe Isusove.

U 11:00h Nadbiskup je, u zajedništvu s vojnim ordinarijem mons. Tomom Vukšićem i velikim brojem svećenika, predvodio euharistijsko slavlje po kojim je posvetio novu župnu crkvu sv. Ignacija Lojolskog u sarajevskom naselju Grbavica.

U 14:30h Nadbiskup se uputio prema Subotici, gdje je stigao oko 21:00.

7. srpnja 2019.

U 17:00h Nadbiskup je, pod svetim euharistijskim slavljem, posvetio novoizgrađenu filijalnu crkvu sv. Obitelji u župi Palić. U konceleciji bio je veliki broj svećenika subotičke biskupije, kao i biskup Janoš Penzeš.

Nakon svete mise uslijedilo je zajedničko druženje i večera.

8. srpnja 2019.

U 8:00h Nadbiskup se iz Subotice uputio prema župi sv. Marka evanđeliste na Plehanu, gdje je stigao oko 14:00.

U 18:00h Nadbiskup je predvodio svetu misu, u konceleciji s fra Jozom Marinčićem, provincijalom Bosne Srebrene i velikim brojem svećenika, u župnoj crkvi na Plehanu, nakon koje je blagoslovio kamen temeljac novog franjevačkog samostana.

U 21:00h Nadbiskup se uputio prema Sarajevu, gdje je stigao oko ponoći.

9. srpnja 2019.

U 10:30h Nadbiskup je primio preč. Zdenka Spajića, rektora Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa.

U 11:00h Nadbiskup je posjetio novu rezidenciju u Sarajevu.

10. srpnja 2019.

U 10:00h Nadbiskup je primio gosp. Antu Gogića iz Breze.

U 10:20h Nadbiskup je primio vlč. Slavišu Stavnjaka, župnika u Novom Selu kod Bosanskog Broda.

U 16:00h Nadbiskup je primio don Milana Ivančevića, ravnatelj KŠC u Žepču

11. srpnja 2019.

U 8:30h Nadbiskup se uputio prema Caritasu VN, gdje ga je dočekaao vlč. Mirko Šimić, ravnatelj Caritasa.

U 9:45h Nadbiskup se, zajedno s vlč. Mirkom Šimićem, uputio prema Fondaciji *Zemlja Prijateljstva i Mira*, gdje je obišao komplekse Fondacije i razgovara s direktorom i djelatnicima.

U 12:30h Nadbiskup je sudjelovao na ručku u Caritasu Vrhbosanske nadbiskupije, nakon kojeg se uputio prema Ordinarijatu.

U 14:30h Nadbiskup je primio vlč. Vinka Međugorca, župnika u Par selu kod Tuzle.

U 15:45h Nadbiskup je primio vlč. Gabrijela Jukića, svećenika Vrhbosanske nadbiskupije i misionara u Ugandi.

U 16:15h Nadbiskup je primio preč. Zdenka Spajića, rektora VBS-a i gosp. Božu Perića, član uprave HT- Eroneta.

12. srpnja 2019.

U 8:30h Nadbiskup je primio p. Krešimira Djakovića, župnika župe sv. Ignacija u Sarajevu - Grbavica.

U 9:00h Nadbiskup je primio Davida Lenina Trujillo Regaldo, župnog vikara u župi Žepče.

U 9:45h Nadbiskup je primio fra Josu Oršolića, župnika u Srebrenici i Zvorniku.

U 10:30h Nadbiskup je primio gospođu Zdravku Bago, notarku.

U 11:30h Nadbiskup je primio fra Šimu Ivelja, sudskog vikara Crkvenog suda VN.

U 14:30h Nadbiskup je primio mons. Ivu Tomaševića, generalnog tajnika BKBiH.

U 17:00h Nadbiskup se uputio prema Ordinarijatu u Banjaluci, gdje će prespavati, a po dolasku dočekaao ga je u 20:00 mons. Franjo Komarica, biskup banjolučki.

13. srpnja 2019.

U 7:30h Nadbiskup se uputio prema Lipiku, odnosno Marinom Selu, gdje ga je u

9:00 dočekaao gosp. Zdravko Cvitković, Alojz Tomašević, župan Požeško - slavonski, te Vinko Kasana gradonačelnik grada Lipika.

U 10:30h Nadbiskup se pomolio za sve poginule branitelje na spomen obilježju u Marinom Selu.

U 11:00h Nadbiskup je predvodio svetu euharistiju, ispred crkve sv. Ivana Krsitelja, u zajedništvu s vlč. Jozom Zorićem, župnikom u Lipiku i vlč. Stjepanom Škvorcom župnikom u Gaju.

U 13:00h Nadbiskup je sudjelovao na svečanom ručku u Lovačkom domu Marinog Sela, nakon kojeg se u 15:30 uputio prema Ordinarijatu u Đakovu.

U 18:00h Nadbiskup je stigao u Đakovo gdje ga je dočekaao mons. Ivan Ćurić, pomoći đakovačko-osječki biskup.

14. srpnja 2019.

U 9:15h Nadbiskup se, s mons. Ivanom Ćurićem pomoćnim biskupom đakovačko-osječkim, uputio prema župi Petrijevci pored Osijeka. Kardinala je ispred župne crkve dočekaao župnik vlč. Matej Glavica kao i brojni okupljeni narod.

U 11:00h Nadbiskup je predvodio svetu euharistiju u zajedništvu s mons. Ćurićem, domaćim župnikom vlč. Glavicom kao i ostalim svećenicima iz Valpovačkog dekanata. Povod pohoda kardinala Puljića ovoj župi je 25. godina Žetvene svečanosti u Petrijevcima.

U 13:30h Nadbiskup je sudjelovao na svečanom ručku u Petrijevcima, nakon kojeg se u 15:30 uputio prema Čepinu.

U 16:00h Nadbiskup se sastao s gosp. Markom Pipunićem, vlasnikom kompanije Žito u Čepinu.

U 17:00h Nadbiskup se uputio prema Ordinarijatu u Banjaluci gdje je stigao oko 19:30.

15. srpnja 2019.

U 9:15h Nadbiskup je, u prostorijama Ordinarijata Banjolučkog, primio gosp. Brunu Paurevića.

U 10:00h Nadbiskup je predvodio svetu euharistiju, povodom proslave patrona banjalučke katedrale i biskupije sv. Bonaventure, u zajedništvu s ostalim biskupima BKBiH, a

propovijed je uputio mons. Ratko Perić, biskup mostarsko-duvanjski i upravitelj trebinjsko-mrkanjski.

U 13:00h Nadbiskup se uputio prema Zagrebu, gdje je stigao u 15:00.

U 15:00h Nadbiskup je sudjelovao na sastanku, u Ministarstvu regionalnog razvoja i fondova europske unije, s ministricom Gabrijelom Žalac, županom Vukovarsko-srijemske županije gosp. Božom Galićem i gosp. Antunom Ivankovićem.

U 16:00h Nadbiskup se uputio prema Mahovljanima, gdje je u 19:00 sudjelovao na večeri s drugi biskupima BKBiH, nakon koje se uputio prema Ordinarijatu Banjolučkom.

16. srpnja 2019.

U 7:30h Nadbiskup je u zajedništvu s ostalim biskupima BK BiH i delegatom BK HR, i BK Slovenije, te njihovim pratiteljima svećenicima predsjedao jutarnjom Euharistijom. Uslijedio je doručak te cjelodnevno zasjedanje BK BiH.

17. srpnja 2019.

U 7:30h Nadbiskup je u zajedništvu s ostalim biskupima BK BiH i delegatom BK HR, i BK Slovenije, te njihovim pratiteljima svećenicima predsjedao jutarnjom Euharistijom. Uslijedio je doručak i zajedničko zasjedanje BKBiH do podne.

U 14:00h Nadbiskup se uputio prema Travničkom sjemeništu, gdje se kratko zadržao. Potom se uputio prema Sarajevu gdje je stigao u 18:00.

18. srpnja 2019.

U 10:00h Nadbiskup je primio grupu studenata iz Graza.

U 11:30h Nadbiskup je primio direktora Fondacije "Konrad Adenauer" -gosp. Svena Petkea.

U 13:00h Nadbiskup je primio vlč. Vladu Vrebca, župnika župe sv. Ivana Krstitelja u Bijelom Brdu.

U 15:00h Nadbiskup je primio grupu hodočasnika koji žele pješice poći u Rim.

U 15:30h Nadbiskup je primio Fatimu Klepić povodom izrade njezinog doktorskog rada pod naslovom *Utjecaj religijskih organizacija na funkcioniranje organa javne uprave u Bosni i Hercegovini*.

19. srpnja 2019.

U 9:30h Nadbiskup je primio vlč. Marka Jukića, svećenika Vrhbosanske nadbiskupije koji pastoralno djeluje u Peruu.

U 11:00h Nadbiskup je primio vlč. Šimu Maršića, ravnatelja NCM "Ivan Pavao II" u Sarajevu.

U 14:30h Nadbiskup je primio Ivonu Ponjavić, studenticu u Sarajevu.

20. srpnja 2019.

U 8:00h Nadbiskup se uputio prema župi sv. Ilije - Korićani, gdje je u 11:00 predvodio sveto misno slavlje povodom patrona, uz koncelebraciju 6 svećenika među kojima su bili domaći župnik vlč. Viktor Šošić i dekan preč. Marko Majstorović. U Korićanima nadbiskup je razgovarao s nekoliko vjernika iz Dubrovnika. Nakon zajedničkog ručka nadbiskup se uputio prema Sarajevu.

U 16:00h Nadbiskup je primio vlč. Davora Topića, svećenika Vrhbosanske nadbiskupije koji pastoralno djeluje u Skopju - Makedonija.

U 18:00h Nadbiskup je predvodio sveto misno slavlje u Katedrali u zajedništvu s biskupskom delegacijom BK Italije, nakon čega je uslijedila zajednička večera.

21. srpnja 2019.

U 7:00h Nadbiskup se uputio prema Banjaluci.

U 11:00h Nadbiskup je predvodio sveto misno slavlje na groblju u Priječanima - Banjaluka, nakon čega je uslijedio zajednički ručak s rodbinom u Mahovljanima.

22. srpnja 2019.

Nadbiskup je započeo godišnji odmor.

27. srpnja 2019.

U 16:00h Nadbiskup je stigao u župu sv. Obitelji na Kupresu.

U 18:00h Nadbiskup je predvodio svetu misu uočnicu u crkvi sv. Obitelji na Kupresu povodom 2. Dana Obitelji Vrhbosanske nadbiskupije, a propovijedao je mons. Marko Semren, pom. biskup Banjolučki.

U 20:00h Nadbiskup je sudjelovao na koncertu Etno skupine Čuvarice na Kupresu.

28. srpnja 2019.

U 11:00h Nadbiskup je predvodio svetu misu u crkvi sv. Obitelji na Kupresu povodom 2. Dana Obitelji Vrhbosanske nadbiskupije u zajedništvu s mons. Tomom Vukšićem, vojnim ordinarijem i mons. Markom Semrenom, pom. biskupom Banjolučkim.

U 15:00h Nadbiskup se uputio prema Ordinarijatu.

29. srpnja 2019.

U 10:00h Nadbiskup je predvodio svetu misu u crkvi sv. Ante na Bistriku povodom ispraćaja fra Slavka Topića na vječni počinak.

U 14:00h Nadbiskup se uputio iskoristiti preostali dio godišnjeg odmora.

3. kolovoza 2019.

U 18:00h Nadbiskup je pohodio grob pokojnog mons. Josipa Uhača, dugogodišnjeg nuncija i sina Riječke nadbiskupije, čiji se grob nalazi u župi Brseć.

4. kolovoza 2019.

U 16:00h Nadbiskup je stigao u župu sv. Jakova u Međugorje, gdje ga je dočekaao mons. Henryk Hoser.

U 19:00h Nadbiskup je predvodio svetu misu. povodom 30. Mladifesta u Međugorju, pred nekoliko desetaka tisuća vjernika, te uz koncelebraciju 560 svećenika. Nakon večere nadbiskup se uputio prema Ordinarijatu.

5. kolovoza 2019.

U 10:15h Nadbiskup je primio preč. Zdenka Spajića, rektora VBS-a.

U 11:30h Nadbiskup je primio gosp. Predraga Petkovića.

U 15:00h Nadbiskup je primio delegaciju HKD Napretka s predsjednikom dr. Nikolom Čičom.

U 16:30h Nadbiskup je primio gosp. dr. Vedrana Đidu.

6. kolovoza 2019.

U 9:00h Nadbiskup je primio s. Mariju - Anu Kustura, provincijsku glavaricu SMI, s. Anđelinu Perić, SMI i s. Mirjam Dedić, SMI.

U 9:30h Nadbiskup je primio u oproštajni posjet brazilskog ambasadora Manoela Gomes-Pereira.

7. kolovoza 2019.

U 9:00h Nadbiskup je primio gosp. Franju Marića.

U 9:30h Nadbiskup je primio vlč. Bojana Ivešića, svećenika VN na studiju.

U 11:00h Nadbiskup je primio vlč. Josefa Šipoša, svećenika Mariborske biskupije i gosp. Dragu Soboćana.

U 11:30h Nadbiskup se uputio prema samostanu Karmel na Stupu, gdje je razgovarao sa sestrama.

U 14:30h Nadbiskup je primio mr.sc. Igora Žontara, veleposlanika BiH u Vatikanu.

U 16:00h Nadbiskup je obišao radove u rezidenciji.

8. kolovoza 2019.

U 7:30h Nadbiskup je u kapelici Ordinarijata predvodio svetu misu na kojoj su sudjelovali gosti iz Njemačke, nakon čega je uslijedio zajednički doručak.

U 9:00h Nadbiskup je primio grupu mladih iz biskupije Milano - Italija. U susretu nadbiskup je predstavio Vrhbosansku nadbiskupiju, a mladi su nadbiskupu govorili o svojim programima. Nakon razgovora uslijedilo je kratko druženje.

U 15:00h Nadbiskup je primio vlč. Bojana Ivešića, svećenika VN na studiju.

U 15:30h Nadbiskup je primio vlč. Marija Oršolića.

9. kolovoza 2019.

U 11:00h Nadbiskup je primio vlč. Olivera Jerkovića, svećenika Vrhbosanske nadbiskupije na studiju u Rimu.

U 15:30h Nadbiskup je primio dr.sc. Sandu Smoljo, voditeljicu Centra za savjetovanje VN.

10. kolovoza 2019.

U 10:00h Nadbiskup je zajedno sa preč. Franjom Tomićem pohodio samostan KKK u Sarajevu i čestitao imendan s. Klari Puljić

U 18:00h Nadbiskup je predvodio svetu misu u Katedrali na godišnjicu smrti pok. Marka Jozinovića, nadbiskupa Vrhbosanskog.

U 19:00h Nadbiskup se uputio zajedno s preč. Zdenkom Spajićem prema Komušini.

11. kolovoza 2019.

U 11:00h Nadbiskup je predvodio svetu misu za branitelje u župnoj crkvi u Komušini.

U 12:30h Nadbiskup je blagoslovio spomen obilježje na temeljima stare crkve u Komušini.

U 13:30h Nadbiskup je sudjelovao na akademiji o obrani i padu Teslićko-Komušanskog kraja.

U 15:30h Nadbiskup je sudjelovao na otvaranju novoga puta u općini Teslić u organizaciji gosp. Anđelka Begića

U 17:00h Nadbiskup se uputio prema Ordinarijatu zajedno s preč. Zdenkom Spajićem, gdje je stigao u 19:30.

12. kolovoza 2019.

U 9:30h Nadbiskup je primio s. Silviju Nikolić, predstojnicu samostana Kćeri Božje ljubavi u Novom Travniku.

U 14:00h Nadbiskup je primio vlč. Ivana Raku, svećenika VN na studiju i vlč. Antu Vrhovca, svećenika VN na studiju.

13. kolovoza 2019.

U 10:00h Nadbiskup je sudjelovao na radnom sastanku u Mitropoliji dabrobosanskoj, s mitropolitom Hrizostomom, reis-u-ulemom Huseinom ef. Kavazovićem i Jakovom Fincijem.

U 12:00h Nadbiskup se uputio prema župi sv. Ivana Krstitelja u Bijelom Brdu.

U 16:00h Nadbiskup je predvodio svetu misu zadušnicu za pok. Antu Trgovčevića, svećenika VN u župnoj crkvi sv. Ivana Krstitelja u Bijelom Brdu.

U 19:15h Nadbiskup se uputio prema Komušini, gdje je stigao u 20:15h.

14. kolovoza 2019.

U 10:00h Nadbiskup je primio, u župnoj kući u Komušini, gosp. Brunu Paurevića.

U 10:30h Nadbiskup je zajedno s mons. Antom Meštrovićem obišao radove na svetištu na brdu Kondžilu.

U 15:00 Nadbiskup je ispovijedao hodočasnike u crkvi do 17 sati.

U 17:20h Nadbiskup se sastao s predsjednikom Republike Hrvatske Kolindom Grabar-Kitarović. Na sastanku su uz nadbiskupa i predsjednicu sudjelovali župnik preč. Boris Salapić, veleposlanik RH u BiH Ivan Sabolić, savjetnica Mirjana Hrga kao i drugi savjetnici predsjednice Republike Hrvatske.

U 18:00h Nadbiskup je predvodio svetu misu uočnicu povodom proslave patrona župe Komušina u koncelebraciji s ovogodišnjim mladomisnicima, provincijalom hrvatske dominikanske provincije Slavkom Sliškovićem, župnikom preč. Borisom Salapićem, te drugim svećenicima.

U 20:30h Nadbiskup je sudjelovao na večeri zajedno s predsjednikom RH Kolindom - Grabar Kitarović, svećenicima, te drugim uzvanicima.

U 21:30h Nadbiskup se uputio prema Ordinarijatu gdje je stigao u 23:30h.

15. kolovoza 2019.

U 10:30h Nadbiskup je predvodio svetu misu i slavlje zavjeta mladih sestara Služavki Maloga Isusa, kao i zahvalu Bogu za 50. godina redovništva sestara SMI u Sarajevskoj Katedrali. Nakon svete mise u 12:30, sudjelovao je na ručku sa sestrama i gostima u Svećeničkom domu Vrhbosanske nadbiskupije.

U 17:30h Nadbiskup se uputio prema župi Stup, gdje je u 19:00 predvodio svečanu svetu misu, prigodom proslave patrona Uznesenja Blažene Djevice Marije u zajedništvu s župnikom vlč. Miroslavom Čavarom, rektorom VBS-a preč. Zdenkom Spajićem, kao i drugim svećenicima koji djeluju u Sarajevu. Nakon svete mise uslijedila je procesija i molitva Litanija, te večera i povratak u Ordinarijat.

16. kolovoza 2019.

U 11:45h Nadbiskup je primio mons. Tomu Vukšića, vojnog ordinarija u BiH.

U 16:30h Nadbiskup je primio vlč. Milenka Krešića, duhovnika u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu.

17. kolovoza 2019.

U 8:00h Nadbiskup se uputio prema Murskoj Soboti - Slovenija. Tijekom putovanja svratio se u župu sv. Ivana Krstitelja - Lug Brankovići, a u Mursku Sobotu stigao je u 16:00.

U 17:00h Nadbiskup je koncelebrirao na svečanoj svetoj misi koju je predvodio msgr. Stanislav Zore, predsjednik BK Slovenije u povodu 100-te obljetnice pripajanja prekomurskih krajeva matičnom narodu.

U 20:00h Nadbiskup se uputio prema župi sv. Ivana Krstitelja u Živinicama gdje je stigao u 1:00.

18. kolovoza 2019.

U 11:00h Nadbiskup je u župnoj crkvi u Živinicama predvodio svetu misu u povodu proslave 50.-te godišnjice osnutka župe. Nakon svete mise sudjelovao je na zajedničkom ručku.

U 14:00h Nadbiskup se uputio prema Ordinarijatu, gdje je stigao u 16:30.

19. kolovoza 2019.

U 8:30h Nadbiskup je primio s. Klaru Puljić, KKK.

U 15:00h Nadbiskup je primio vlč. Željka Vlajića, župnika župe sv. Luke u Novom Gradu.

20. kolovoza 2019.

U 6:00h Nadbiskup se uputio prema župi sv. Vida - Vidovice.

U 10:00h Nadbiskup je propovijedao pod svetom misom koju je predvodio mons. Ilija Janjić, kotorski biskup kao zahvalu za 50 godina misništva, nakon čega je uslijedio ručak.

U 14:15h Nadbiskup je posjetio župu Bosanski Šamac.

U 15:15h Nadbiskup je posjetio župu Garevac i preč. Zdenka Spajića, rektora VBS-a, nakon čega se uputio prema Ordinarijatu.

21. kolovoza 2019.

U 10:00h Nadbiskup je, zajedno s mons. Pavom Jurišićem, kanonikom, primio gosp. Sinišu Sesuma iz UNESCO-a.

U 11:00h Nadbiskup je kratko posjetio novu rezidenciju i razgovarao s vlč. Oliverom Jurišićem, vicerektorom VBS-a.

U 11:45h Nadbiskup je primio preč. Slađana Ćosića, novoimenovanog generalnog vikara Vrhbosanske nadbiskupije.

U 14:30h Nadbiskupu je primio vlč. Josipa Tadića, vojnog kapelana

U 15:30h Nadbiskup je primio gospođu Mariju Musić, vjernicu iz župe Dobrinja.

22. kolovoza 2019.

U 8:00h Nadbiskup se uputio prema Nadbiskupskom sjemeništu u Travniku.

U 11:00h Nadbiskup je predvodio svetu misu u sjemenišnoj crkvi sv. Alojzja Gonzage u Travniku u povodu završetka duhovnih vježbi za svećenike koje su održane u sjemeništu.

U 18:30h Nadbiskup se u Nadbiskupijskom centru za pastoral mladih susreo s članovima salezijanske mladeži (159), gdje im je kratko predstavio Nadbiskupiju i odgovarao na mnogobrojna pitanja koja su mladi imali. Nakon razgovora uslijedila je večera i povrtak u Ordinarijat.

23. kolovoza 2019.

U 9:30h Nadbiskup je primio iz Zavoda za zaštitu spomenika kulture FBiH

U 10:00h Nadbiskup se u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu susreo s grupom od 50-ak hodočasnika zajednice Pax Christi.

U 10:45h Nadbiskup se susreo s vlč. Fabijanom Stanušićem, ravnateljem Svećeničkog doma Vrhbosanske nadbiskupije.

24. kolovoza 2019.

U 8:00h Nadbiskup se uputio prema Groblju Mira u Bilima pored Mostara, gdje je u 11:00 predvodio svetu misu zadušnicu, nakon koje je uslijedio pokop 41 žrtve totalitarnih režima. Nakon svete mise i ukopa uslijedio je ručak nakon kojeg se uputio prema Ordinarijatu.

26. kolovoza 2019.

U 11:00h Nadbiskup je sudjelovao na priopredaji ekonomata VN između preč. Franje Tomića i preč. Vladimira Pranjica.

30. kolovoza 2019.

U 15:00h Nadbiskup je kratko sa svojim sestrama posjetio novu rezidenciju.

31. kolovoza 2019.

U 10:00h Nadbiskup je održao predavanje na Katehetskom danu Vrhbosanske nadbiskupije u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu, nakon čega je u 12:00 predvodio svetu misu u sjemenišnoj crkvi sv. Ćirila i Metoda i podijelio vjeroučiteljima kanonska poslanja.

U 18:00h Nadbiskup je predvodio svetu misu u župi sv. Juraja u Vitezu povodom proslave 50. godišnjice dolaska sestara Kćeri Božje ljubavi. Nakon svete mise uslijedila je večera, te polazak prema Travniku.

VRHBOSANSKA NADBISKUPIJA
 ŽUPA PRESVETOG SRCA ISUSOVA
 NOVO SELO

POVELJA O POSVETI ŽUPNE CRKVE I OLTARA

Na slavu i čast Presvetog Trojstva, a pod zaštitom Presvetog Srca Isusova, župljani župe Novo Selo, godine 2000., sa svojim župnikom pok. vlč. Antom Stijepićem, započehše izgradnju nove župne crkve.

Za pontifikata pape Franje, nadbiskupa vrhbosanskog Vinka kardinala Puljića, župnika Slaviše Stavnjaka, župljani župe Novo Selo, godine 2019., uz pomoć dobročinitelja dovršihše i uredihše novu crkvu Presvetog Srca Isusova u Novom Selu.

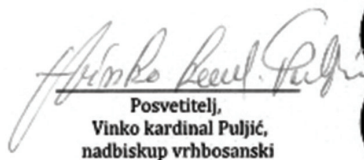
Providnošću i milošću Božjom, na blagdan Presvetog Srca Isusova i patrona župe Novo Selo, dana 28. lipnja 2019., novi oltar i crkvu

POSVETI

Vinko kardinal Puljić, nadbiskup vrhbosanski i u oltar ugradi relikvije sv. Wolfganga, biskupa Ravenskoga.

 Vlč. Slaviša Stavnjak, župnik

 Posvetitelj,
 Vinko kardinal Puljić,
 nadbiskup vrhbosanski

 Kum crkve, gosp. Josip Jerković, dopredsjednik
 RS iz reda hrvatskog naroda

FRANJEVAČKA PROVINCIJA SV. KRIŽA – BOSNA SREBRENA
FRANJEVAČKI SAMOSTAN SV. MARKA EVANĐELISTA
PLEHAN

POVELJA

U ime Presvetog Trojstva
u čast sv. Marka Evanđelista
zaštitnika
Franjevačkog samostana Plehan.

Vinko kardinal Puljić,
nadbiskup metropolit vrhbosanski,
za pontifikata pape Franje,
vrhovnog pastira jedne, svete,
katoličke i apostolske Crkve,
zahvaljujući braći franjevcima
na stoljetnoj brizi za očuvanje
katoličke vjere u Bosanskoj Posavini,
blagoslovi ovaj kamen temeljac
za gradnju samostana Manje Braće,
na Plehanu, 8. srpnja 2019. godine.

U nazočnosti mnogopoštovanog oca
provincijala Franjevačke provincije
Bosne Srebrene, fra Joze Marinčića,
gvardijana i župnika plehanskog,
fra Ante Tomasa,
velikog broja svećenika i pobožnog puka katoličkog,
Vinko kardinal Puljić
istog dana, blagoslovi gradilište
te položi kamen temeljac u temelje
novog samostana Manje Braće.

Na Plehanu, 8. srpnja 2019.

Fra Anto Tomas
Fra Anto Tomas, gvardijan

Fra Jožo Marinčić
Fra Jožo Marinčić, provincijal

Vinko kard. Puljić
Vinko kard. Puljić, nadbiskup metropolit vrhbosanski

Povelja

o posveti nove župne crkve

*U ime Presvetog Trojstva:
Oca, Sina i Duha Svetoga!*

*U vrijeme pontifikata pape Franje,
Vrhbosanskog nadbiskupa Vinka kardinala Puljića,
Provincijala Hrvatske pokrajine Družbe Isusove
p. Dalibora Renića,
Župnika p. Krešimira Djakovića,
Dana 06. srpnja 2019. godine.*

*Uxoriti Vinko kardinal Puljić, nadbiskup vrhbosanski
Posveti novu župnu crkvu svetog Ignacija Lojolskoga
na Grbarici na ponos katoličkog i hrvatskog puka ove župe,
ugradivši u oltar moći svetog Ignacija Lojolskoga (1491-1556).*

*Župa je osnovana 27. srpnja 1979. godine.
Crkvu i pastoralni centar projektirao je arhitekt Juro Pranjić.
Gradivinski radovi započeli su 27. rujna 2013., a blagoslov
gradilišta i kamena temeljca obavio je kardinal Puljić 02.08.2014.*

Vinko kardinal Puljić
Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

p. Dalibor Renić
p. Dalibor Renić
provincijal HPDI

p. Krešimir Djaković
p. Krešimir Djaković
župnik

Propovijed Vinka kardinala Puljića na svetkovinu Rođenja Ivana Krstitelja u Travniku

PRILOZI

Draga braćo misnici!
Draga braćo i sestre!
Štovatelji sv. Ivana Krstitelja!

I.

Crkva slavi tri rođenja tijekom godine, rođenje Isusa Krista i rođenje Blažene Djevice Marije. Međutim, Crkva slavi rođenje i Ivana Krstitelja, zato što smatramo da se on rodio bez grijeha istočnoga. Kada je Marija, s Isusom pod svojim srcem došla svojoj rodici Elizabeti, tada je Elizabeta uskliknula, jer je njezin mali Ivan pod srcem zaigrao od radosti. Crkva smatra da je u tom trenutku sv. Ivan oslobođen od istočnog grijeha i zato slavi njegovo rođenje, koje je popraćeno posebnim Božjim znakovima. Dvoje ljudi u poodmakloj dobi, Zaharija i Elizabeta dobivaju dijete. Zaharija nije odmah povjerovao pa je zanijemio, ali vidimo u današnjem Evanđelju da kada je trebao dati ime rekao je: „Ivan mu je ime“ (Lk 1,58) i progovorio je blagoslivljajući Boga. Skupili su se svi susjedi kako bi se radovali s Elizabetom, jer se rodio novi život.

II.

Ovdje se kratko zaustavljam. Zna li se ovo vrijeme radovati životu?

Mi živimo jednu kulturu, koja je više kultura smrti nego kultura života. Mi ne znamo blagoslivljati Boga za dar života. Zato je prevažno da slavljem Ivana Krstitelja nama vrati ono dostojanstvo vjernika da svaki roditelj shvati da je u svetoj službi s Bogom, jer je Bog tako odlučio. Stvorio je muško i žensko (Post 1, 27) da preko njih daruje život i da ga povjeri roditeljima. Nisu roditelji dali život, Bog je. Roditelji ga samo primaju, donose na svijet i odgajaju. To je zapravo sveto poslanje oca i majke - odgajati život odnosno prihvatiti život i odgajati život. Zato želim da ova svetkovina u nama probudi htijenje da od Ivana nešto i naučimo. Njegova je uloga bila da pokaže Isusa, a to je zapravo uloga svakoga kršćanina - pokazati Isusa svojim životom, vladanjem, uvjerenjem. Ljudi bi na nama trebali pročitati da smo Isusovi.

III.

Zbog toga sam danas odlučio upozoriti na neke stvari koje ruše vjerodostojnost nas kršćana.

1. Vjerodostojnost bračne veze. Mi danas krokodilske suze lijemo kako svršavaju brakovi i kako među nama vlada nesloga. Kako to nadići? Gdje je korijen? Korijen je što smo zaboravili na Isusovo poslanje – praštanje. On je došao da nam oprost. I mi molimo otpusti nam duge naše kako i mi otpuštamo dužnicima našim. I ako ne opraštamo onda patimo. Što se dogodi kada čovjek bude povrijeđen i plače nad svojom ranom i dira je - ona još više krvavi, a praštanjem liječimo rane. Kad oprostimo rana zaraste, ostane ožiljak, ali rana zaraste. Mi danas ne damo rani da zaraste. Zašto? Stalno kukamo kako smo povrijeđeni, kako nas je nešto uvrijedilo, kako ne možemo oprostiti, a takav je problem u braku, susjedstvu i međuljudskim odnosima.

Manjak je praštanja iako molimo otpusti nam kako i mi otpuštamo. Zato je prevažno ovdje naučiti od Ivana kako Isusa pokazati Božjom ljubavlju. Važno je shvatiti onu Pavlovu koju piše Kološanima: Podnosite jedni druge praštajući, ako tko ima protiv koga kakvu primjedbu, kao što je Gospodin nama oprostio tako i vi opraštajte (Kol 3,13). Nismo razumjeli ljepotu praštanja. To je nutarnje oslobođenje. Ne znači to da skidamo krivnju s drugoga jer nikom mi ne možemo krivnju skinuti, ali možemo osloboditi svoje srce da ne gnjije od te rane koju stalno nosim. Brak ćemo spasiti ako naučimo praštati. Ako ne znamo praštati onda mora pucati. Onda djeca jadna moraju reći zašto se ne vole oni koje ja volim.

2. Druga rana koja u današnjem svijetu nas čini nevjerodostojnim kršćanima je da ne pokazujemo Isusa. Zarazila nas je ova klima potrošačkog duha - materijalizam. Kad nas ta manija zahvati: što više zaraditi, trošiti, postajemo robovi materijalnoga. Nije to samo za vas laike, nego i nas u Crkvi to zarobljava. Nije to lako očistiti. I to je izvor tolikih stresova. No, nije bogat onaj koji puno ima nego onaj koji je s malim zadovoljan. Zato je važno da ta trka za materijalnim prestane. Pogledajte Ivana, kostrijet, pustinja, pokora, a do danas je svetac koji

najviše okuplja ljude. On nam pokazuje kako vrijednost u materijalnom. Materijalno nam treba, ali nije prvotno. Prvotno je čovjek i duša. Oslobodimo te zaraze materijalnosti. Ovo što se tobože trči u tuđinu, to je najčešće što su veće oči nego što treba. Hoću toliko i toliko, zašto ne bi mogli i to potrošiti i nije važno što ćeš tamo izgubiti vjeru i ne imati Isusa uza se jer važno je imati i potrošiti. Sv. Ivan upozorava pokažite Isusa vjerodostojnim kršćanskim životom!

3. Treća karakteristika koja urušava dostojnost kršćanskog života je nevjernost. Tamo su se pred oltarom, a to nije mala stvar, pred Bogom, svjedocima i svećenikom zakleli na ljubav u zdravlju i bolesti. Nevjernost u braku lomi odanost života. Božja zapovijed: Ne čini preljuba nije onako usput rečena. Nego je data da zaštiti čovjeka, obitelj, djecu, i na kraju da budemo vjerodostojni. Jesmo li Isusovi ili nismo? Nažalost ta nevjernost je zarazila i one koji su se zakleli da se posvećuju Bogu. Koji puta vidamo i to. Danas Crkva mora očistiti to zlo preljube da bi bila vjerodostojna u ovim vremenima.

Današnji čovjek često trči za srećom. Svi mi! Nema tog čovjeka koji ne bi htio biti sretan: i ono malo dijete i onaj starac i starica sa štapom koji hodaju. Međutim vara nas javno mnijenje koje nudi izvor sreće tamo gdje ga nema. Nemirno je moje srce dok se u tebi ne smiri kaže sv. Augustin. Možeš sve imati, a srce ti je prazno.

To sam sada vidio kada sam obilazio po Europi pa susreo naše ljude kada mi iskreno i u povjerenju kažu, kardinale svega imam, ali mira nemam. Ne može me ovo usrećiti. I to je istina. Zato je pobožno samo svojom glavom misliti i ne dati da nam operu pamet medijima da je u potrošnji i vlast i sreća.

Često roditelj odgaja dijete, ali tako da ga želi kupiti. Lako je dok je malo, a kad naraste ne možeš mu zadovoljiti potrebe. Onda se kuka. Jasno! Naučio si ga trošiti. Treba ga naučiti živjeti, a ne trošiti.

IV.

Često se mi jedni drugima miješamo u živog. Ne damo da se svako ostvari u svome životu. Zato trebamo uskladiti stavove svoga života da se svako ostvari. Pokazujemo Isusa svojim životom. Nažalost veliki problem koji se pojavljuje je sebičnosti. Ona se neprimjetno uvukla u sve pore našega života. A Isus kaže: Tko hoće za mnom neka se odreče samog sebe, uzme svoj

križ i slijedi me (Mt 16,24). Lijepo je to reći, ali to treba uraditi, treba se odreći što je, naravno, problem. Problem je prihvatiti Isusovu.

V.

Na poseban način mi danas osjećamo da nam nedostaje zrelosti i odgovornosti u društvu. Ljudi često ne shvaćaju da tamo gdje oni naprave propust, drugom štetu prave. Koja je nama korist kukati na današnju generaciju? Treba buduću odgajati da bude zrela i odgovorna. Tu je važno naglasiti kako djeci ne valja samo govoriti, a ne činiti.

Sjećam se kad sam bio župnik, pa majka uči kćer da živi čisto i da se treba čuvati do braka, a mala ni pet ni šest: Mama što mi pričaš znam ja kad sam ja rođena, a kad ste vi vjenčani. Džaba je govoriti. Moramo biti korektni i poštteni prema djeci. Danas je posebna bolest zavladała među ljudima, a zovu je depresija, odnosno tugaljivost je zavladała. Svi idu obješena nosa. Znae, mi sad gledamo kako će netko reagirati, a mi izgledamo kao nebo - uvijek oblačno. Na ulici nitko nije nasmijan, svi kao mrki oblaci. Nema te radosti života. Tugaljivost je zatrovala ljudska srca. Gdje je nama radosna vjera? Sv. Ivo, daj nam onakvog hrabrog stava životnog, da se ne bojimo žrtve, jer taj strah pred žrtvom stvara tugaljivost.

Sjećam se jedne psihologinje iz Beograda kada je govorila na televiziji:

Ne moraš cijeli život biti tužan - trzni se;

Imam kratak fitilj - produži ga;

Zašto imaš zube - spriječi jezik da ne ide jezik bez pameti, jer kad ide bez pameti on vrijeđa. On je bez kosti, ali bode do kosti. Važno je znati kontrolirati se.

Jasno ja bih sad mogao do iznemoglosti nabrajati sve ove stvari koje nas čine nevjerodostojnima, ali zapamtite svi smo mi dužni Isusa pokazati. Ne samo ja kao kardinal, ne samo mi svećenici, nego ti kao kršćanin. Moju propovijed ne čuju svi, ali kada tebe vide, ti svjedočiš jače da si Isusov nego mi što s oltara kažemo. To nas ne ispričava da ne budemo pravi, ali shvatite, vi prvo u svojoj obitelji, svojoj djeci pokazujete Isusa. To je naš najveći zadatak - Isusa pokazati. To je uloga Ivana Krstitelja, pokazati Isusa spasitelja. Živeći navješćujući i svjedočeći.

Zato neka nas današnje okupljanje i molitva učini hrabrima da znamo radosno vjerovati i svjedočiti i s ponosom živjeti ovo što jesmo!

Amen!

Propovijed Vinka kardinala Puljića na festivalu Mladifest u Međugorju

PRILOZI

Draga braćo u biskupstvu!
Draga braćo misnici!
Draga braćo i sestre, posebno dragi mladi!

I.

Čestitam vam ovaj 30. Mladifest u Međugorju, čestitam vam jer ste došli bez prisile ovdje moliti. Kada pogledam i vidim ovo more ljudi ispred oltara, čovjek se pita što nas je to dovelo ovdje iz toliko zemalja?

Uvjeren sam da nosite u sebi ono što svaki čovjek nosi, želju za srećom, da ne bude promašen ili isprazan. Vjerujem da je uz molitvu i to jedan od razloga dolaska. Vjerujem da ovdje tražimo najveće bogatstvo, najveće blago i vrijednost - Isusa Krsita. Zapravo imam osjećaj da ovdje preko Marije tražimo tu vrijednost, preko Marije koja nas upućuje na svoga Sina.

Ovdje bih htio pred vas iznijeti stavove mladih, gdje jedna anketa ispitivanja pokazuje koje vrijednosti današnja europska mladež najviše cijeni:

Zanimljivo je kako je obitelj na prvom mjestu. Iako znamo da danas žele srušiti i ruše obitelj mladi ipak na nju gledaju kao vrijednost - jer su iz obitelji nikli i za obitelj se spremaju.

Na drugom mjestu je prijateljstvo. U mladosti posebna je radost imati prijatelja i biti prijatelj jer čovjek nije sam - on je upućen na druge.

Na trećem mjestu, za mlade Europe, je materijalna sigurnost - imati i trošiti. To je Isus protumačio. Nije bogatstvo imati i trošiti nego je bogatstvo biti, ono što jesam. Zato je potrebno provjeravati svoje vrijednosti.

Tek na četvrto mjesto stavljaju vjeru, a vi ovih dana pokazujete kako je vjera ona koja vas je dovela ovdje, koja vas okuplja i hrabri.

Sljedeća vrijednost je smisao života. Svatko želi znati za što živi. Nema goreg osjećaja nego na kraju života, kada čovjek pogleda unatrag i kaže: živio sam isprazno! Neće to nitko drugi dati, to mora svatko sebi otkriti na temelju vjere.

Tek na šestom mjestu dolazi duhovnost. Neki tumače kako skoro nema mladog čovjeka koji ponekad nije pomislio možda je i moje

zvanje duhovno, možda i mene Bog zove. Da li ja mogu Bogu poslužiti?

S ovom vrednotom bi završio i ne bi ovdje htio nabrajati sve vrednote koje su mladi iznijeli, jer ih ima puno, ali htio sam naglasiti ove najvažnije iz kojih vidimo da su mladi svjesni sebe i svojih nestabilnosti.

Svi smo mi bili mladi i nosilo nas je oduševljenje - a onda sve splasne i odjednom - depresija.

Toliko puta ste to doživjeli, nosi te polet, a onda odjednom - na zemlju se skljokaš, onda u toj borbi toplo-hladno pojavi se nezainteresiranost. To je novi ateizam - nezainteresiranost.

Zbog toga vas hrabrim, jer vjerujem da ste došli ovdje tražiti prave životne vrijednosti - svoj ja. Nitko od nas nije sam sebe ni zamislio, niti se na ovaj svijet donio. Bog se poslužio našim roditeljima i dao nas na ovaj svijet. On s nama ima plan koji moramo otkrivati.

II.

Papa Franjo u svojoj poruci mladima kaže kako je temeljni strah koji mladi imaju taj da ne budu voljeni, prihvaćeni i željeni takvi kakvi su. To mlade vodi na čudne poteze. Zbog toga mladi ljudi osjećaju potrebu da budu drugačiji nego što jesu. Pokušavaju se prilagoditi umjetnim i nedostižnim standardima, modernim rječnikom rečeno "fotošpiraju" svoje slike, skrivaju se iza maski i lažnih identiteta i gotovo sami postaju lažni. Iz takvog osjećaja neprimjerenosti i neprikladnosti rađaju se novi strahovi i nesigurnosti i zastranjenja. U to spada opsjednutost izgledom, materijalna potrošnja, bunt protiv autoriteta - u svojoj nesigurnosti mislimo da su drugi krivi. Na kraju navodim osjećaj praznine koji ispunjaju raznim surogatima utjehe, alkohol, droga i druge ovisnosti.

III.

Kako postati svjestan sebe? Kako probuditi pozitivne vrijednosti?

Mi smo došli Isusu i on kaže: "Idi za mnom" i tu ćeš naći prave vrijednosti. Uz to

idi za mnom, on nam kaže: tko hoće za njim neka se odreče samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ga slijedi. Još nam je rekao učite se od mene jer sam blaga i ponizna srca. Drugim riječima: svima nam valja poći u Isusovu školu, bez obzira na zvanje, dob ili spol.

Znate li koja je najvažnija lekcija koju moramo naučiti u Isusovoj školi?

To je naučiti ljubiti, jer tko ne zna ljubiti ne zna ni živjeti, ali nije to ljubav koju ovaj svijet nudi - to je Isusova ljubav - ona koji se dariva, koji se žrtvuje, jer najjači pokazatelj ljubavi je spremnost na žrtvu. Bez te spremnosti nema ljubavi. To nam je Isus pokazao kada je rekao pođi za mnom, uzmi svoj križ i idi za mnom. On još nikoga nije prevario, a siguran sam da neće ni tebe, ni mene prevartiti. Mi trebamo imati povjerenje u njega, čuti ga, ali ne ušima nego srcem, jer ono što se srca uhvati to čovjeka pokreće. Zato je prevažno poput Marije stati pod križ i vidjeti što je ljubav koja se daruje, koja za čovjeka umire. Potrebno je biti spreman umirati. Kukavice nikada budućnost ne grade nego samo oni koji su spremni žrtvovati se.

Što zapravo trebamo učiniti?

Mi moramo zamrziti zlo, a ako istinski spoznamo koliko smo voljeni u nama će se stvoriti odbojnost prema grijehu i prema zlu.

Koliko ja cijena čovjekova?

Mi se ne procjenjujemo zemaljskim cijenama - nego cijenom na križu. Na poseban način dok gledamo u Isusa, dok ga svlače, pribijaju mu i noge i ruke vidimo da je on slobodan.

Kako u ovom svijetu koji nas bombardira sačuvati nutarnju slobodu, biti slobodno dijete Božje, ne dati da nas išta zarobi?

Tu slobodu valja sačuvati, ali prvo je treba izmoliti, a onda sačuvati. To je škola križa. Gledati u križ znači naučiti jednu divnu lekciju, a ona je da će Bog oprostiti jer ne znamo što činimo. Danas je važno naučiti praštati jer bez praštanja nema pomirenja, a bez pomirenja nema mira. Svi lomovi događaju se jer nemamo hrabrosti praštati i moliti oprostjenje, a Isus nas s križa uči tu lekciju praštanja. Na

poseban način gledajući Isusa na križu kada govori "Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio" (Mk 15,34b) učimo lekciju koja kaže da kada ništa ne mognemo možemo moliti, ne samo riječima nego srcem i predanjem. Zato je prevažno to naučiti. Ustrajat ćemo, ako u nama ima hrabrosti i ustrajnosti.

IV.

Mi svaki dan molimo da bude volja Tvoja, ali nemoj Bože remetiti moje planove. Treba se od Isusa naučiti da u ruke Tvoje Oče predamo duh svoj. Zato trebamo imati hrabrosti predati u ruke ono što jesam i što preda mnom stoji. Papa poziva na razlučivanje vlastitog poziva i to nam može pomoći da se otvorimo životu i ozbiljno se suočimo sa svim izazovima koji su pred današnjicom.

Dat ću vam nekoliko zadataka a vi probajte nekoliko bar zapamtiti.

Valja izgraditi kršćanski karakter, da li ja djelujem kao kršćanin i da li ja mislim kao kršćanin? To znači graditi vlastiti identitet. Ja ne trebam biti ničija kopija i Bog je bogat u stvaranju i svi smo različiti i ne samo nas, ni dva ista lista ne možeš naći. Zato trebamo prihvatiti taj vlastiti identitet.

Hrabrim vas da nikada ne posustanete moliti, jer ona je zajedništvo s Bogom. Naša poslovice kaže: "S kim si takav si", što znači: ako se s Bogom družimo u molitvi sve će krenuti na bolje.

Na kraju, nikada nemojmo misliti da smo sami na ovoj zemlji. Mi smo društvena bića. Jedni s drugima i jedni za druge i zbog toga moramo imati srca za čovjeka.

Ovdje vam u srce stavljam i poruku travničkog sjemeništarca, sluge Božjega Petra Barbarića, koji je rekao kako je najbliži put u nebo vršenje svojih dužnosti. Zato želim da svatko od nas shvati, da valja se ostvariti surađujući s Bogom i s ljudima i prihvaćajući stvarnost da ispunimo volju Božju na ovom svijetu.

Amen!

Propovijed Vinka kardinala Puljića na Misi komemoracije na Groblju Mira na Bilima

PRILOZI

Draga braćo misnici!
Draga braćo i sestre!

Danas smo na ovom groblju, koje je nazvano *Groblje mira* kako bi iskazali poštovanje žrtvama totalitarnih režima, ali i žrtvama rata i poraća.

I.

Kao vjernici koji vjerujemo u život vječni mi molimo Boga za njihove duše, da im oprosti njihove grijeha, a zatim ih svojom božanskom ljubavlju obasja vječnom svjetlošću. Moramo cijeniti njihove žrtve i ono zašto su položili svoje živote.

To su vjera, narod, rodna gruda...

Ako to ne znamo cijeniti onda ovo paljenje svijeća i cvijeće nemaju nikakve vrijednosti. To valja prenijeti budućim pokoljenjima, jer su oni nikli na tim korijenjima zaliveni krvlju tolikih suza, žrtava i znoja. Nažalost, svjedoci smo kako se danas prenosi samo ono što koristi i ono u čemu će se uživati.

II.

Nema prave ljubavi bez žrtve.

Uporno ponavljam da ono što se voli zato se i umire, a zašto se umire to ne odumire. Svi doživljavamo kako se prigovara Stepincu što nije više učinio, iako je Stepinac javno zlo nazvao pravim imenom, ali nije uspio to izgoniti iz onih čije je srce bilo zatrovano. **Mi moramo pravim imenom nazvati svako zlo.**

Dvadeseto stoljeće ostat će najkrvavije stoljeće koje je ostavilo nemili trag kroz nemile ratove, ali i vladavine tiranije utemeljene na totalitarizmu komunista, fašista. Taj teror nije u svakom razdoblju i na svakom mjestu bio jednak, ali je zločin jer bio protiv čovjeka. Jednu su terorizirali u ime države, a drugi u ime naroda, radničke klase i tako da je nazovem svete revolucije. Zlo se ne treba uspoređivati nego se treba nazvati pravim imenom. Tko god brani takve stavove on je sudionik u zločinu. Nažalost, iako su se ti režimi srušili u mnogima ostao je duh tih režima

i zato se stresem kada čujem kako neki opravdavaju te zločine. **Zločin se nikada ne opravdava.**

III.

Ovdje ću iznijeti jedno iskustvo. U ime hrvatskih biskupa bio sam delegiran na jednoj mirovnoj konferenciji. Jedno večer bio je jedan nemili razgovor na kojem sam iznosio podatke što se događalo kod nas, a onda je jedan predstavnik iz Beograda rekao gospodine znate li vi koliko nas je stradalo u Drugom svjetskom ratu. Ja sam mu rekao da ja tada nisam ni živio i upitao sam ga koliko nas treba nestati danas da bi vi bili zadovoljni. Tada je voditelj konferencije odmah prekinuo konferenciju jer mu je ta rečenica jako zasmatala.

Zbog toga, nitko nema pravo u moje ime uništavati čovjeka, gaziti ljudska prava i nijekati nečiji identitet. Pogotovo nema nitko pravo reći mi ćemo vam dati. Ono što nam ne pripada ne moraš nam ni dati, ali nas moraš priznati. Još se neke glave nisu ohladile od rata. Svjedok sam što sve mržnja može učiniti. Mediji nas prozivaju kada se govori iskreno, ali moram reći, ne prozivam ja medije nego one koji lažu, koji šire mržnju, koji brane zlo i kada nešto neistinito kažu nikada se ne ispričaju. Laž je problem, a ne mediji.

IV.

Danas imamo tu demokraciju ali, ne zamjerite mi, demokracija se danas pretvara u jednu čudnu strukturu gdje istinu ne smiješ govoriti jer odmah te prozivaju kao protivnika ili ne znam čime više. Nama u Crkvi žele propisivati što smijemo naučavati i propovijedati. Ako ne propovijedamo traže da klimamo glavom na ono što odluče ruke u parlamentu. Zakoni demokracije ruše božanski i naravni zakon, a to onda nije demokracija. Samo jednu stvar da spomenem: došao sam do podataka i kada sam uspio zaviriti kuda su otišli neki novci, vidi se da oni koji su ulagali pola potroše a tek jednu osminu iskoriste za svrhe kojima je novac namijenjen. Jasno da to moram prozvati. Kako onda govorimo o demokraciji? To je

neki način uskraćivanje prava i vidim da se demokracija urušava, što pokazuju prosvjedi. U ime slobode plaćat će se za parade, a kada se borimo za život to je protiv ljudskih sloboda. Upravo ove žrtve koje su ubijene nas obvezuju da se znamo boriti za istinske vrijednosti.

Najveća vrijednost je vjera, spas duše.

Druga je obitelj iz koje smo nikli i koja jest budućnost čovjeka i čovječanstva.

Treće je narod s kojim živim i koji je moj identitet.

To ne znači da smo protiv drugih, ali znam da svoje trebamo poštivati i voljeti.

V.

Ovdje, na poseban način, želim spomenuti, a vi već znate, da ovdje živim kao nadbiskup skoro trideset godina i pratio sam sva zbivanja. Moram s tugom reći zaključke kada vidim reakcije na spomen križa u Europi, čini se kao da je to nešto neprijateljsko za Europu, za ovu zemlju. Svaki narod ima svoje simbole i to je normalno. Po tim simbolima su živjeli i ginuli i mi trebamo poštivati te simbole. Za nas katolike križ je najveći simbol i to je sadržaj života. Križ je mjesto na kojem Krist je zavladao, ali i s tog križa je praštao. I mi se učimo praštati. Ovaj spomen na žrtve nije da gajimo mržnju, nego da ne zaboravimo te žrtve i da na neki način gajimo poštovanje prema njima.

VI.

Želim spomenut i onaj režim nakon rata. Ja ću govoriti iz svoga iskustva i ne bih htio druge spominjati. Čovjek koji je bio plaćen da mene prati kao udbaša u jednom trenutku došao je i kroz suze, neću sve detalje reći, rekao je da plaću prima da mene prati. Ja sam

mislio da se on šali no kada je spomenuo jednu stvarčicu koju nitko ne zna, ja sam shvatio da me stvarno prati i stao sam i gledao sam u njega. Onda je rekao oprost i od danas te više glava neće boljeti od toga. Mi tako popustimo pred strahom i to treba razumjeti. Ali, oni koji su iz koristi radili trebaju imati hrabrosti pa priznati bilo da su to crkveni ljudi ili laici.

VII.

Moramo se spomenuti tolikih žrtava koji su čamili po zatvorima gdje su dvojica bili bez duše, a treći bez glave. To je bio takav sustav. Tada smo znali tko nas prati jer je bio jedan sustav, a danas, danas ne znam čime se sve ne prati. Ako želimo izgraditi čovjekova prava, čovjekovu slobodu to ne smije biti protiv jednakih prava i protiv života. Svaki čovjek mora živjeti kao stvorenje Božje. Mi smo oni koji današnjicu gradimo i zato nijedan čovjek, sin našeg naroda, ne smije osjetiti da je zaboravljen, napušten ili prevaren. To je naš zavjet prema ovim žrtvama. Cijena je velika, ali i naša odgovornost je velika.

Zato ovdje dok ispituju sve te žrtve i događaje, neka nas ne zatraju, nego sačuvajmo naše vjerničko dostojanstvo i budimo dostojni potomci tih heroja vjere koji se nisu libili i život su položili za prave vrijednosti. **Ponovno ponavljam onu rečenicu da ono što se voli za to se umire, a ono zašto se umire to ne odumire.** Ne treba se bojati za naš narod, ako budemo znali za taj narod se žrtvovati i svjedočiti naše korijenje iz kojeg smo nikli, iz križa, iz žrtava. I na nama je zadatak da izgrađujemo plemenitu i pravednu budućnost za one koji dolaze poslije nas.

Amen!

Louis Cameli¹

SVEĆENIČKI CELIBAT DANAS – IZAZOVI I NADE

Ponovno se raspravlja o celibatu u svećeništvu. Smanjeni broj kandidata za ređenje i kriza zlostavljanja podboli su raspravu, koja kao da je uglavnom usredotočena na dokidanje obvezatnog celibata za svećenike u Crkvi Zapada. Međutim, prema mojoj procjeni trebamo provesti temeljitije razmišljanje prije nego promotrimo bilo kakvu promjenu. Radi se o formaciji *za celibat* i formaciji *u celibatu*.

Da bi problem seksualnog zlostavljanja u Katoličkoj crkvi riješili ili uopće otvorili, mnogi naglašavaju da Crkva treba ukinuti obvezatni celibat za svećenike. Razmišljanje se odvija ovako: ako svećenicima dadnete zdrav odušak za seksualni nagon, neće zlostavljati maloljetnike. To zvuči jednostavno. I podsjeća na nekadašnje učenje o svrsi braka kao *remedium concupiscentiae* (liječak za požudu). Ovdje se to primjenjuje na seksualno zlostavljanje maloljetnika.

Dopustite da najprije iznesem ono što je očito. Spolnost je moćna snaga – u različitim dimenzijama: fizičkoj, emocionalnoj i čak duhovnoj. Ona je Božji dar, ali također nosi terete naše ljudske ranjenosti. Bez obzira na vlastiti rod, usmjerenje ili bračno stanje, svatko treba integrirati vlastitu seksualnost. Prema kršćanskom gledanju, taj preobrazbeni proces u konačnici vodi u prihvatanje samoga sebe i darivanje samoga sebe. Transformacija i integracija seksualnosti predstavlja univerzalnu ljudsku zadaću. Ona ipak dobiva posebni oblik u slučaju svećenika koji se obvezuju na življenje u celibatu.

Situacija svećenika

Za svećenike celibatarce postoje tri posebna i bitna elementa formacije za držanje onoga što obećaju: treba im *smislen razlog* za celibat,

trebaju im *vještine* za život u celibatu i treba im *zajednica koja ih podržava*.

Budući da za svećenike postoje izazovi i teškoće u dobrom življenju celibata, moglo bi izgledati bolje za Crkvu na Zapadu promijeniti sadašnju disciplinu i učiniti celibat opcionalnim. Međutim, potrebno je više razmišljanja da bismo shvatili vrijednost sadašnje discipline. Ustrajnost Crkve u održavanju te prakse pred velikim teškoćama i čak unatoč kršenju u nekim povijesnim kontekstima, potiče na pažljivo duhovno razabiranje radi otkrivanja poticaja Duha Svetoga. Promatranje triju bitnih elemenata koji celibat čine mogućim i zbiljskim može u stvari doprinijeti cjelovitijoj refleksiji i razabiranju.

Celibat nije uobičajen odabir. Odabir celibata traži promišljenu odluku koja se temelji na jasnom i snažnom razlogu. Taj razlog, motivacija ili opravdanje može imati različite oblike, kako ćemo vidjeti, ali treba postojati radi odluke koju kandidat treba donijeti i držati cijelog života. Istovremeno, iako je za celibat bitan motivirajući i opravdani razlog, sam po sebi on nije dostatan.

Treba također znati kako živjeti tu obvezu. Drugim riječima, celibatarci trebaju posjedovati vještine koje im omogućuju da ostanu vjerni, produktivni i radosni u načinu svoga življenja. Ukratko: celibatarci trebaju razlog, vještine za življenje i zajednicu koja ih podržava. Kratak povijesni pregled može nam pomoći da te elemente razumijemo dublje te preciznije identificiramo današnje izazove.

Povijesni kontekst

Povijest celibata radi kraljevstva Božjega počinje s Novim zavjetom. Celibat i posveće-

¹Autor je svećenik nadbiskupije Chicago kojega je nadbiskup kardinal Blase Cupich postavio za svoga delegata u formiranju i poslanju.

no djevičanstvo proteže se cijelom putanjom kršćanske povijesti. Još detaljnije, povijest celibata vezanog uz sveti red imala je mnogo složenih zaokreta u Istočnoj i Zapadnoj crkvi. Imajući u vidu svrhu ovoga pisanja, ograničavam se na Zapadnu crkvu u posljednjih 500 godina, od vremena Tridentinskog sabora (1565. godine) do danas.

Jedna od velikih reformi Tridentinskog sabora bila je uspostava bogoslovnih sjemeništa i time mogućnost odgoja ili pripreme na svećeništvo, uključivši također odgoj i pripremu za celibat. Kroz kojih 500 godina, do preokreta početkom 1960.-ih godina, praksa celibata vezana je uz određeni razlog (viši poziv), sklop vještina (budnost i samosvladavanje – u stvari psihološko potiskivanje) i zajednicu (koja je očekivala i tražila vjernost). Iako ta dinamika nije djelovala savršeno te je svakako bilo nekih raskida, oni su ipak zadržavali temeljnu dosljednost u držanju discipline kleričkog celibata.

S drugim vatikanskim saborom dogodio se dramatičan pomak 1960.-ih godina, a to je seksualna revolucija, pilula te nastanak prava homoseksualaca i lezbijki. Izgledalo je da se ruši sve što je bilo čvrsto povezano s celibatom i pridonosilo držanju celibata. Nastao je velik raskid u Crkvi i kulturi. To mogu posvjedočiti svi koji su proživjeli te godine. Odjednom, kao da za svećenički celibat nema više pravog razloga, svakako ne zato što bi svećenike celibat činio boljima od vjernika laika u braku. Drugim riječima, nestali su razlog, vještine i zajednica koja podržava.

U godinama nakon Drugog vatikanskog Crkva je počela nuditi odgovor na „problem celibata“ (preko papa i drugih). Papa Pavao VI. izdao je 1967. godine encikliku *Sacerdotalis coelibatus* kojom je branio svećenički celibat. Sinoda biskupa 1971. godine uzela je istu temu te potvrdila disciplinu celibata za Crkvu Zapada. Kongregacija za katolički odgoj obradila je potrebne vještine za življenje celibata u dokumentu *Smjernice za formaciju u svećeničkom celibatu* (1974. godine).

Bogoslovna sjemeništa trudila su se da pronađu svoj put. Permanentna formacija svećenika, koja je često i onako dobivala rubnu pozornost i zalaganje u crkvenom životu, sva-

kako nije dobro poslužila vrijednosti celibata u ovom vremenu. Uslijedile su posljedice u 1960.-im i 1980.-im godinama. Javljalo se daleko manje kandidata za studij teologije u vidu svećeničke službe. Velik broj već zaređenih napustio je službu. Izgledalo je da rastu seksualna aktivnost i drugi nezdravi načini. A nažalost, ovo vremensko razdoblje također je vidjelo veoma velik broj slučajeva nemoralnog postupanja svećenika prema maloljetnicima.

Crkva je pod vodstvom sv. Ivana Pavla II. nastojala otvoriti novo poglavlje u pristupanju izazovima svećeničke formacije, uključujući i formaciju za celibat. Papa Ivan Pavao II. sazvaio je 1990. godine sinodu biskupa da promotri pitanja o formaciji svećenika. S tim vijećanjem kao podlogom izdao je veoma značajnu post-sinodalnu apostolsku pobudnicu *Pastores dabo vobis* (1992. godine). Ova je pobudnica ponudila široku i izazovnu viziju svećeničke formacije koja se temelji na četiri stupa: humani, duhovni, intelektualni i pastoralni.

Pastores dabo vobis naglašava temeljnu potrebu humane formacije tako da svećenici mogu biti muškarci zajedništva i cjelovito povezani sa zajednicom vjerenika kojoj služe. Uz daljnje pomake i razrade, ova pobudnica mogla bi ponovno usidriti razlog i vještine za celibat te povezanost sa zajednicom. U konačnici, ova pobudnica povezuje formaciju za celibat (bogoslovno sjemenište) s formacijom u svećeništvu (permanentna formacija). Ovo povezivanje ima važne posljedice za celibat. Nije dostatno biti pripravljen za obvezu celibata; također je bitno neprekidno se angažirati u formaciji za celibat tokom života, to jest u različitim razdobljima svećeničkova života.

Posljednji deceniji donijeli su određeni napredak u formaciji za celibat. Svakako se tome posvećuje više pozornosti u dokumentu Kongregacije za kler iz 2016. godine *Dar svećeničkog poziva – Ratio fundamentalis formationis sacerdotalis* (Temeljni program svećeničke formacije). Drugi primjeri mogu također obuhvaćati različite programe za formaciju svećenika koje su sastavile nacionalne biskupske konferencije da bi odgovorile na posebne nacionalne i kulturalne okolnosti.

Unatoč svemu ovome, ne smatram da smo došli do skladne i konzistentne formacije za

celibat ili formacije u celibatu. Ove posljednje decenije donijele su neke zagonetne pristupe svećeništvu i celibatu koje pokušavaju stopiti staro i novo ali ne uspijevaju postići istinsku integraciju. Te modele možemo naći u nekim današnjim bogoslovnim sjemeništim, u programima za pomoćnu formaciju i u građi za privlačenje kandidata.

Skloni su neoromantizmu, zato što na pr. ističu dramatski lik „svećenika heroja“ koji ne odgovara svakodnevnoj stvarnosti svećeničkog služenja i življenja. Na liniji toga neoromantizma, predlaže se lik svećenika koji kanalizira svoju seksualnost u „zaručnicku ljubav“ prema Crkvi ili koji nauči „žalovati“ za svojom fizičkom sposobnošću rađanja. Ovi modeli podliježu nerealnosti te uglavnom nisu uspješni u autentičnom formiranju za celibat.

Kad promatramo formaciju za celibat, ulozi su visoki. Neadekvatna formacija dovela je do tragičnih situacija, drobila živote i donosila krizu vjere. S druge strane, adekvatna formacija za celibat izvukla bi na vidjelo osobe koje nemaju humanu i seksualnu integraciju, upravo one koji bi mogli skrivati psihopatološke težnje koje bi mogle dovesti do zlostavljanja i drugih nastranosti. To bi bila zaštita za cijelu Crkvu.

Razlozi za celibat

Predlažem tri vrste motivirajućih obrazloženja za prihvaćanje celibata. Pojedinaac može sebe naći u jednome od njih ili u sva tri. Također je moguće da u pojedinom razdoblju života neke osobe jedan ili drugi dobiva prednost.

Prikladno je prvo obrazloženje nazvati *mističnim*. Yves Raguin istražio je mistično obrazloženje u svojoj knjizi „Celibat za naše vrijeme“ (*Celibacy for our times*, 1974). Neke osobe izravno doživljavaju neodoljivu ljubav Božju tako snažno i moćno da na nju moraju odgovoriti izravno i bez posrednika. Za razliku od iskustva većine osoba koje preko posrednika odgovaraju na Božju ljubav, na pr. u braku, ovaj izravni odgovor na celibat znači obuhvatnu i isključivu ljubav. Ovakvo opravdanje moglo bi veoma često postojati kod onih koji su pozvani na kontemplativni život.

Drugo opravdanje povezano je sa stavljanjem *samoga sebe na raspolaganje za apostolat*. Prihvaćanje obveze u braku i obiteljskom životu podsjeća na trojstvenu ljubav. Ista ta obveza može također ograničiti mobilnost onih koji žive bračnim životom ili ograničavaju svoje dosege. Ovo opravdanje jasno obuhvaća članove redovničkih zajednica posvećenog života koji prihvaćaju misionarski poziv.

Treće motivirajuće obrazloženje posebno se odnosi na biskupijske svećenike, makar oni i ne bili toga potpuno svjesni. To obrazloženje je *služiteljska pouzdanost* (ministerial reliability). Dijelom se oslanjam na jezik i misao britanskog psihijatra D. W. Winnicotta koji je brižno promatrao i proučavao temeljne i obuhvatne humane relacije što ih imamo: odnose između majke i djeteta. On piše da je pouzdanost (reliability) ključ tih odnosa. Ako svećenici hoće učiti u temeljni i obuhvatni odnos sa svojim vjernicima, prateći ih izbliza na području grijeha, opraštanja, milosti, otkupljenja i nade, nužno se u tom odnosu trebaju smjestiti s onolikom pouzdanošću kakvu mogu nuditi. Služiteljski odnos treba jednostavno biti ono što mu je cilj. Kad s vama uspostavljam odnos u i po prihvaćanju svoga celibata, trebate jasno znati tko sam i moći se na to oslanjati.

Formacija za celibat u bogoslovskom životu te formacija u celibatu kod onih koji su već zaređeni treba se redovno vraćati na motivirajući razlog da bi netko prihvaćao tu neobičnu obvezu. To nije redovni način života. Zato je potrebno da se poklanja posebna pozornost onome na čemu se temelji.

Vještine za življenje u celibatu

Bitno je imati motivirajući razlog za prihvaćanje i držanje obveze o celibatu, ali to nije dostatno. Potrebno je naučiti kako dobro živjeti tu obvezu i kako upravljati izazovima koje donosi kao posljedice. U obliku nagovještaja ovdje možemo nabrojiti neke od tih potrebnih vještina za življenje u celibatu. One obuhvaćaju:

- Razvijenu sposobnost za razmišljanje o samome sebi, to jest čestitu introspekciju usredotočenu na osobne susrete, relacije i osjećaje;
- Vještinu uspostavljati osobne relacionalne

granice i parametre te u isto vrijeme dopuštanjem prave i velikodušne bliskosti s drugima;

- Sposobnost održavati zdravu ravnotežu, na primjer između rada i zabave, investiranja u službu i skromnosti u očekivanju rezultata, brige za sebe i brige za druge;

- Naučenu vještinu nalaziti potrebna i uspješna utočišta (resources);

- Asketske vještine svladavanja samoga sebe, upravljanja i razborite kontrole, na primjer u jelu, piću, pribavljanju stvari, služenju internetom (online activity) i zabavljanju.

Zajednica koja podržava

Onaj koji hoće slijediti put celibata treba uz razlog i skupinu vještina i zajednicu koja ga podržava (supportive community). Važno je uočiti da takva zajednica ne samo podržava i potvrđuje nego i da ponekad postavlja pitanja i izazove. Različiti oblici zajednice pridonose da svećenik živi celibat. Neki primjeri su:

- Božji narod u Crkvi, osobito zajednica koju dotični svećenik služi;

- Jedinstveno zajedništvo ili partnerstvo skovano u odnosu s duhovnim vođom i/ili ispovjednikom;

- Molitvena skupina ili skupina podrške;

- Osobni krug prijatelja i obitelji.

U prvoj formaciji u bogoslovnom sjemeništu svećenici bivaju formirani *za celibat*, ali trebaju trajnu formaciju *u celibatu* tijekom godina svoga svećeničkog služenja. Tako treba biti, ako obveza celibata treba biti zbiljska. Kad se ova formacija odvija adekvatno, svećenici će imati razlog za svoj celibat, posjedovat će vještine da ga žive dobro te imati zajednicu koja ih podržava i pomaže.

(Iz časopisa američkih isusovaca America Magazine, May 27, 2019, str. 32-35, s engleskog preveo Mato Zovkić).

Predavanje vlč. Jakova Kajinića na XXIV. Susretu dijecezanskih svećenika

O svećeničkim zvanjima i suradnji u programima promocije duhovnih zvanja

Svećeničko zvanje je čudesan dar Božji. Zašto se jedan mladić odaziva Bogu i želi ga slijediti iz bližega, nepodijeljena srca, u posve bezbračnoj čistoći, to zna samo Bog, Gospodar ljudskih srdaca.

Podsjetimo se kako Bog zove u svoju službu.

Abrahama je pozvao iz rodnog kraja i poslao ga u tuđinu, jer je s njime imao svoje planove.

Mojsija je pozvao iz gorućeg grma, kada je čuvao stada svoga tasta Jitra.

Samuela je pozvao u snu dok je kao dijete boravio kraj šatora Gospodnjeg.

Elizeja je pozvao dok je orao zemlju.

Izaiju je pozvao kad je molio u hramu.

Jeremiju je izabrao još prije rođenja.

Amosa je našao dok je čuvao stada.

Petra i Andriju je pozvao dok su ribarili.

Ivana i Jakova je našao kad su krpali mreže.

Mateja je izvukao iz carinarnice.

Pavla je zastavio dok je žurio prema Damasku.

Ovo su samo neki primjeri.

A u Svetom Pismu nalazimo i dramatične opise kako se pojedinci otimaju braneci se svojim argumentima. Mojsije je mucao, Izaija je čovjek nečistih usana, Jeremija je premlad... A onda su svi priznali: *Ti me, Gospodine, zavede, i dadoh se zavesti!*

Veličanstven je Bog! Ne izabire ni najpametnije, ni najsvetije, ni najljepše, ni najbolje – prema ljudskom shvaćanju. Bog ima svoja mjerila!

Poziv (primjer)

Noa se znao napiti.

Abraham je bio star.

Sara je bila nestrpljiva.

Jakov je bio varalica.

Mojsije je mucao.

David je imao izvanbračnu aferu.

*Ilija je bio čudljiv.
Jona je bježao od Boga.
Petar je imao tešku narav.
Toma je sumnjao.
Marta se stalno brinula.
Zakej je bio niska rasta.
Lazar je bio mrtav.
Pavao je bio ubojica.
Tako dakle?
Može li Bog mene upotrijebiti
Bog ne poziva osposobljene.
On osposobljuje pozvane!*

U Isusovo vrijeme bilo je onih koji su se sami javili da idu s Njime, a On ih je poslao doma da propovijedaju svojim ukućanima što im učini Gospodin (izliječeni Gerazenac – Mk 5,19).

A bilo je i onih koje je On molio da pođu za Njim, a oni ne htjedoše, nego mu okrenuše leđa (bogati mladić – Mk 10,22).

Bilo je i onih koji se javiše, a kad im kaza uvjete nasljedovanja, ne znamo jesu li se opredijelili za Isusa (pismoznanc – Mt 8, 19-20).

Crkva nastavlja Kristovo djelo

Naša katolička Crkva uvijek je bila ponosna na svoje svećenike. A osobito je brižljiva majka za svoje duhovne kandidate, sjemeništare i bogoslove. Sjemenište u Travniku, kao i bogoslovija u Sarajevu, srce su naše nadbiskupije. Nije slučajno ova tema o svećeničkim zvanjima odabrana za naš ovogodišnji susret dijezanskih svećenika. *Kud' će suza nego na oko!*

Da bi neki kandidat ostvario čežnju biti svećenik, Crkva provjerava da li taj kandidat ima tendenciju rasta u ovim bitnim kvalitetama:

- Naklonost prema svećeničkoj službi. Autentična duhovna osoba osjeća unutaraju radost prema svom zvanju. Rado govori o svom pozivu. Često razmišlja o ljepoti svećeništva. Osjeća posebnu ljubav prema skrovitom i samozatajnom životu. Nije prevrtljiv i nesiguran.

- Plemenita nakana. Zvanje je oltar na kojem se čovjek žrtvuje za spas drugih, želeći pritom što veću proslavu Božju. Budući svećenik daje sve od sebe kako bi imao dobro i plemenito srce. Mora ga voditi čista i prava ljubav, kako prema Bogu, tako i prema bližnjima.

- Ispravni motivi. S Bogom nema pogađanja, ni polovičnosti. Svećenik je čitavim svojim bićem svojina Božja, najljepši dar što ga čovječanstvu, iz njegove sredine, Bog stavlja na oltar. Žrtvujući pozvanoga dariva ga čovječanstvu. Svećenik je osoba s kojim se ljudi hrane. *Hostia laudis* – žrtva hvale!

- Ozbiljna volja. Svećenički kandidat mora imati dobru volju, koja dopušta formiranje i odgoj. Mora biti poučljiv, i u punoj poniznosti spreman da se iz dana u dan izgrađuje, usavršuje i posvećuje. Za sveto zvanje nisu podobni: nepostojani, nestalni, oni sa silnom promjenljivošću čudi, nepovjerljivi, oholi, tvrdoglavi, svadljivi...

- Sposobnost za svećeničku službu (tjelesne, duhovne i moralne odlike). Potreban je zdrav ljudski razum, izvjesna inteligencija duha, s kojim je povezano izvjesno znanje i poznavanje nauke. Ako se kod nekog kandidata primijete znakovi izvjesne nastranosti, ili nenormalno prosuđivanje, tada poštenje zahtijeva odabrati drugo zvanje.

Ratio institutionis sacerdotalis kada govori o sredstvima svećeničke formacije naglašava četiri bitne stvari: ljudska, duhovna, teološka i pastoralna formacija.

Sjemenište u Travniku i bogoslovija u Sarajevu su odgojne ustanove u kojima se ostvaruje ovaj program.

Sjeme svetog zvanja je posijano u srcima naših kandidata milošću Božjom. Ono niče, raste, razvija se i napokon sazrijeva sigurnim plodovima. A odluku o pravim znakovima zvanja kod pojedinog kandidata donosi biskup. Stoga, konačni elemenat zvanja jest pristanak, odnosno poziv biskupa, redovito izvršen preko disciplinskih poglavara. *Sve provjeravajte: dobro zadržite!* (1 Sol 5,21)

Za nutarnje područje (pro foro interno) sud o prikladnosti za svećenički poziv donosi duhovnik ili redoviti ispovjednik.

Uloga naših kršćanskih obitelji

U svakom slučaju, Bog je Onaj koji zove, ali On se služi i s drugim ljudima, ponajprije dobrim roditeljima. Činjenica je da je većina duhovnih osoba primila klicu svoga zvanja iz pobožnih obitelji. Naravno da ima i izuzetaka. Kada u obitelji vlada čestitost, radinost,

pobožnost, ljubav, sakramentalni život, zajednička molitva – tada se stvara ozračje da se dijete odluči za duhovni poziv.

Ne volim uspoređivati ovo naše današnje vrijeme sa starim dobrim vremenima, ali ću danas napraviti izuzetak. U vrijeme bezbožnih vlastodržaca, u našim sjemeništima i bogoslovijama bili su brojni svećenički kandidati. Biti sjemeništara ili bogoslov tada nije donosilo ovozemaljske povlastice. Režim nije priznavao svjedodžbe sjemenišne gimnazije, niti diplome bogoslovije. Bilo nam je uskraćeno zdravstveno osiguranje, kao i mnoge druge društvene subvencije. Ali je tada bilo više zajedništva, odlučnije vjere, duhovnog otpora, više zvanja.

Danas se naše obitelji razaraju iznutra. Omalovažavaju se vrijednosti ustava Božjeg sa Sinaja, relativiziraju se zla i dobra djela. Obitelji više nisu s brojnou djecom. Neka se nacija smatra mladom ako joj je prosjek stanovnika do 30 godina. U Hrvatskoj je prosjek 40 godina, Turskoj 19, Jemenu 15, Kosovu ispod 20. Svake godine u Hrvatskoj, a i u Bosni i Hercegovini, nestaje po jedan grad od preko 10.000 stanovnika. Nažalost, hrvatski narod galopirajućim korakom ide prema groblju izumrlih naroda.

Prije je u obiteljima bilo više molitve. Danas je zajednička molitva rijetkost. Bog dragi znade kako je sa osobnom molitvom. Molitvu je zamijenila televizija, utakmice, serije, internet, igrice... Kako bi bilo lijepo kada bi vladao obiteljsko načelo: KRUNICA, A NE SAPUNICA! Prođe tako dan, tjedan, mjesec bez molitve. Nema se volje ni Gospinu krunicu izmoliti, ni preporučiti Bogu žive i mrtve, ni pročitati koji odlomak iz Svetog Pisma. Gdje se Boga ne moli – nema zvanja!

Sveti papa Ivan Pavao II (+2005) u apostolskoj konstituciji *Familiaris consortio* potiče roditelje: *Majke i očevi, učite li svoje mališane kršćanske molitve? Pripravljate li ih, u suradnji sa svećenicima, na sakramente prve dobi: ispovijed, pričest, potordu? Molite li s njima u obitelji krunicu? Vaš kršćanski primjer doista je životna pouka, poput bogoštovnog čina. Ne zaboravite, vi tako izgrađujete Crkvu.*

Uloga naših župa

Sve što smo rekli za obitelj, koja je prvo sjemenište, vrijedi i za kršćansku zajednicu –

župu, u kojoj živi mladić koga je Bog pozvao.

Duhovna zvanja su nepogrešiva mjerila kršćanskog života naših župa. Župe u kojima nema duhovnih zvanja su 'mrtve' ili 'na samrti'. Briga za svećenička zvanja osnovna je dužnost svakog župnika. Zvanja se najviše rađaju blizini dobroga i revnoga dušobrižnika. Njegov uzorni život je prva klica budućeg zvanja. Zato je važan intenzivan rad sa ministrantima. Bez njih je siromašan liturgijski život župe. Uz oltar se raste za oltar.

Koliko se kao župnici trudimo organizirati ministrantsku službu? Imamo li redovite sastanke s njima? Uvježbavamo li obrede – redovito? Provodimo li vrijeme s njima kroz igru, druženje, izlete? Primamo li u ministrantsku službu svećanim načinom? Slavimo li ministrantski dan? Uz pomoć vrijednih ministranata mogu se izvesti divne stvari.

Naša nadbiskupija ima hvalevrijedan program promocije duhovnih zvanja. To je stavljeno u kalendar pastoralnog djelovanja.

1. Svake prve subote je molitva za duhovna zvanja. Da li toga dana intenzivno molimo na tu nakanu u našim župskim zajednicama? Odzvanjaju li u našim ušima Isusove riječi: *Žetve je mnogo, a radnika malo. Molite dakle gospodara žetve da pošalje radnike u žetvu svoju.* (Mt 9, 37-38) Beskrajna su polja što čekaju ruke žetelaca. Mnoštvo je onih koji trebaju svećenike. Ovce traže pastire. Moramo ih izmoliti. Svako zvanje je izmoljeno.

2. Subota uoči nedjelje Dobrog Pastira (IV. Vazmena) je ministrantsko zborovanje u Sarajevu. Kroz zadnje tri godine ove brojke su najbolji indikator našeg pastoralnog djelovanja u apostolatu promocije duhovnih zvanja:

- 2017: 630 ministranata iz 44 župe;
- 2018: 500 ministranata iz 33 župe;
- 2019: 368 ministranata iz 22 župe.

3. Uz spomendan svetog Alojzija, u travničkom sjemeništu se održava ministrantski susret. Duhovna obnova za ministrante. Sudjeluju ministranti zadnja dva razreda osnovne škole za koje župnik procijeni da ih je prikladno poslati kako bi razmišljali o zvanju. Kroz zadnje tri godine iznosim činjenično stanje u brojkama:

- 2017: 60 ministranata iz 14 župa;
- 2018: 75 ministranata iz 15 župa;
- 2019: 49 ministranata iz 14 župa.

Koliko sudjelujemo i surađujemo u programima promocije duhovnih zvanja koje nam organizira i preporučuje naša nadbiskupija? Hoće li nam dogodne statističke brojke biti naklonjenije, i kad je u pitanju broj ministranata, kao i broj župa koje šalju ministrante na susrete u Travniku i Sarajevu?

Primjer naših svećenika

Svećeničko svjedočenje je najbolja promocija duhovnog poziva. Potrebno je iz dana u dan upoznavati okolnosti povjerenih duša i uživjeti se u njihovu situaciju. Ljubavno susretati svaku osobu, saslušati strpljivo i poučavati ponizno. Nikoga ne ignorirati i odbaciti. A osobito je to potrebno kada su u pitanju naši mladi.

Od svećenika se očekuje:

- Biti uzor, više nego učitelj.
- Biti brat, više nego otac.
- Pratilac, više nego vođa.
- Svjedok, više nego savjetnik.

Ivan XXIII, kad je 1958 izabran za papu, rekao je okupljenima: *Ja sam vaš brat koji vam je postao otac!*

Svećenik mora imati revnost i žar u službi. Svaki dan biti na raspolaganju za ispovijed i razgovor, osobito tinejdžerima. Kod tih susreta uvijek biti taktičan, diskretan, predan, ustrajan, strpljiv, postupan i uviđavan. Svećenik rado susreće mlade i pomaže im otvoriti srce. Njegove riječi su ispovijed njegove vjere, svjedočanstvo za Krista, zračenje dobrote, poleta i optimizma. Dušobrižnik mora biti ponajprije dobar čovjek, iskren vjernik, krepostan kršćanin i svet svećenik. Karizma dobrog svećenika kulminira u njegovoj vlastitoj svetosti.

Poziv je Božja inicijativa i odluka, a naš je pristanak. A kakav je naš pristanak? Jesmo li privrženi svome pozivu? Odani Kristu? Vjerni zvanju? Neka nas Krist privuče!

Netko je zgodno zaključio: *Možemo se mi odgojitelji truditi koliko hoćemo, ali znajmo da će naši odgajanci vrlo brzo postati nama slični.*

Poteškoće

U radu sa mladima, kao vikar, župnik i duhovnik, nailazio sam i na poteškoće. Ponekad sam ih doživljavao da su malo racionalni, a više emocionalni. Ispliva na površinu prkos koji je svojstven tinejdžerima, a koji se zna očitovati u provokaciji i demonstraciji. Sve su to očitovanja emocionalnosti, a što je posljedica neke nutarnje tjeskobe. Odatle njihova nesigurnost.

Mladi su u razvoju duhovnog i tjelesnog sazrijevanja. To razdoblje se očituje u otkrivanju novih snaga u sebi, lutanjem u potrazi za idealima, borbom za afirmacijom svoje ličnosti, zbunjenošću pred novim i neslućenim otkrićima, dominacijom osjećaja...

Ima pojedinaca koji su zarobljeni raznim poteškoćama kao što su: idejna nesigurnost i dezorijentacija, hiperkritičnost, osjećaj dosade, postavljanje prava na užitek sa što manje odricanja, seksualna sloboda, zahtjev za brzim uspjesima, potrošački duh...

Što nam je činiti?

Jedan vjernik osamdesetih godina prošlog stoljeća, koji je tada dolazio u našu crkvu svetih apostola Ćirila i Metoda u sklopu naše bogoslovije, znao je reći kad bi vidio patra Antuna Weissbergera da slavi euharistiju: *Kad vidim patra Tonču, kroz njega vidim Isusa.*

A kad vidim svećenika N.N., kroz njega ne vidim ni oltar.

Neka naši mladi u župama, kao i naši sjemeništari i bogoslovi, kroz sve nas, Bogu posvećene osobe, uvijek vide Isusa! Eto odgovora što nam je činiti. Zapalimo naše prostore Vrhbosne ponosne – dobrotom i ljubavlju! Hajdemo svi u žetvu, i to 100% - i još malo više! Uklonit ćemo tako mnoge poteškoće. Više neće bolno odjekivati Kristova tužaljka o nerazmjeru između kršćanskih srpova i svjetskog klasja. Neka nas sve Krist osvoji, pa će i ovaj svijet biti prekrojen, a nebo osvojeno!

Kardinal Puljić zaredio osmoricu đakona za svećenike

Na svetkovinu sv. Petra i Pavla, 29. lipnja 2019. nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić zaredio je osmoricu đakona za svećenike tijekom Euharistijskog slavlja u katedrali Srca Isusova u Sarajevu. Kardinal Puljić predvodio je Misno slavlje u zajedništvu s apostolskim nuncijem u Bosni i Hercegovini mons. Luigijem Pezzutom i uz koncelebraciju provincijala Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Jozom Marinčićem i još 66 svećenika među kojima su bili poglavari i profesori ređenika, župnici župa iz kojih dolaze ređenici i drugi svećenici. Na Svetoj misi sudjelovali su roditelji, braća, sestre i rodbina ređenika, redovnice raznih kongregacija, župljani iz rodnih župa ređenika i drugi vjernici. Liturgijsko pjevanje animirali su kolege ređenika - bogoslovi iz tri bogoslovna sjemeništa u Sarajevu, a asistencijom je ravnao mons. Tomo Knežević.

Kardinal Puljić zaredio je za svećenike petorica đakona Vrhbosanske nadbiskupije i trojicu đakona Franjevačke provincije Sv. Križa Bosne Srebrene: vlč. Adnana Petra Mihaela Jašarevića, vlč. Ivana Dragičevića, i vlč. Stipice Lešića, đakone koji su svoj teološki studij i formaciju završili u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu; zatim vlč. Štefana Markovića i vlč. Fabijana Štedula, koji su svoju formaciju završili u Nadbiskupijskom misijskom međunarodnom sjemeništu *Redemptoris Mater* u Sarajevu, te fra Nikolu Pejčina, fra Franju Barabana i fra Josipa Kapetanovića koji su svoju formaciju završili na Franjevačkoj teologiji.

Nakon što su rektor Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa preč. Josip Knežević, meštar Franjevačke teologije fra Danijel Nikolić i rektor Nadbiskupijskog misijskog međunarodnog sjemeništa *Redemptoris Mater* u Sarajevu preč. Michele Capasso predstavili ređenike te rekli kardinalu Puljiću da „Majka Crkve ište da ih zaredi za službu prezbitera“ i zajamčili da ih „kršćanski puk koji je pitan i odgovorne osobe koje su izrazile svoje mišljenje smatraju dostojnima“, kardinal Puljić uputio je prigodnu propovijed.

Podsjetivši da danas Crkva slavi svetkovinu sv. Petra i Pavla, kardinal Puljić spomenuo je da je Petar bio, zajedno sa svojim bratom Andrijom, učenik sv. Ivana Krstitelja. Dodao je da je Andrija doveo Isusu svoga brata kojemu Krist mijenja ime govoreći da će se zvati Kefa – Petar, stijena na kojoj će sagraditi Crkvu svoju. Kazao je da je Petar postati prvak apostolski te da će Isus kasnije izabrati i sv. Pavla koji je najprije bio progonitelj kršćanin, ali je na putu u Damask progledao očima vjere jer mu se Isus javio i rekao mu da je on onaj kojega Pavao progoni. „I tako Pavao postaje revni navjestitelj evanđelja Kristova. I Petar i Pavao položiše svoje živote kao svjedočanstvo onoga što su propovijedali“, kazao je kardinal Puljić te istaknuo da Krist bira ljude kojima povjerava poseban zadatak, „ono djelo koje je On utjelovljenjem započeo, a to je djelo spasenja i otkupljenja“. „To djelo povjerava ljudima, najprije apostolskom zboru, a u tom zboru prvaku apostolskom sv. Petru. Ne bira Isus ljude zato što su sveci nego ih bira po svojem nutarnjem čitanju srca. Tajna je zašto koga Bog bira. Ovdje otkrivamo kako je Bog velik u svojem povjerenju: poznaje krhke ljude, a povjerava im najveće tajne na ovoj zemlji. Vođenje te Crkve, koju rađa iz svog probodenog bika, povjerava Petru i apostolskom zboru; daje ključeve kraljevstva. Taj apostolski zbor, to su krhki ljudi“, rekao je kardinal Puljić dodajući da je Isus onaj koji je najprije ustanovio Crkvu svojom mukom, smrću i uskrsnućem, a onda njezino vođenje kroz cijelu povijest povjerio apostolskom zboru kojeg predvodi apostolski prvak Petar današnjih dana. „Svatko je od nas na ovaj ili onaj način od Boga izabran, pozvan“, kazao je kardinal Puljić ističući da Crkva prenosi dalje ono što joj Isus povjerio pa tako i nasljednici apostola dalje prenose ređenjem ono što im je Krist povjerio. „Ređenjem Crkva povjerava krhkim ljudima najveće tajne, najveće svetinje na zemlji. Danas, dragi đakoni, prezbiterkim ređenjem Crkva vam povjerava najveće svetinje na zemlji. Veće svetinje od

Euharistije na zemlji nema. Volio bih da ovim ređenjem postanete svjesni Božjeg povjerenja koje daje preko nasljednika apostola. Daje Vam da činite pretvorbu, da Isusa uprisutnjujete u Euharistiju, ali i po navješčaju riječi Božje ispovijedajući onu Petrovu vjeru: 'Ti si Sin Boga živoga... Riječi tvoje, Gospodine, duh su i život'. Volio bih utkati u vas tu duboku svijest odgovornosti, osjećaja za sveto, da to nije privatna stvar, da nije vezano uz raspoloženje nego uz posvećenje i poslanje", rekao je kardinal Puljić potičući i sve svećenike da ne zaborave to darovano i nezasluženo dostojanstvo. Napominjući da je svako vrijeme složeno pa tako i ovo u kojem se sada žive, kardinal Puljić podsjetio je da je Isus, povjeravajući apostolima najveću svetinju, dao svoju oporuku, ono do čega mu je posebno stalo, a to je da svi budu jedno kao što je On u Ocu i Otac u Njemu. „Jedinstvo Crkve je oporuka Kristova. To jedinstvo dobrano je nagriženo ljudskom sebičnošću, materijalizmom, sekularizmom, gubljenjem osjećaja za sveto“, kazao je kardinal Puljić te potaknuo ređenike i sve svećenike da budu hrabri i ne dopuste da budu zaraženi „tim otrovom ovog vremena“ i ne dadnu se kupiti materijalnim dobrima ili zarobiti vlastitom ohološću i tvrdoglavošću. „Isusova riječ je najvažnija i On vam je povjerio tu svetinju“, rekao je kardinal Puljić pozivajući ređenike i sve misnike da trajno budu Isusovi učenici. Podsjetio je i na poziv pape Franje svećenicima da trajno uče od Isusova „blaga i ponizna srca“. „Kad god je kriza u Crkvi, urušavanje jedinstva, to znači da su prevladali oholost, sebičnost i tjelesnost. Zato je prevažno znati se oduprijeti tome. Vi ste kroz ovo vrijeme odgajani, ali sada vi preuzimate pravi odgoj; sada pokazujete i dokazujete koje vrijednosti nosite preuzimajući ovo Božje, povjerenje, posvećenje i poslanje“, kazao je kardinal Puljić potičući ređenike da u njima zaživi dragi osjećaj da su Isusovi učenici i da budu spremni učiti od Isusa koji je blaga i ponizna srca. „Ako u vama bude poniznosti, vjera će živjeti, a ako vjera bude živa, neće biti krize zvanja. Onog trenutka kad se uruši vjera, kada prevlada sebičnost i oholost, neće vas nitko spasiti. Dragi ređenici, budite istinski dar Crkvi ovoj, u ovim vremenima“

rekao je kardinal Puljić potičući ređenike da nose nadu u vremenu kada kod mnogih pomalo prevladava osjećaj depresije. Istaknuo je da se isplati biti Kristov. „Radujem se ovom danu, ali i strepim. Pitam se, hoćete li znati vrjednovati ovaj dan. Zašto ja strepim? Zato što ja polažem ruke na vas, zato što kao nasljednik apostolskog zbora u jedinstvu s Petrom naših dana želim da Crkva živi to jedinstvo. Mi je izgrađujemo. Uvezani, povezani s Kristom, s Petrom naših dana, s apostolskim zborom danas vjerodostojno naviještamo Božju riječ i slavimo sveta otajstva“, rekao je kardinal Puljić pozivajući cijeli vjerni puk da ozbiljno shvati potrebu molitve za svećenike da ne posustanu i da 'Gospodar žetve pošalje radnika u žetvu svoju'. Na kraju je zamolio zagovor Blažene Djevice Marije da svima pomogne da ostanu vjerni Isusovi učenici.

Nakon homilije uslijedio je sam obred ređenja tijekom kojeg su ređenici obećali cijelog života vršiti službu svećeništva, obavljati službu riječi u propovijedanju evanđelja i izlaganju katoličke vjere, pobožno i vjerno slaviti otajstva prema predaji Crkve te se posvećivati Bogu za spasenje ljudi. Dok su svi u katedrali pjevali Litanijske prošnje, ređenici su ležali prostrti na tlu. Zatim je uslijedio najvažniji čin ređenja kada je kardinal Puljić položio ruke na glavu svakog od ređenika moleći u tišini. Kao znak svećeničkog zajedništva ruke na glave ređenika položili su zatim i nuncij Pezzuto i svi nazočni svećenici. Pošto je izmolio molitvu ređenja, kardinal Puljić pomazao je svetim uljem dlanove svakog ređenika i svakom od njih predao hostije i kalež te izmijenio cjelov mira. Potom je uslijedila euharistijska služba, a novozaređeni svećenici zauzeli su mjesto za oltarom pokraj kardinala Puljić na slavlju svoje prve Svete mise.

Na kraju Svete mise kardinal Puljić podijelio je novim svećenicima svjedodžbe o ređenju i dekrete za prvu svećeničku službu.

Kardinal Puljić također je dao prigodne darove svećenicima koji slave obljetnicu svećeničkog ređenja. Srebrni jubilej - 25 godina misništva slave: preč. Marko Mikić, vlč. Tomislav Mlakić, vlč. Zdenko Spajić, fra Miron Sikirić, fra Vjeko Eduard Tomić, fra Zoran Mandić, fra Marko Stjepanović i fra

Filip Karadža. Zlatni jubilej - 50 godina svećeništva slave: vlč. Stjepan Mišura, mons. fra Hill Kabashi, fra Franjo Vrgoč i salezijanac don Marinko Ivanković.

Prije nego što je kardinal Puljić blagoslovio sve nazočne, mladomisnici su svima podijelili svoj mladomisnički blagoslov.

Za svećenike su zaređeni:

Velečasni gospodin **IVAN DRAGIČEVIĆ**. Ivan je sin Nevenka i Svjetlane r. Pranjčić, rođen 16. kolovoza 1994. godine u Žepču. Dolazi iz župe sv. Antuna Padovanskog – Žepče, gdje je i kršten 27. kolovoza 1994. godine. Krizman je u Žepču 17. svibnja 2009. U jesen 2013. upisuje se na KBF u Sarajevu kao svećenički kandidat Vrhbosanske nadbiskupije, te boravi u VBS-u. Na KBF-u u Sarajevu je diplomirao 14. studenog 2018. godine postigavši stupanj magistra teologije. Za đakona Vrhbosanske nadbiskupije zaređen je 2. prosinca 2018., po rukama uzoritog Vinka kardinala Puljića, nadbiskupa metropolite Vrhbosanskog. Đakonski praktikum je obavio u župi Svete Obitelji na Kupresu i u župi Uzašašća Gospodinova u Novom Travniku.

Velečasni gospodin **PETAR MIHAEL (ADNAN) JAŠAREVIĆ**. Petar Mihael je sin + Muhidina i Velene r. Vuković, rođen 30. siječnja 1992. godine u Sarajevu. Dolazi iz župe sv. Josipa Zaručnika BDM – Marijin Dvor (Sarajevo). Kršten je 7. srpnja 2007. godine u Sarajevu, a u puno zajedništvo sa katoličkom Crkvom ušao je 22. travnja 2010. godine. Krizman je u župi presv. Srca Isusova u Sarajevu 23. svibnja 2010. godine. U jesen 2012. upisuje se na KBF u Sarajevu kao laički kandidat, a početkom 2015. biva primljen u Vrhbosansko bogoslovno sjemenište kao kandidat Vrhbosanske nadbiskupije. Na KBF-u u Sarajevu je diplomirao 9. studenog 2017. godine postigavši stupanj magistra teologije. Za đakona Vrhbosanske nadbiskupije zaređen je 2. prosinca 2018., po rukama uzoritog Vinka kardinala Puljića, nadbiskupa metropolite Vrhbosanskog. Đakonski praktikum je obavio u župi sv. Josipa na Marijin Dvoru.

Velečasni gospodin **STIPICA LEŠIĆ**. Stipica je sin Joze i Antonije r. Čović, rođen 26. prosinca 1993. godine u Novom Travniku. Dolazi iz župe Presv. Trojstva – Novi Travnik. Kršten je u župi Uzašašća Gospodinova – Novi Travnik 13. veljače 1994. godine. Krizman je u župi Presv. Trojstva – Novi Travnik 24. svibnja 2008. U jesen 2013. upisuje se na KBF u Sarajevu kao svećenički kandidat Vrhbosanske nadbiskupije, te boravi u VBS-u. Na KBF-u u Sarajevu je diplomirao 14. studenog 2018. godine postigavši stupanj magistra teologije. Za đakona Vrhbosanske nadbiskupije zaređen je 2. prosinca 2018., po rukama uzoritog Vinka kardinala Puljića, nadbiskupa metropolite Vrhbosanskog. Đakonski praktikum je obavio u župi sv. Ante Padovanskog u Žepču.

Velečasni gospodin **FABIJAN ŠTEDUL**. Fabijan Štedul je drugi od dvoje djece od oca Ivana i majke Mire rođ. Draganjac. Rođen je 28. prosinca 1991. u Zagrebu, kršten 18. 01. 1992. u župi Uznesenja BDM, Novigrad na Dobri, a sakrament Potvrde primio je 4. lipnja 2006. u župi Svetog Petra apostola, Duga Resa. Primljen je među kandidate za đakonat i presbiterat 26. ožujka 2015., u službu čitača postavljen je 7. travnja 2016., a u službu akolitata 6. travnja 2017. u Crkvi sv. Majke Terezije u Vogošći. Sve službe su mu podijeljene u nazočnosti poglavara i bogoslovske zajednice. Vlč. Fabijan je zaređen za đakona 28. listopada 2018. u Sarajevskoj Katedrali od uzoritog Vinka kardinala Puljića. Maturirao je 2010. u srednjoj školi »Duga Resa« smjer opća gimnazija. Nakon toga je pohađao Studij Fizike na Prirodoslovno-Matematičkom Fakultetu u Zagrebu. Godine 2004. upoznao je Neokatekumenski put gdje je sazrijevao njegov svećenički poziv. Godine 2011. je ušao u Nadbiskupijsko Misijsko Sjemenište Redemptoris Mater u Vogošći. Filozofske i teološke studije je započeo akademske godine 2011./2012. i završio na KBF-u u Sarajevu gdje je diplomirao dana 14. lipnja 2017. (ocjenom 10/10). Proveo je dvije godine na pastoralnoj praksi (itineranciji) u Španjolskoj. Svoju đakonsku službu je obavljao u Skopskoj katedrali (Makedonija) kod vlč. Davora Topića. Kroz ovo vrijeme je pomogao u župi i aktivno

je sudjelovao u organizaciji posjeta papa Franje u Makedoniji.

Velečasni gospodin **ŠTEFAN MARKOVIĆ**. Vlč. Štefan je drugo dijete od osmero djece (dva brata i pet sestara) od oca Marka i majke Luce rođ. Marčinković. Rođen je 9. travnja 1989. u Zagrebu, kršten 11. lipnja 1989. u župi Svete Obitelji, Zagreb, a sakrament Potvrde primio je 5. lipnja 2004. u župi Svete Obitelji, Zagreb. Primljen je među kandidate za đakonat i prezbiterat 3. svibnja 2017., u službu čitača postavljen je 8. veljače 2018. a u službu akolitata 5. lipnja 2018. u Crkvi sv. Majke Terezije u Vogošći. Sve službe su mu podijeljene u nazočnosti poglavara i bogoslovske zajednice. Vlč. Štefan je zaređen za đakona 28. listopada 2018. u Sarajevskoj Katedrali od uzoritog Vinka kardinala Puljića. Završio je Graditeljsku tehničku školu u Zagrebu i radio različite poslove. Godine 2009. upisao je Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu. Godine 2011. upoznao je Neokatekumenski put u Župi Sv. male Terezije od djeteta Isusa u Zagrebu gdje je sazrijevao njegov svećenički poziv. Pohađao je Centar za zvanja Neokatekumenskog puta u Zagrebu kroz godinu dana i u rujnu 2012. je ušao u Nadbiskupijsko Misijsko Sjemenište Redemptoris Mater u Vogošći. Filozofske i teološke studije je započeo na KBF-u, Zagreb, akademske godine 2009./2010. i nastavio na KBF-u u Sarajevu, gdje je diplomirao dana 16. lipnja 2016. (ocjenom 10/10). Proveo je tri godine u pastoralnoj praksi (itineranciji) u Španjolskoj i u Srbiji. Od 28. veljače 2018. vršio je službu osobnog tajnika Kardinala te je nakon đakonskog ređenja nastavio obavljati tu službu.

Fra **JOSIP KAPETANOVIĆ**, sin Vinka i Ankice r. Ćorić, iz župe je Banbrdo/Lepenica. Rođen je 2. rujna 1991. u Sarajevu. Osnovnu školu završio je u Brnjacima i Kiseljaku. Srednju školu za šumarskog tehničara u Kiseljaku. Godinu postulate završio u Viskom 2011./2012. Franjevački habit obukao je 8. srpnja 2012. u Gučoj Gori. Godinu novici-

jata proveo je u samostanu sv. Petra i Pavla na Gorici u Livnu. Prve zavjete položio 30. lipnja 2013. Iste godine upisao se na Franjevačku teologiju u Sarajevu. Svečane zavjete položio 15. listopada 2017. u Lepenici. Primio je službe lektorata i akolitata. Za đakona je zaređen u Sarajevu 2. prosinca 2018. Đakonsku službu obavljao je u župi Busovača, a nakon ređenja će obavljati službu žup. vikara u župi Osova.

Fra **FRANJO BARABAN**, sin Mate i Zore r. Ivandić, iz župe je Rumboci. Rođen je 5. svibnja 1993. u Prozoru. Osnovnu školu završio je u Rumbocima i Ripcima. Kao sjemeništarač pohađao je Franjevačku klasičnu gimnaziju u Visokom (2008.-2012.) gdje je i maturirao. Franjevački habit obukao je 8. srpnja 2012. u Gučoj Gori. Godinu novicijata proveo je u samostanu sv. Petra i Pavla na Gorici u Livnu. Prve zavjete položio 30. lipnja 2013. Iste godine upisao se na Franjevačku teologiju u Sarajevu. Svečane zavjete položio 15. listopada 2017. u Lepenici. Primio je službe lektorata i akolitata. Za đakona je zaređen u Sarajevu 2. prosinca 2018. Đakonsku službu obavljao je u župi Tuzla, a nakon ređenja će obavljati službu sam. i žup. vikara te ekonoma u župi/samostanu Tuzla.

Fra **NIKOLA PEJČIN**, sin Vinka i Luce r. Čakarić, iz župe je Jajce. Rođen je 20. lipnja 1993. u Splitu (HR). Osnovnu školu završio je u Jajcu. Kao sjemeništarač pohađao je Franjevačku klasičnu gimnaziju u Visokom (2008.-2012.) gdje je i maturirao. Franjevački habit obukao je 8. srpnja 2012. u Gučoj Gori. Godinu novicijata proveo je u samostanu sv. Petra i Pavla na Gorici u Livnu. Prve zavjete položio 30. lipnja 2013. Iste godine upisao se na Franjevačku teologiju u Sarajevu. Svečane zavjete položio 15. listopada 2017. u Lepenici. Primio je službe lektorata i akolitata. Za đakona je zaređen u Sarajevu 2. prosinca 2018. Đakonsku službu obavljao je u župi Kreševo, a nakon ređenja će obavljati službu sam. i žup. vikara te ekonoma u župi/samostanu Kreševo.

hta

Predstavljen vodič *Katedrala u Sarajevu*

Program obilježavanja svečane proslave 130. obljetnice katedrale Srca Isusova u Sarajevu započet je u večernjim satima u petak, 13. rujna 2019. u dvorani Pavla VI. u zgradi Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa predstavljanjem vodiča pod naslovom „Katedrala u Sarajevu“.

Moderator program mons. Pavo Jurišić, kanonik Stolnog kaptola vrhbosanskog, podsjetio je da je novi vodič ugledao je svjetlo dana povodom 130. obljetnice posvete sarajevske katedrale koji je podigao sluga Božji Josip Stadler, prvi vrhbosanski nadbiskup. Dodao je da vodič za osnovu ima knjigu pokojnog profesora Đure Baslera koja je bila objavljena 1989. „Kako je ova knjiga bila raspačana Vrhbosanski je kaptol odlučio napraviti novo, prošireno i dopunjeno izdanje knjige u obliku vodiča, jer je nakon obnove poslije rata katedrali vraćen njezin izvorni izgled. Katedrala je posvećena 14. rujna 1989., a naš je direktorij stavio današnji dan (13. rujna) kao svetkovinu za katedralu i blagdan za ostale crkve u Nadbiskupiji. Tako kroz ova tri dana obilježavamo 130 godina posvete katedrale, pa ovom promocijom otvaramo tu proslavu“, kazao je mons. Jurišić.

Prvi predstavljatelj vodiča bio je profesor u Katoličkom školskom centru „Sv. Josip“ u Sarajevu Leonard Valenta koji je rođen 1976. godine u njemačkom gradu Heilbronn, a nakon svršenog studija povijesti na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, sprema doktorsku tezu iz metodike na Univerzitetu u Beogradu na odsjeku pedagogije. Napominjući da vodič sarajevske katedrale ima više od 200 stranica, istaknuo je da ova knjiga ljude „duboko uvodi u temu vrhbosanske prvostolnice i to kroz više pristupa: prije svega povijesnog, potom duhovnog, materijalnog, umjetničkog, s posebnim osvrtom na materijalne obnove katedrale, a onda osuvremenjava kroz teme nazočnosti papa u sarajevskoj katedrali“. „Strukturalno gledajući, vodič je podijeljen na 11 glava, i sve su na neki način prožete poviješću, bilo da se radi o konkretnim povijesnim informacijama ili pak o glavnim protagonistima gradnje katedrale koji su danas

povijesne osobe, posjetima Petrovih nasljednika vrhbosanskoj prvostolnici itd. Cijela knjiga tako zaokružuje jedan povijesni okvir, koji započinje već prvim poglavljem o staroj srednjovjekovnoj katedrali u Vrhbosni. Osim povijesnog i arheološkog prikaza katedrale sv. Petra predstavljenog iz pera arheologa Đure Baslera, ova prva glava vodiča ne daje samo prikaz jednog diskontinuiranog ili još preciznije dislociranog sjedišta katoličke crkve podno Trebevića, nego i o kršćanskoj napose katoličkoj duhovnoj, institucionalnoj tj hijerarhijskoj pa ako hoćete i materijalnoj nazočnosti“, kazao je profesor Valenta koji se osvrnuo na poglavlje o srednjovjekovnoj katedrali sv. Petra u Vrhbosni i povijesti na ovim prostorima do izgradnje današnje provostolnice. „Čini se da bi se cijela knjiga mogla napisati o podizanju sarajevske katedrale, od vizije, preko ledine do sarajevske ljepotice koja krase bosanskohercegovačku prijestolnicu. O svim prilikama ili bolje rečeno neprilikama, teško da se može naći mjesta u jednom vodiču, ali priređivač je uspio koncizno i jezgrovito predočiti taj period, taman po mjeri jednog vodiča. U svemu navedenom treba tražiti i odgovor na najčešće pitanje koje meni bar postave gosti, turisti iz Europe i svijeta bilo da je riječ o privatnim i službenim posjetima katedrali: Kako ili zašto je katedrala ovako mala? Moj odgovor, kad im predstavim svu povijesnu kontekstualizaciju jest: možda je danas mala ali zamislite kako je onda, netom po odlasku osmanske vlasti ona bila velika u očima Sarajlija, a posebice velika u srcima sarajevskih katolika! I uvijek neka je pred očima ona fotografija nadbiskupa Stadlera u ćamcu na Savi kod Broda. Koji je još nadbiskup u Europi u svoju biskupiju došao gotovo na ledinu?! Velika je katedrala“, zaključio je profesor Valenta ističući da ovaj vodič „u potpunosti zadovoljava sve kriterije jedne knjige koja bi na jednom mjestu trebala dati informacije“ te da sadrži i više od informacije o samoj katedrali.

Potom je svoj osvrt na spomenuti vodič iznijela docentica na Akademiji likovnih umjetnosti Sveučilišta u Sarajevu dr. Ema

Mazrak koja je rođena 1976. u Sarajevu, a doktorirala na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu na temu: „Hvalov zbornik i knjižno slikarstvo srednjovjekovne Bosne na prijelazu XIV. u XV. stoljeće“. Kazala je da „prvostolna crkva Srca Isusova, odnosno sarajevska katedrala“ ima prvorazrednu umjetničku vrijednost podsjećajući da je proglašena nacionalnim spomenikom 2005. godine te da predstavlja „jedan od najrepresntativnijih primjera arhitekture historicizma za vrijeme Austro-Ugarske uprave u Bosni i Hercegovini“. „Također, već odavno je verificirana i uloga Josipa pl. Vancaša, jednog od najistaknutijih arhitekata koji su djelovali na ovom prostoru prenoseći svoja znanja i iskustva stečena u eminentnim evropskim prijestolnicama likovnog stvaralaštva i kulture. Vancaš je formiranoj Vrhbosanskoj nadbiskupiji na čelu sa nadbiskupom J. Stadlerom dao svoj prvijenac, koji izuzev arhitektonskog zdanja neogotičke katedrale podrazumijeva i nacрте vitraža, kamene plastike na oltarima i propovjedaonici, te kompletan drveni mobilijar pri čijoj su izradi angažirani neki od najistaknutijih umjetnika tadašnje Monarhije. Cjelokupan izgled je sugerirao, prije svega, ikonografiju štovanja Srca Isusova, kome je stolna crkva posvećena.

U ovom kratkom obraćanju, važno je spomenuti one koji su svojim istraživanjima doprinijeli verifikaciji umjetničke vrijednosti katedrale Srca Isusova (Basler, Božić, Jagatić-Šarić, Mladenović, Damjanović i drugi). Izuzev navedenih autora, istakla bih i kolegicu Andreu Baotić i njezino najrecentnije istraživanje provedeno u okviru doktorske disertacije posvećene skulpturi u Bosni i Hercegovini za vrijeme Austro-Ugarske uprave uključujući i skulpturalni program Katedrale“, kazala je docentica Mazrak. „Josip Vancaš je prilikom projektiranja poštovao i stare gradske strukture i na taj način kreirao nove vizure skladno uklopljene u okružje. Monumentalni izgled i položaj Katedrale to svakako potvrđuje. Premda je pretrpjela niz preinaka, uspjelo se očuvati integritet jedne tako značajne građevine u samom srcu Sarajeva. Funkcionirala je kao živi organizam koji u današnjici nosi mnoštvo

toplih tragova umjetničkog rada ispunjavajući cjelokupni prostor. Njezina vanjšina, unutrašnjost, svaki njezin dio reflektira memoriju. Memoriju na sve one koji su bili tu i koji su je osjećali kao svoju. I danas je svi građani i građanke ovoga grada zasigurno osjećaju kao svoju. Stoga bih se, u svoje ime i u ime struke, zahvalila na sadržajno bogatom Vodiču i svima koji su učestvovali u priređivanju ovog izdanja“, zaključila je gospođa Mazrak.

Dekan Katoličkog bogoslovnog fakulteta Univerziteta u Sarajevu preč. Darko Tomašević, koji je zajedno s Durom Baslerom autor teksta vodiča, iznio je brojne zanimljive detalje i spomenuo osobe koje su pomogle u trojezičnom izdanju ove knjige. Pozdravljajući sve nazočne podsjetio je da je na posveti katedrale prije 130 godina bilo „hrabrih Krajišnika, čilih Livnjana, junačkih Hercegovaca, vitkih Posavljaka, radišnih Travničanina i pobožnih Ramljaka“. Pojasnio je da su izdavanjem vodiča željeli pokazati ljepotu katedrale mnogim turistima koji dolaze u Sarajevo. Zahvalio je svima koji su financijski pomogli tiskanje vodiča među kojima posebno mons. Heribertu Augustu, počasnom kanonika Kaptola vrhbosanskog, i biskupiji Limburg koja je partnerska biskupija Vrhbosanske nadbiskupije. Zahvalio je i osobama koje su pomogle kod prevođenja napominjući da je vodič na njemački preveo mons. Jurišić, a tekst popravio Kurt Creutz te korekturu izvršio Robert Schmied dok je dekanu Tomaševiću u prevođenju na engleski pomogla Maria Natalia Bajuk Parodi, a korekturu izvršio Kevin Sullivan. Dodao je da su za fotografije zaslužni: Josip Mijić, Ilija Orkić, Marko Stanušić, i Davor Krajinović iz Katoličkog tjednika, a da je Josip Mijić napravio prijelom i pripremu za tisak te da je lekturu hrvatskog izdanja uradila dr. sc. Marija Znika. „Cilj kod pripremanja vodiča je bio da se svatko u katedrali slatko pomoli, kao što je to bilo i kod posvete: ‘Ta me Sarajevska Katedrala uvijek do u dno srca dira. To je prava planinska ljepotica. Ponosna je kao i Bosna. I u njoj se tako lako poklekne, i tako se slatko u njoj čovjek pomoli Bogu’“, zaključio je dekan Tomašević.

kta

Svečano proslavljena 130. obljetnica posvete sarajevske katedrale

U nedjelju, 15. rujna 2019. svečano je proslavljena 130. obljetnica posvete katedrale Srca Isusova u Sarajevu koja je bila na blagdan Uzvišenja sv. Križa, 14. rujna 1889. Nakon što se, zajedno sa svojim domaćinom kardinalom Vinkom Puljićem, nadbiskupom metropolitom vrhbosanskim, pomolio pokraj groba graditelja katedrale, sluge Božje Josipa Stadlera, prvog vrhbosanskog nadbiskupa koji je sahranjen u dnu prve među stolnim crkava u Vrhbosanskoj metropoliji, svečano Misno slavlje predvodio je na hrvatskom jeziku bivši dugogodišnji tajnik sv. Ivana Pavla II. kardinal Stanislaw Dziwisz iz poljskog grada Krakova.

Kardinal Puljić uputio je riječi srdačne dobrodošlice kardinalu Dziwiszu podsjećajući da je, kao tajnik sv. pape Ivana Pavla II. već molio u sarajevskoj katedrali, 12. i 13. travnja 1997. tijekom Papinog pastirskog pohoda Sarajevu i Bosni i Hercegovini. Istaknuo je da o tom pohodu, kao i o neostvarenom pohodu pape Ivana Pavla II. Sarajevu 8. rujna ratne 1994. godine, svjedoči svjetiljka mira koju je 1997. godine donio Sveti Otac te se nalazi u prezbiteriju katedrale. Izražavajući dobrodošlicu svima prisutnima, poimence je pozdravio: apostolskog nuncija u BiH mons. Luigija Pezzuta, predsjednika Hrvatske biskupske konferencije i zadarskog nadbiskupa mons. Želimira Puljića, biskupa mostarsko-duvanjskog i apostolskog upravitelja trebinjsko-mrkanskog mons. Ratka Perića kojemu je i ovom prigodom čestitao pedesetu obljetnicu svećeništva, te vojnog biskupa u BiH mons. Tomu Vukšića. Na slavlje su tijekom Mise stigli i biskup banjolučki mons. Franjo Komarica i pomoćni biskup banjolučki mons. Marko Semren. Kardinal Puljić pozdravio je i 27 svećenika koncelebranata, časne sestre raznih zajednica, hodočasnike i članove katedralne i drugih župnih zajednica. Poseban pozdrav uputio je i delegaciji partnerske Limburške biskupije. Poželio je dobrodošlicu diplomatskim predstavnicima među kojima poimence veleposlanicima Republike Hrvatske Ivanu Saboliću i Poljske u BiH Jaroslawu Lindenbergu te grupi od pedesetak poljskih hodočasnika. Zaželio je dobrodošlicu i hodočasnici iz Borovice kod Vareša i

drugima koji su došli za ovu svečanu prigodu. Izrazio je žaljenje što je, zbog održavanja polumaratona u centru Sarajeva i višesatne blokade glavnih prometnica koje vode do katedrale, brojnim hodočasnici i katolicima Sarajeva onemogućeno da blagovremeno stignu u sarajevsku katedralu.

Započinjući Misno slavlje kardinal Dziwisz izrazio je radost što su na Misno slavlje došli poljski vojnici koji djeluju u sklopu mirovne misije u BiH i poljski hodočasnici te nadomjestili dio domaćih vjernika koji, zbog blokade grada, nisu mogli doći do katedrale.

U prigodnoj propovijedi, koju je u uvodnom i završnom dijelu izrekao na hrvatskom jeziku a većinu pročitao mons. Pavo Jurišić, kardinal Dziwisz srdačno je zahvalio „svomu bratu“ kardinalu Vinku što ga je pozvao u Sarajevo na zajedničku molitvu „u povodu 130. obljetnice posvete ove lijepe katedrale posvećene Presvetom Srcu Isusovu“. „Donosim vam dar molitve krakovske Crkve koja je sveopćoj Crkvi darovala papu Ivana Pavla II. Donosim vam dar molitve s groba svetog Stanislava, biskupa i mučenika iz XI. stoljeća, zaštitnika ćudoređa u mojoj Domovini kao i sa groba svete sestre Faustine koja je u prošlom stoljeću podsjetila Crkvu na istinu o Božjemu milosrđu u kojemu je naša jedina nada i spasenje.

Veliku sam milost primio u svom životu. Dvanaest godina kao osobni tajnik bio sam u službi kardinala Karola Wojtyły, krakovskog nadbiskupa i metropolita. Tu istu službu nastavio sam vršiti uz njega sljedećih dvadeset i sedam godina u Vatikanu kad je postao biskup Rima i nasljednik svetoga Petra. Gledao sam kako je taj pastir slavenskoga roda širio prostranstva svoga srca da bi u njemu svoje mjesto mogli naći svi narodi, kulture i jezici. Vidio sam kako su Sarajevo i čitava Bosna i Hercegovina našli posebno mjesto u njegovu srcu u teškim i tragičnim godinama dvadesetoga stoljeća koje se bližilo svome koncu. Možemo reći da je dugi pontifikat svetog Ivana Pavla II. bio obilježen i patnjom vašega grada i njegovih stanovnika u vrijeme krvavog oružanog sukoba na Balkanu“, kazao je kardinal Dziwisz. „Služeći

uz ovoga svetog Papu, svakodnevno sam s njime proživljavao njegove radosti i žalosti, njegove brige i nade. Duboko smo proživljavali ono što se događalo u vašoj zemlji natopljenoj krvlju nevinih ljudi. Svijest o težini zla i neizmjernosti trpljenja koje proistječe iz njega, Svetom Ocu nije davala mira. Zato njegovi uporni pozivi na mir u vašoj zemlji. Zato njegova molitva za mir u koju se uključila čitava Crkva. Zato njegova želja poći u Sarajevo, pa i u Beograd i u Zagreb, kako bi na licu mjesta progovorio ljudskim savjestima te sa svima koji pate molio za mir Darivatelja i Kneza Mira – Isusa Krista, našeg raspelog i uskrslog Gospodina. Znamo da je želja srca Ivana Pavla II. da 8. rujna 1994. godine u ovoj katedrali moli za mir, bila neispunjena. Sve je već bilo pripremljeno za putovanje apostola Mira u Sarajevo, ali je moralo biti otkazano. No, Ivan Pavao II. nije se dao omesti. Htio je poslati snažnu poruku u čitav svijet da je uz Sarajevo. Tako je njegova tjelesna odsutnost postala poseban oblik duhovne prisutnosti, pamćenja i solidarnosti. Tog istog dana kada je trebao biti u Sarajevu, služio je svetu Misu na otvorenom u Castel Gandolfu, zajedno s kardinalima i biskupima te se duhovno sjedinio s onima koji su molili ovdje. Tom prigodom pročitao je na hrvatskom jeziku homiliju koju je trebao izreći u Sarajevu. Bila je nadahnuta molitvom 'Očenaša' uz snažne vapaje i poziv na mir", kazao je kardinal Dziwisz te podsjetio na najvažnije poruke iz spomenute propovijedi. Osvrnuo se kratki i na pohod pape Ivana Pavla II. Sarajevu 12. i 13. travnja 1997. ističući da su Papina „prisutnost, njegove riječi koje je ovdje izrekao, postale su znakom nade u bolju budućnost, u obnovu onoga što je bilo uništeno“. „Obljetnica posvete katedrale poziva nas danas da iskažemo Bogu zahvalnost za ovaj Božji dom i za one koji su ga prije mnogo godina podigli. Po posveti ovaj je dom postao vlasništvo Boga koji se na ovom mjestu želi susretati sa svojim narodom, obraćati se njegovoj savjesti i progovarati njegovu srcu. O, koliko bi nam toga mogli ispričati zidovi ovoga hrama! Koliko je puta njima odjekivala Božja Riječ koja je svjetlo našim stazama i svjetiljka našim koracima! Koliko je ovdje molitava upravljeno Bogu! Koliko odriješeno grijeha! Koliki su samo iz ovoga hrama izlazili osnaženi Tijelom i Krvlju Kristovom kako ne bi posustali na putu

prema vječnosti. Katedrala je posvećena Presvetom Srcu Isusovu koje je – kako molimo u litanijama – 'žarko ognjište ljubavi', 'strpljivo i mnogoga milosrđa', 'izvor života i svetosti'. Sarajevo treba Kristovo Srce kako bi u Njemu iščitavalo i razumjelo svoju tešku povijest, kako ne bi gubilo nadu i kako bi bilo gradom pomirenja i mira. U riječima koje je Crkvi u Sarajevu uputio sveti Ivan Pavao II. čitamo i poticaj povjeriti se Majci Kristovoj. Povjerimo danas Blaženoj Djevici Mariji Crkvu u Sarajevu i u Bosni i Hercegovini, u Poljskoj i u Europi. Molimo Njezin osobit zagovor pred prijestoljem Preuzvišenog Gospodina.

Molimo u našim potrebama i zagovor svetog Ivana Pavla II. kojemu je na srcu bila sudbina Sarajeva, vaše zemlje i svih njezinih stanovnika", kazao je kardinal Dziwisz u prigodnoj propovijedi.

Na kraju Svete mise izaslanik Limburške biskupije mons. Günhter Geis pročitao je poruku limburškog biskupa dr. Georga Bätzinga koji je u svom pismo istaknuo da se i Limburška biskupija, kao partner Vrhbosanske nadbiskupije, raduje zbog 130. obljetnice posvete katedrale izgrađene nakon duge otomanske vladavine i poslije uspostave redovite crkvene hijerarhije u BiH. „Kada sam prošle godine prvi put imao prigodu posjetiti sarajevsku katedralu, osjetio sam osobitu snagu toga mjesta. U središtu grada, zagrljena kafićima i trgovinama, mjestima gdje ljudi jedni druge susreću, stoji katedrala Srca Isusova kao mjesto tišine i susreta s Gospodinom“, napisao je biskup Georg ističući da, nakon što su popravljena ratna oštećenja i iznutra obnovljena, katedrala i danas zrači kao „svjedok Božje radosne vijesti ljubavi prema čovjeku“. Kao znak radosti Limburške biskupije mons. Geis predao je kardinalu Puljiću sliku sv. Katarine Kasper, njemačke redovnice s teritorija Limburške biskupije koja je 2018. godine proglašena svetom, a utemeljila je kongregaciju Siromašnih službenica Isusa Krista.

Kardinal Puljić na kraju Svete mise zahvalio je kardinalu Dziwiszu za dolazak te mu darovao sliku sarajevske katedrale ispred koje se nalazi spomenik svetom papi Ivanu Pavlu II.

Posebno dirljivo bilo je prisjećanje kardinala Dziwisz kada je papa Ivan Pavao II. molio, razmišljao i rukom pisao propovijed koju je želio izreći tijekom neostvarenog posjeta opkoljenom Sarajevu, 8. rujna 1994. Originalni

rukopis spomenute propovijedi, koju je papa Ivana Pavao II. izrekao u Castel Gandolfu umjesto u Sarajevu, kardinal Dziwisz darovao je kardinalu Puljiću.

Kardinal Dziwisz zahvalio je još jednom svim nazočnima, a posebno nazočnim poljskim katolicima. Pohvalio je i liturgijsko pjevanje Katedralnog mješovitog zbora „Josip Stadler“ pod ravnanjem vlč. Marka Stanušića ističući da Hrvati dobro i rado pjevaju.

Nakon Svete mise upriličen je ručak u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu gdje je riječi dobrodošlice uputio rektor preč. Zdenko Spajić.

Kardinala Dziwisza i biskupe Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine u večernjim satima ugostit će nuncij Pezzuto.

kta

Održan XXIV. susret dijecezanskih svećenika Vrhbosanske nadbiskupije

U prostorijama Svećeničkog doma u Sarajevu, 19. rujna 2019. održan je 24. susret svećenika Vrhbosanske nadbiskupije. Sudjelovalo je oko 130 od ukupno 220 dijecezanskih svećenika na čelu s nadbiskupom metropolitom vrhbosanskim kardinalom Vinkom Puljićem.

Susret je započeo zajedničkim Misnim slavljem u crkvi sv. Ćirila i Metodija koja se nalazi u okviru zdanja Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa. Riječi pozdrava i dobrodošlice kardinal Puljić uputio je pomoćnom biskupu vrhbosanskom mons. Peri Sudaru i svim svećenicima podsjećajući da je najvrjedniji izvor zajedništva Euharistija. „Mi započinjemo naš godišnji susret najsvetijim činom koji nas izgrađuje u zajedništvo. Molit ćemo upravo za ovu mjesnu Crkvu u kojoj živimo, radimo, za koju se žrtvujemo. Neka Bog blagoslovi sve naše žrtve i naša nastojanja da ova mjesna Crkva unatoč svih rana ide naprijed snagom“, kazao je kardinal Puljić.

Na početku propovijedi kardinal Puljić podsjetio je na Isusove riječi izgovorene rimskom satniku: „Idi, neka ti bude kako si vjerovao“ te ih pozvao da se i sami zapitaju, s kakvom vjerom slave Euharistiju; s kakvom vjerom mole i navještaju. „Onoliko sam životan, koliko istinski od te vjere živim. Možda ćete se osjetiti koji puta umorni, razočarani, ogorčeni... Međutim, prevažno je biti svjestan da nisam sam u ovom svijetu. Ja sam krvno povezan s našom glavom, s Kristom, čiju Krv svaki dan blagujemo. Kristova Krv je krvotok moj; krvotok moje vjere; krvotok moje snage... Jasno, ako dođu kakvi 'trombi', to blokira pa

može u tom duhu doći i do duhovnog 'moždanog' ili 'srčanog udara'. Taj 'tromb' je ljudska zavist, ljudski otrov, mržnja, ogovaranje, sebičnost, oholost... To su razni 'trombi' koji blokiraju tu Kristovu Krv koja kola i mojim životom i životom ove mjesne Crkve“, istaknuo je kardinal Puljić. Osvrćući se na odlomak iz Evanđelja po Luki u kojem Isus ljude svoga naraštaja uspoređuje s djecom „što sjede na trgu pa jedni drugima po poslovi dovikuju: 'Zasvirajmo vam i ne zaigraste! Zakukajmo i ne zaplakaste!'“, upozorio je svećenike da ponekad, zbog vlastite nespemnosti za darivanje i žrtvu, koriste obrambeni mehanizama rujanja, ogovaranja... „Bit će ti onako kako vjeruješ. Naš susret treba izgrađivati tu životnost mjesne Crkve. Tu Crkvu treba voljeti jer je ona moj duhovni i životni organizam. Svećenike Gospodin jednog po jednog poziva u vječnost, ali Kristova Crkva ostaje bez obzira na one koji više nema među živima na zemlji. Prevažno je da svatko od nas sebi odgovori na pitanje: što ću ja ostaviti toj Crkvi, kakav duh, koju životnost, koje poruke... Ovo nije pitanje samo za vas koji sada živite, nego za sva vremena. Sad sam ja s vama. Danas-sutra, bez obzira tko bio, ova Crkva ostaje. Niti je sa mnom počela, niti će sa mnom završiti“, kazao je kardinal Puljić naglasivši da „ono što se voli, za to se žrtvuje, a ono za što se umire, to ne odumire“.

Nakon Svete mise uslijedio je radni dio susreta u Svećeničkom domu Vrhbosanske nadbiskupije. Generalni vikar mons. Slađan Ćosić moderirao je susret, a zapisnik je vodio kancelar preč. Mladen Kalfić.

Izlaganje o duhovnim zvanjima održao je duhovnik u Nadbiskupijskom sjemeništu „Petar Barbarić“ u Travniku vlč. Jakov Kajinić. Napominjući da više od 20 godina vrši službu, najprije u Travniku pa potom u Sarajevu, i opet u Travniku, kazao je da je svećeničko zvanje izvanredni Božji dar i da je razlog poziva samo Bogu poznat. Podsjetivši da je Bog na različite načine i u različito vrijeme pozvao: Abrahama, Mojsija, Samuela, Elizeja, Izaiju, Jeremiju, Amosa, Petra, Andriju, Ivana, Jakova, Mateja, Pavla..., kazao je da Bog ne izabire u svoju službu prema sposobnostima nego osposobljuje one koje poziva. Ukazao je na važnost bogoslovnih i malih sjemeništa podsjećajući da su ona srce mjesne Crkve pa je potrebno voditi posebnu brigu o njima. Podsjetio je na misao prema kojem je zvanje oltar na kojem se čovjek žrtvuje za druge stavljajući se u službu na slavu Božju. Istaknuo je da osoba koja je pozvana i koja se želi odazvati Božjem pozivu treba imati dobro i plemenito srce jer su svećenici pozvani biti dar drugima. Podsjetio je na vrline koje svećenički kandidati trebaju imati u skladu s dokumentom Temeljne odredbe o svećeničkom odgoju i izobrazbi (Ratio fundamentalis institutionis sacerdotalis). Spomenuo je i smanjenje broja svećeničkih kandidata te, između ostaloga, kao razloge za to naveo pad nataliteta, ali i nedostatak obiteljske molitve. Rekao je da mu se jedan stariji vjernik požalio da nitko u obitelji nema vremena za razgovor s njim ili za zajedničku molitvu jer su zauzeti mobitelima ili gledanjem televizije, a najčešće tzv. sapunica dodajući krilaticu: krunica, a ne sapunica. Istaknuo je potrebu što većeg rada s ministrantima između kojih najčešće dolaze svećenička zvanja kao i rada s mladima podsjećajući na riječi pape Franje da je svećenik više uzor nego učitelj.

Kardinal Puljić održao je izlaganje o svećeničkom zajedništvu napominjući da je zajedništvo dinamičan pojam te da u svom korijenu ima opredijeljenost za – jedno. Istaknuo je da je to za kršćane a osobito svećenike Jedan – Isus Krist te da zajedništvo nije samo sebi svrhom nego način postizanja zajedničkog cilja. Rekao je da svećeničko zajedništvo ne smije biti neka vrsta terapijske zajednice ili lijeka za samoću nego eshatološka stvarnost. Ukazao je na potrebu da svećenici jedni druge prihvaćaju ponajprije zato što Bog prihvaća svakoga od njih te da međusobno grade iskrenu komuni-

kaciju i prijateljske odnose koji će biti utemeljeni na prijateljstvu s Kristom u skladu s njegovim riječima: „Vas sam nazvao prijateljima jer vam priopćih sve što sam čuo od Oca svoga“. Progovorio je i o krepostima kojima se gradi zajedništvo ističući posebno tri riječi koje preporučuje papa Franjo: molim, hvala, oprosti. Posebno je istaknuo potrebu trajne zahvalnosti jer im je sve darovano u skladu s riječima sv. Pavla »Što imaš da nisi primio?« (1 Kor 4, 7). Potaknuo je svećenike da se međusobno druže u Božjemu duhu te da uvijek nastoje biti dar drugima u skladu sa svojim poslanjem.

Nakon kraćih diskusija, ravnatelj Svećeničkog doma Vrhbosanske nadbiskupije i Međupomoći vlč. Fabijan Stanušić dao je svoje izvješće. Nedavno imenovani rektor Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa preč. Zdenko Spajić izvijestio je o stanju ovoj instituciji napominjući da će na početku ove akademske godine u ovoj ustanovi živjeti i studirati 24 bogoslova. Rektor Nadbiskupijskog sjemeništa „Petar Barbarić“ preč. Željko Marić upoznao je nazočne svećenike s najvažnijim događanjima u ovoj instituciji iznoseći brojne aktivnosti. Ravnatelj Nadbiskupijskog centra za pastoral mladih „Ivan Pavao II.“ vlč. Šimo Maršić i dvoje mladih djelatnika predstavili su Dan mladih Vrhbosanske nadbiskupije, koji se redovito događa u Gospinom svetištu u Komušini, i Marijafest BiH na kojem je do sada učešće uzelo oko 800 sudionika. Ravnatelj Caritasa Vrhbosanske nadbiskupije vlč. Mirko Šimić ukratko je izvijestio o djelovanju Caritasa s posebnim osvrtom na izgradnju doma Dom za starije i nemoćne osobe „Dr. Ivan Evanđelist Šarić“ u mjestu Lug u župi Gromiljak. Generalni tajnik Sinode Vrhbosanske nadbiskupije vlč. Mario Bernadić upoznao je svećenike s tijekom priprema radnoga dokumenta i predstojećih aktivnosti spomenute Sinode. Svi su zahvalili svećenicima za suradnju te izrazili otvorenost za buduće zajedničke akcije za dobro mjesne Crkve vrhbosanske.

Susret je završen zajedničkim ručkom u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu gdje su se poglavari i bogoslovi pobrinuli da se svećenici ugodno osjećaju u ovoj ustanovi u kojoj je većina od njih završila svoj odgoj i studij za svećeništvo.

kta

+ vlč. dr. Petar Babić

Na mjesnom groblju u rodnoj župi sv. Roka u Prudu pokraj Bosanskog Šamca, 2. kolovoza 2019. sahranjen je svećenik Vrhbosanske nadbiskupije vlč. dr. Petar Babić koji je blago preminuo u Gospodinu u četvrtak, 1. kolovoza 2019. u bolnici u Orašju u 70. godini života i 46. godini svećeništva.

Misu zadušnicu u župnoj crkvi sv. Roka u Prudu predvodio je kancelar Vrhbosanske nadbiskupije preč. Mladen Kalfić uz koncelebraciju 12 svećenika. Uz tijelo pokojnoga svećenika Petra bili su njegova rodbina i župljani Pruda gdje je svoj ovozemaljski život završio vlč. Petar.

Pozdrav kardinalu Puljiću, svećenicima, redovnicama i svim prisutnima te izraze sućuti rodbini pokojnog svećenika Petra uputio je prudski župnik vlč. dr. Hrvoje Kalem.

U prigodnoj propovijedi preč. Kalfić kazao je da *čovjek pred činjenicom i tajnom smrti često ostane bez riječi. Jedino što se pojavljuje su bol i suze. I naša perspektiva u tim trenucima je obilježena žalošću. S druge strane perspektiva onoga kojega ispraćamo, a danas je to vlč. dr. Petar Babić je sasvim drugačija. Vjerujem da kod njega sada nema žalosti ni bola ni tuge ni jauka već radost susreta za kojim je žudio cijeli svoj život. Danas ovdje mi pred sobom vidimo smrt, a on vidi rođenje, vidi život. Zato su naše oči uprte u križ našeg gospodina Isusa Krista koji je pobijedio smrt i darovao nam život. Kud ćeš veće radosti kad ono što cijeli život vjeruješ, što cijeli život propovijedaš a to je da je Svijetlo pobijedilo tamu, da je Ljubav pobijedila mržnju, da je Dobrota pobijedila sebljublje, da je Sebedarje pobijedilo egoizama, da je Život pobijedio smrt, da je Krist uskrsnuo i otvorio nam vrata Kraljevstva nebeskoga - doživiš u zbilji, u stvarnosti. Uistinu Bog je tamo gdje mi vidimo gubitak, kraj i smrt udahnuo po križu, mucu, smrti svoga Sina našeg gospodina Isusa Krista pobjedu, početak i život vječni. Zato nikad nemojte izgubiti vjerničku dimenziju promatranja umiranja i smrti na ovome svijetu... Žalost ne smije preći u tjeskobu, depresiju mržnju prema životu, ljudima i Bogu, već naprotiv u jačanje nade, vjere u Uskrsnuće, u pobjedu života, u novi početak i to vječni gdje svi hrlimo i želimo stići. Završavajući*

svoju prigodnu propovijed preč Kalfić je rekao: *Svećenik Petar došavši u svećeničku mirovinu vratio se odakle je i krenuo u svijet. Gdje ga je Bog s razlogom stvorio. Vratio se smiriti svoj život i svoju dušu te se pripremiti na susret sa nebeskim Ocem... Zato danas na ovom mjestu u župnoj crkvi sv. Roka u Prudu izričemo Bogu ne samo prozbenu molitvu za dušu pokojnog svećenika Petra već u prvom redu molitvu zahvale za sve dobro što je činio, za svaku navještenu Božju riječ kojom je hranio i hrabrio studente i zajednice koju se mu bile povjerene, za tolike svete tajne-sakramente kojima je približavao ljude Bogu. Stoga, neka je blagoslovljen Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista. Otac milosrđa i Bog svake utjehe. On nas tješi u svakoj nevolji našoj. On će dobrostivo privesti i ovog našeg brata svećenika Petra u prostranstva gdje tuge više neće biti, ni jauka, ni bola, već pokoj, mir i radost u Gospodinu.*

Na kraju Svete mise kancelar Kalfić u kratkim je crtama prikazao životni tijek svećenika Petra koji je rođen 29. lipnja 1950. u Prudu, od oca Mije i majke Katice rođene Pepić. Osnovnu školu završio je u rodnom mjestu, a sjemenište i srednju školu u Zagrebu. Bogosloviju i teološki studij završio je u Sarajevu, nakon čega je 21. travnja 1974. zaređen za đakona, a 29. lipnja 1974. za svećenika Vrhbosanske nadbiskupije. Prva pastoralna služba bila je župnog vikara u Odžaku nakon koje je upućen na studij u Rim. Nakon povratka iz Rima dugo godina je bio profesor na Visokoj teološkoj školi danas Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Sarajevu. Godine 1990. odobrava mu se poći u pastvu za naše radnike u Njemačkoj. Od 1995. godine je voditelj Hrvatske katoličke misije Innsbruck. Tamo je ostao do 2011. godine kada je zbog zdravstvenih razloga stavljen u prijevremenu svećeničku mirovinu. Svoje umirovljeničke dane proveo je u svojoj rodnoj kući u Prudu. Bio je blage i vedre naravi, profesorski razgovorljiv s ljudima koje je susretao.

Nakon Mise zadušnice sprovedne obrede na mjesnom groblju u Prudu vodio je preč. Kalfić.

+ vlč. Anto Trgovčević

Okrijepljen svetim sakramentima, nakon duže bolesti, u 74. godini života i 48 godini svećeništva preminuo je u četvrtak, 8. kolovoza 2019. u bolnici u Slavonskom Brodu vlč. Anto Trgovčević, svećenik Vrhbosanske nadbiskupije.

Pokojnika su utorak, 13. kolovoza ispred franjevačke crkve Presvetog Trojstva u Slavonskom Brodu molitvom ispratili vjernici i svećenici Slavonskobrodske dekanata na čelu s dekanom Ivanom Lenićem. Nazočan je bio i pomoćni đakovačko-osječki biskup Ivan Ćurić, koji je pročitao sažalnicu obitelji i Vrhbosanskoj nadbiskupiji u svoje i u ime đakovačko-osječkih nadbiskupa Đure Hranića i umirovljenog Marina Srakića.

Prije pokopa Misu zadušnicu u župnoj crkvi sv. Ivana Krstitelja u Bijelom Brdu u Bosanskoj Posavini, rodnoj župi pokojnika, uz njegov lijes predvodio je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić u zajedništvu s biskupom banjolučkim Franjom Komaricom, gospičko-senjskim biskupom u miru Milom Bogovićem i šibenskim biskupom Tomislavom Rogićem. Suslavilo je pedesetak svećenika, a uz redovnice sudjelovali su i brojni vjernici. Pjevanje je animirala s. Ivanka Darojković Služavka Kristova.

U prigodnoj homiliji kardinal Puljić je posvjestio kako smo kao kršćani pozvani biti hrabri, imati čvrstu i stamenu vjeru kako ne bi pod težinom života klonuli, nego ostali na Božjem putu i sve gledali očima vjere. Upozorio je na opasnost da živimo samo za ovaj prolazni život naglasivši da smo kao kršćani pozvani ljubeći Boga i svoje bližnje spremati se budno za vječnost. Ustvrdio je kako je upravo takav vjernik i svećenik bio pok. Ante. Zahvalio je braći biskupima što su iz udaljenih krajeva za tu prigodu došli zajedno moliti te tako iskazali svoju svećeničku solidarnost.

Život i djelo pok. Vlč. Ante ocrtao je mons. Luka Tunjić, generalni vikar Vrhbosanske nadbiskupije:

- Vlč. Anto Trgovčević je rođen 17. siječnja 1945. godine od oca Peje i majke Anđe

rođ. Bradara u Bosanskom Dubočcu, župa Bijelo Brdo.

Sjemenište i bogosloviju završio je u Zagrebu. Za đakona je zaređen također u Zagrebu 12. ožujka 1972. godine, a za svećenika Vrhbosanske nadbiskupije 29. lipnja 1972. godine u Sarajevu.

Župni vikar je bio od 22. rujna 1973. godine do 30. svibnja 1977. godine u župama: Bosanski Šamac, Kakanj i sv. Josip - Zenica. Nakon kapelanske službe 14. listopada 1977. godine imenovan je župnikom župe Rastičevo, a odmah sljedeće godine 28. travnja imenovan je župnikom župe Turbe. Ekonomom vrhbosanskog bogoslovnog Sjemeništa imenovan je 25. listopada 1979. godine. Službu ekonoma obavlja dvije godine te je 24. listopada 1981. godine imenovan privremenim dijecezanskim vikarom ekonomije. Notarom vrhbosanskog crkvenog ženidbenog suda imenovan je 16. prosinca 1981. godine. Sljedeće godine napušta Sarajevo jer je 11. prosinca imenovan župnikom župe Novi Travnik na kojoj ostaje do 17. rujna 1996. godine, kada je stavljen na raspolaganje Riječkom-Senjskom Ordinariju. Odmah po dolasku u Riječko-Senjsku nadbiskupiju imenovan je župnikom na Udbini jer je u tom kraju bilo puno prognanih vjernika s područja Bosne i Hercegovine. Od 2002. do 2004. godine bio je ekonom Gospičko-senjske biskupije. Župe Pazarište, Aleksinica i Klanac vodi od 2004. do 2006. godine, a od 2006. do 2009. godine bio je župnik župa Cvitović i Lađevci. U svoju matičnu Nadbiskupiju vraća se 11. listopada 2009. godine i preuzima župu Novo Selo kod Bosanskog Broda u kojoj ostaje do 2017. godine kada je umirovljen iz zdravstvenih razloga. Zbog narušenog zdravlja i zdravstvenog osiguranja u Hrvatskoj zaželio je svoje umirovljeničke dane provesti u Slavonskom Brodu ili okolini, što mu je i omogućeno. Stoga je zadnje tri godine života proveo, zahvaljujući razumijevanju i dobroti Đakovačko-osječkog nadbiskupa mons. Đure Hranića, u župi Uznesenja

BDM Brodsko Vinogorje u Slavonskom Brodu. Umro je, okrijepljen svetim sakramentima, u Slavonskom Brodu 8. kolovoza 2019. godine u 48.-oj godini misništva i 74.-oj godini života.

Kao što se može vidjeti vlč. Anto je obnašao puno službi u našoj vrhbosanskoj Nadbiskupiji i u Riječko-senjskoj odnosno Gospićko-senjskoj biskupiji u kojoj je pastoralno djelovao punih 13 godina. Sve te službe, a posebno ratno i poratno vrijeme, utjecali su na njegovo zdravlje što je rezultiralo visokim šećerom i konačno dijalizom bubrega.

Znademo da je ponekad znao prilično burno reagirati ali također znademo da se iza toga krila emotivna duša koja je jednako osjećala za vjernike Srednje Bosne, rodne Posavine i drage mu Gospićko-senjske biskupije. Malo je, nažalost, naših svećenika koji odu pastoralno djelovati u druge biskupije a, koji su se nakon određenog vremena, voljni vratiti. Vlč. Anto se vratio u razrušenu i brojem vjernika malu župu u Novo Selo te u njoj nastavio organizirati život i pastoral. Zbog toga zaslužuje našu posebnu zahvalu i poštovanje. Njemu su najbolje znane njegove želje ali i objektivne mogućnosti, jer je 25 godina svoga svećeničkog života proveo u ratnom i poratnom vremenu. Svoju bolest nosio je hrabro i samozatajno, bez puno kukanja i opterećivanja drugih. Takvim duhom je pokušao obavljati i sve službe koje su mu bile povjerene. Molit ćemo uskrslog Gospodina, kojega je propovijedao, svjedočio i živio, da mu bude i vječna nagrada.

Pokoj vječni daruj mu Gospodine, i svjetlost vječna neka mu svijetli. Počivao u miru Božjemu. Amen.

Dirljivim riječima od pokojnika su se oprostili i riječi sućuti njegovoj obitelji i Vrhbosanskoj nadbiskupiji na kraju Mise iskazali; u ime biskupije Gospićko-senjske umirovljeni biskup Bogović zahvalivši pri tom nadbiskupiji Vrhbosanskoj na svakoj pomoći koju im je pružala preko vlč. Ante u ona teška ratna i poratna vremena, u ime obitelji i župljana sin toga kraja vlč. Pero Zeba, svećenik Riječke biskupije, a u ime generacije svećenika vlč. Pavo Brajnović. Svi su oni naglasili da je pok. Ante bio hrabar i odvažan, svećenik čvrste vjere i pouzdanja u Gospodina, svijetli primjer pravoga svećenika, glas povijesti hrvatskog naroda napose u ona ratna i poratna vremena te kao takav na ponos i ohrabrenje svom narodu i svojoj nadbiskupiji. Posvjedočili su da je bio korektan, discipliniran, vedar i veseo, uvijek raspoložen, jednostavan, izravan, duhovit, uvijek spreman na šalu, strpljiv i samozatajan napose u svojoj bolesti. Plod molitava za duhovna zvanja njegove obitelji koji su imali petero djece vidljiv je kako po njegovoj svećeničkoj službi tako i po njegovoj rođenoj sestri Ilijani i nećakinji Samueli, koje su odabrale duhovni poziv te su danas redovnice – Služavke Kristove.

Nakon Mise zadušnice vlč. Ante pokopan je na groblju Banice u Bijelom Brdu. Sprovodne obrede predvodio je biskup Komarica.

Po njegovoj želji umjesto vijenaca i cvijeća prilozi su namijenjeni pomoći slavonskobrodске opće bolnice odjelu dijalize.

kta/b.l.

+ vlč. Pero Iljić

Svećenik Vrhbosanske nadbiskupije, župnik u župi Presvetog Srca Isusova u Doboju vlč. Pero Iljić, koji je 7. rujna 2019. preminuo u Klinici za anesteziju i reanimaciju Sveučilišnog kliničkog centra u Sarajevu u 56. godini života i 31. svećeništva, sahranjen je u utorak, 10. rujna 2019. na mjesnom groblju u svojoj rodnoj župi Čardak pokraj Modriče u Bosanskoj Posavini. Smrtni ostaci svećenika Pere ispraćeni su iz sjemenišne crkve sv. Ćirila i Metoda u Sarajevu gdje je Misu zadušnicu predvodio nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić u zajedništvu s vojnim biskupom u BiH mons. Tomom Vukšićem i uz koncelebraciju provincijala Franjevačke provincije Bosne Srebrene i oko 40 svećenika te sudjelovanje brojnih časnih sestara, bogoslova i drugih vjernika.

Nakon ispraćaja iz zdanja Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa, u kojem je pokojni Pero završio svoj filozofsko-teološki studij te obavljao službu ekonoma, Svetu misu zadušnicu u župnoj crkvi Žalosne Gospe u Čardaku predvodio je kardinal Puljić uz koncelebraciju generalnog vikara Vrhbosanske nadbiskupije mons. Slađana Ćosića, dohorskog dekana preč. Jakova Filipovića, svećenika koji su zajedno ređeni s pokojnim Perom te još oko 70 drugih dijecezanskih i redovničkih svećenika s teritorija Vrhbosanske nadbiskupije te Banjolučke i drugih biskupija. Pokraj tijela pokojnog svećenika Pere stajala je njegova majka Serafina, dvojica braća, tri sestre, nećaci i druga rodbina. Na Svetoj misi sudjelovale su i brojne časne sestre, a posebno sestre Služavke Malog Isusa s kojima je župnik Pero vrlo lijepo surađivao u Doboju kao i u svom rodnom Čardaku, a tijekom rata i u Sarajevu. Veliki broj okupljenih vjernika, među kojima su bili i župljani župa Doboje, Lukavac i Novi Grad u Sarajevu gdje je pokojni svećenik obavljao župničke službe, bio je jasan pokazatelj koliko je vlč. Pero bio voljen i poštovan. O njegovu ekumenskom i dijaloškom duhu te otvorenosti prema drugima i drugačijima vidljivo je govorila nazočnost desetak pravoslavnih sveštenika iz Doboja, Modriče,

Mionice drugih mjesta (protojereji-stavrofori Pero, Duško, Dragiša i Đoko te jereji Goran i Maksim) kao i grupa muslimana Bošnjaka iz Lukavca. Predstavnici entitetskih vlasti te načelnici općina Doboje i Modriča sa suradnicima došli su ispratiti župnika Peru na vječni počinak odajući i na taj način poštovanje prema svećeniku Peri koji je bio otvoren za suradnju u želji da pomogne ljudima. Budući da je pokojni svećenik Pero bio dugogodišnji predsjednik podružnice HKD Napredak u Doboju, na Misu zadušnicu i sahranu došli su i članovi ovog kulturnog društva.

Prije početka Svete mise čardački župnik vlč. Pavo Kopic uputio je izraze iskrene kršćanske sućuti ponajprije majci Serafini te braći i sestrama i rodbini. „Želim izraziti sućut i Vama, uzoriti kardinale Vinko i naš pastiru, i vama, braćo svećenici. Svaki prerani odlazak iz ovoga života velika je bol za obitelj, a isto tako i za nas svećenike“, kazao je župnik Kopic podsjećajući na iznenadnu smrt pokojnog svećenika Pere.

Kardinal Puljić u prigodnoj propovijedi istaknuo je da je prikazivanje Svete mise za nečiju dušu najvrjedniji čin koji mogu učiniti za preminuloga dodajući da je i pokojni svećenik Pero to činio godinama s drugima i za druge. Pošto je napomenuo da čin smrti nikoga ne ostavlja ravnodušnim, bez obzira radi li se o nekom bliskom ili ne, nego potiče na razmišljanje o prolaznosti ovozemaljskog života, kazao je da vjernicima posebno u tim trenucima pomaže riječ Božja koja uči „da nas je Isusu otkupio svojom mukom, smrću i uskrsnućem“. „Kao kršćani, mi smo Njegovi; Isusu je stalo do nas. Na poseban način stalo mu je do onih koje je On izabrao, posvetio i poslao u ovaj svijet da ga uprisutnjuju“, istaknuo je kardinal Puljić dodavši da je svećenik „produžena Isusova ruka“ koja uprisutnjuje praštanje i djelo spasenja. Nakon što je potaknuo nazočne da, dok hode ovozemaljskim prolaznim životom, razmišljaju o istinskim vrijednostima – ljubavi prema Bogu i čovjeku – zahvalio se pokojnom svećeniku Peri koji je redovito molio Časoslov –

molitvu Crkve. „Ti si itekako znao da je to sveta tvoja dužnost. Nekad si vjerojatno bio i umoran bio, ali si molio jer si znao da je to sveta dužnost“, kazao je kardinal Puljić zahvaljujući svećeniku Peri za istinsku ljubav prema Crkvi vrhbosanskoj koju je pokazivao služeći drugima, spašavajući brojne osobe tijekom rata, pomažući ljudima u ratu, u poplavama i drugim neizgodama. Zahvalio mu je što je istu ljubav pokazao i prema svom rodnom Čardaku o kojem je uvijek govorio s posebnim osjećajem te se zauzimao oko obnove župe u kojoj je rođen. Istaknuo je da je pokojni svećenik Pero pomagao i druge župe, a posebno one u kojima je djelovao te da je volio ljude. „Mnogi se, itekako, zahvalno sjećaju tvoje pomoći koje si pružao kad je bilo teško, kad su bili crni dani u vremenu rata, poraća, poplava...“, riječi su kardinala Puljića koji mu se još jednom, kao njegov ordinarij, zahvalio na svećeničkom služenju. Pozvao je sve nazočne da, moleći se za dušu pokojnog subrata Pere, i sami mole za njegovo oprostjenje kao i da oprostite sami za sva ljudska nerazumijevanja. Završavajući propovijed kardinal Puljić primijetio je da tuga za preminulima nekada djelomično može biti i odraz ljudske sebičnosti „jer te osobe više nema tu za nas“ te potaknuo nazočne da ne zaborave zahvaljivati Bogu za dar života te osobe. „Hvala Ti, Bože, da si nam ga dao; hvala Ti, Bože, da smo zajedno živjeli; hvala Ti, Bože, da smo zajedno mogli služiti Tebi. Daj da se ovo prazno mjesto, koje je nastalo smrću našeg Pere, čim prije ispuni novim duhovnim zvanjima, da novi svećenik nikne koji će nastaviti tamo gdje je vlč. Pero stao“, kazao je kardinal Puljić te propovijed zaključio riječima: „Nama treba, dakle, onih koji će nastaviti kad mi posustamo, kada umremo; da bude onih koji se neće bojati žrtve unatoč svih svojih slabosti nego će imati povjerenja u Tebe, Isuse, koji si rekao 'Ja sam put, istina i život!', koji si uskrsnuće mrtvih i život vječnih. Našem dragom subratu Peri udijeli život vječni, a daj da Te i mi, jednog dana, kada uskrsnemo, svi zajedno u nebu zagrlimo“.

Na kraju Mise zadušnice generalni vikar Ćosić ukratko je podsjetio ne životni i svećenički put pokojnoga Pere koji je rođen 1. listopa-

da 1963. u Gradačcu od roditelja pokojnog Jakova Ilkića i Serafine rođ. Omazić te kršten u župi Žalosne Gospe u Čardaku. Nakon odgoja i svršenog studija u Dječaćkom sjemeništu u Dubrovniku i u Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu u Sarajevu, zaređen je za svećenika Vrhbosanske nadbiskupije u sarajevskoj katedrali, 29. lipnja 1989. te uzeo mladomisničko geslo: „Bože, budi mi Put, Istina i Život“. Vršio je sljedeće svećeničke službe: župnog vikara u župi sv. Josipa u Zenici i u župi sv. Josipa na Marijinom Dvoru u Sarajevu zatim službu župnika župe sv. Luke Evanđeliste u osnivanju u Novom Gradu u Sarajevu i privremenog dušobrižnika župe Uznesenja Blažene Djevice Marije u sarajevskom naselju Stup, službu ekonoma Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa u Sarajevu (1996.-1998.), službu župnika župe sv. Ante Padovanskog u Lukavcu i dekana Tuzlanskog dekanata (1998.-2010.) te od 2010. godine do svoje smrti službu župnika župe Presvetog Srca Isusova u Doboju gdje je skrbio i za duhovne potrebe zatvorenika u Kazneno popravnom zatvoru. Bio je i član Svećeničkog vijeća Vrhbosanske nadbiskupije, predsjednik ogranaka HKD Napredak u Lukavcu i Doboju te predstavnik Vrhbosanske nadbiskupije u Odboru za međureligijsku suradnju u Doboju.

U ime generacije svećenika zaređene 1989. godine, od pokojnog Pere oprostio se vlč. Luka Kesedžić koji pastoralno djeluje u Austriji. Plačnim glasom izrazio je sućut majci, braći sestrama, rodbini i cijeloj Vrhbosanskoj nadbiskupiji napominjući da je pokojnog Peru poznavao više od 40 godina. Prisjetio se sjemenišnih dana kada je, zajedno s kolegom Perom vlakom putovao od Modriče do Ploča pa dalje autobusom do Dubrovnika, a usput bi im se pridružili i druge kolege koji su također boravili u dubrovačkom sjemeništu. „Pero je vrlo brzo dobio nadimak Kvisko jer nam je bio drag i simpatičan i jer je volio društvo i gajio povezanost s kolegama. Volio je svoje zvanje, ljude, društvo, sport“, kazao je vlč. Luka te podsjetio da je pokojni Pero kao bogoslov često vozio mali kamion „tamić“ te dovozio darove vjernika sa župa od kojih se hranila bogoslovna zajednica u Sarajevu. „Pero je uvijek bio radin i dobar organizator, pouzdan i odgovoran u

onome što mu je bilo povjereno“, rekao je vlč. Luka te istaknuo da je pokojni svećenik Pero tijekom rata u opkoljenom Sarajevu vrlo dobro organizirao život nove župne zajednice pomažući ljudima, dijeleći karitativnu pomoć kroz lijepu suradnju s Caritasom i svojim suradnicima. Dodao je da je i u tom teškom vremenu brinuo za župljane, časne sestre, bolesnike u bolnicama i medicinske djelatnike, bolesnike u kućama i druge potrebite u otvorenosti prema drugima i drugačijima. Podsjetio je i na zgodu kada je pokojni župnik Pero prošao neozlijeđen. Naime, dok je manjim kamionom vozio stvari iz uništene župe Stup, kamion je pogođen granatom, a vlč. Peri ostao je neokrznut. Dodao je da su se kolege svećenici kasnije šalili govoreći da vlč. Peru čuvaju anđeli kad mu ni granata nije ništa mogla. Istaknuo je da je svećenik Pero svoju ljubav prema Crkvi i ljudima crpio iz ljubavi prema Isus podsjećajući da je svakoga dana redovito molio Božanski časoslov potičući na to i svoje kolege svećenike.

Od pokojnog svećenika Pere dirljivim se riječima u ime rodbine oprostila nećakinja Marija Marijanović rođ. Iljkić ističući da je njezin stric uvijek bio velikodušan i otvoren prema svima za pomoć i mudar savjet. Na kraju je zaželjela pokojnom stricu svećeniku „sretno putovanje do raja“ i trajnu radost s anđelima u nebu.

Orguljaš u župi Doboj gospodin Dragan oprostio se od svoga župnika u ime župne zajednice. „Dragi naš župniče Pero! Okupili smo se ovdje da Te ispratimo na Tvoj vječni

počinak i da Ti posljednji put zahvalimo za svu Tvoju dobrotu i ljubav koju si nam pružio... I kad je bilo najteže, bodrio si nas... Biti najveći kad je nateže, mogu samo veliki. Tvoje srce i duša bili su dostupni svim ljudima dobre volje bez obzira na vjeru, naciju i boju kože i svi su u Tebi imali prijatelja koji je spreman priskočiti kad god je to potrebno“, kazao je orguljaš Dragan ističući ljubav svih župljana prema pokojnom župniku Peri.

Nakon Svete mise zadušnice kolege svećenici iznijeli su lijes iz župne crkve, a sprovodne obrede na mjesnom groblju u Čardaku također je vodio kardinal Puljić. Na kraju se dirljivim riječima od pokojnog svećenika Pere oprostio gradonačelnik Doboja gospodin Boris Jerinić ističući vrlo lijepu suradnju s pokojnim dobojskim župnikom Perom. Nakon što su otpjevali liturgijsku popijevku „Kraljice neba, raduj se“, prisutni su se oprostili od pokojnog svećenika Pere bacanjem latica cvijeća i grumena zemlje na grobni humak.

U dvorištu rodne kuće pokojnog svećenika Pere okupili su se na prigodnom domjenku, kardinal Puljić, svećenici, časne sestre i brojni vjernici te se prisjećali svojih susreta s ovim dragim misnikom. Unatoč tuzi, rodbina i prijatelji pobrinuli su se da nitko ne ode gladan ili žedan iz župe Čardak koja se, iako potpuno uništena u nedavnom ratu, ipak dobrim djelom obnovila.

kta

